

Poročilo C4.1, Vol. 2, Zvezek 3

Podnebno ogledalo 2019

Stavbe

Končno poročilo

LIFE ClimatePath2050 (LIFE16 GIC/SI/000043)

Poročilo Stavbe je tretji zvezek Podnebnega ogledala 2019, pripravljenega v okviru projekta LIFE Podnebna pot 2050, Slovenska podnebna pot do sredine stoletja (LIFE ClimatePath2050 »*Slovenian Path Towards the Mid-Century Climate Target*«, LIFE16 GIC/SI/000043). Projekt izvaja konzorcij, ki ga vodi Institut »Jožef Stefan« (IJS), s partnerji: ELEK, načrtovanje, projektiranje in inženiring, d. o. o., Gradbeni Inštitut ZRMK (GI ZRMK), d. o. o., Inštitut za ekonomska raziskovanja (IER), Kmetijski inštitut Slovenije (KIS), PNZ svetovanje projektiranje, d. o. o., Gozdarski inštitut Slovenije (GIS) in zunanjimi izvajalci.

ŠT. POROČILA/REPORT No.:

IJS-DP-12846, ver. 1.0

DATUM/DATE:

4. junij 2019

AVTORJI/AUTHORS:

mag. Barbara Petelin Visočnik

mag. Andreja Urbančič

mag. Damir Staničič

Marko Đorić, *univ. dipl. inž. el.*

Gašper Stegnar, *univ. dipl. inž. grad.*

Matjaž Česen, *univ. dipl. meteorol.*

Katarina Trstenjak, *univ. dipl. geog., M.Sc., vsi IJS*

REPORT TITLE/NASLOV POROČILA:

Deliverable C4.1 Vol.2/3: The Second Climate Action Mirror and Accompanying Reports, Part 3: Buildings, final report

Poročilo projekta št. C4.1, volumen 2/zvezek 3: Podnebno ogledalo 2019, Zvezek 3: Stavbe, končno poročilo

Vsebina

UVOD	4
1 POVZETEK	6
1.1 PREGLED STANJA – EMISIJE TGP	6
1.2 PREGLED STANJA – KAZALCI ZA SPREMLJANJE IZVAJANJA UKREPOV	7
1.3 PRIPOROČILA	11
2 KAZALCI	20
2.1 [PO6_STAVBE] FINANČNI VZVOD SPODBUD V JAVNEM SEKTORJU	22
2.2 [PO7_STAVBE] ZMANJŠANJE EMISIJE CO ₂ Z UKREPI V JAVNEM SEKTORJU	26
2.3 [PO8_STAVBE] POVRŠINA ENERGETSKO SANIRANIH STAVB V JAVNEM SEKTORJU	32
2.4 [PO9_STAVBE] INTENZIVNOST CO ₂ V KOMERCIALNEM IN INSTITUCIONALNEM SEKTORJU	36
2.5 [PO10_STAVBE] IZBOLJŠANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI V STANOVANJSKEM SEKTORJU	39
2.6 [PO11_STAVBE] SPECIFIČNE EMISIJE TGP V STANOVANJSKEM SEKTORJU	44
2.7 [PO12_STAVBE] DELEŽ OVE V RABI GORIV V ŠIROKI RABI	47
3 SPREMLJANJE IZVAJANJA UKREPOV	50
3.1 SPODBUJANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V STAVBAH NA SPLOŠNO	52
3.2 SPODBUJANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V STAVBAH V GOSPODINJSTVIH	62
3.3 SPODBUJANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V STAVBAH JAVNEGA SEKTORJA	81
4 OZNAKE, SLIKE IN TABELE	93
4.1 SEZNAM OZNAK IN KRATIC	93
4.2 SEZNAM SLIK	94
4.3 SEZNAM TABEL	95

Uvod

V okviru projekta LIFE Podnebna pot 2050¹ je bilo pripravljeno **Podnebno ogledalo 2019**, dokument, v katerem so predstavljene glavne ugotovitve spremljanja izvajanja ukrepov za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (TGP) za leto 2018. Pripravljene strokovne podlage hkrati vključujejo vse elemente vsebine, potrebne za pripravo **Četrtega letnega poročila o izvajanju Operativnega programa ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (v nadaljevanju OP TGP)**, kot so ti opredeljeni v samem OP TGP.

Podnebno ogledalo sestavlja več zvezkov:

- **Zvezek 0: Povzetek za odločanje**, kjer so izpostavljena glavna priporočila za izvajanje ukrepov za zmanjševanje emisij TGP iz OP TGP v prihodnjem letu;
- **Zvezek 1: Ocena doseganja ciljev OP TGP**, v katerem so povzete vse glavne ugotovitve glede doseganja ciljev na področju zmanjševanja emisij TGP, vključno s pregledom financiranja izvajanja ukrepov ter prikazom kazalcev in kvalitativnih ocen glede doseganja njihovih ciljev in dolgoročnega obvladovanja emisij;
- **Zvezek 2: Promet**, kjer je celovito prikazano stanje na področju zmanjševanja emisij TGP v sektorju prometa. Pregled vključuje tudi analizo kazalcev izvajanja OP TGP za leto 2017, pregled izvajanja ukrepov za zmanjševanje emisij TGP v letu 2018 in priporočila za njihovo izvajanje v prihodnjem letu;
- **Zvezek 3: Stavbe**, v katerem je celovito prikazano stanje na področju zmanjševanja emisij TGP v sektorju stavb. Zvezek je vsebinsko sestavljen podobno kot Zvezek 2;
- **Zvezek 4: Kmetijstvo**, ki vključuje celovit prikaz stanja na področju zmanjševanja emisij TGP v sektorju kmetijstva. Zvezek je vsebinsko sestavljen podobno kot Zvezka 2 in 3;
- **Zvezek 5: Ostali sektorji**, kjer je celovito prikazano stanje na področju zmanjševanja emisij TGP v sektorjih industrija neETS – raba goriv in procesne emisije, energetika neETS, odpadki ter raba zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstvo (LULUCF);
- **Zvezek 6: Večsektorski ukrepi**, v katerem je prikazano stanje na področju zmanjševanja emisij TGP z ukrepi, ki so namenjeni več sektorjem. Vključena so področja zelene gospodarske rasti, usposabljanja, izobraževanja, informiranja in promocije ter ostalih večsektorskih ukrepov;
- **Zvezek 7: Ukrep v središču – Trajnostna mobilnost in ravnanje uporabnikov**, kjer so podrobneje analizirani ukrepi, ki trenutno vplivajo na spremembo ravnanja uporabnikov, in sicer izboljšanje železniške infrastrukture za potniški prevoz, izgradnja kolesarske infrastrukture, spodbujanje trajnostne izbire transporta v okviru obračuna potnih stroškov in integrirani javni potniški promet (IJPP);
- **Zvezek 8: Ukrep v središču – Emisije v govedoreji**, v katerem so predstavljeni gospodarski in družbeni pomen govedoreje, struktura in trendi emisij TGP, možnosti za zmanjšanje emisij ter obstoječi ukrepi za zmanjšanje emisij in njihovi učinki. Vključena so tudi priporočila za izboljšanje ukrepov;

1 LIFE ClimatePath2050 (Slovenian Path Towards the Mid-Century Climate Target)

- **Zvezek 9: Ukrep v središču – Spodbujanje podjetij za prehod v nizkoogljično družbo**, ki vključuje pregled aktivnosti na področju finančnih spodbud, namenjenih podjetjem za prehod v nizkoogljično družbo (NOD), v okviru kohezijske politike;
- **Zvezek 10: Emisije TGP in sektor EU-ETS**, kjer je za sektor, ki sicer ni vključen v OP TGP, je pa pomemben s stališča zmanjševanja emisij TGP, pripravljen pregled kazalcev ter stanja in izvajanja ukrepov v tem sektorju.

Pričujoči dokument je **Zvezek 3: Stavbe**. V njem so povzeti:

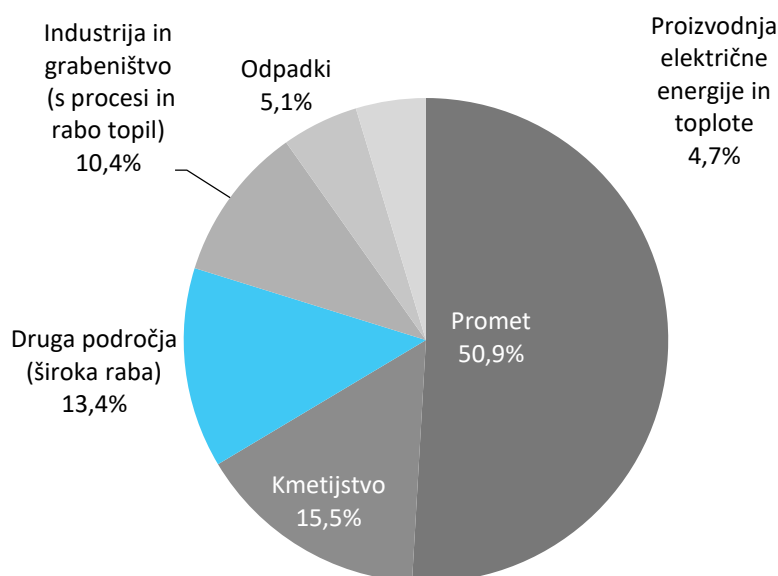
- **Pregled stanja v stavbah**, v katerem so vključeni pregled stanja na področju emisij TGP, pregled kazalcev za spremljanje izvajanja ukrepov in glavna priporočila za izboljšanje izvajanja obstoječih ukrepov.
- **Pregled letnih kazalcev OP TGP**, ki vključuje analizo kazalcev za spremljanje izvajanja OP TGP v stavbah za leto 2017.
- **Pregled izvajanja ukrepov za zmanjšanje emisij TGP v stavbah iz OP TGP**, kjer so za stavbe na splošno ter stavbe v gospodinjstvih in javnem sektorju povzete glavne ugotovitve spremljanja izvajanja instrumentov iz OP TGP v letu 2018 ter njihovo predvideno izvajanje v obdobju 2019–2020.

1 Povzetek

Cilj je zmanjšanje emisij TGP v sektorju stavb za 53 % do leta 2020 glede na leto 2005, za kar bo potrebna celovita energetska prenova stavb in nadaljnja zamenjava kurilnega olja z nizkoogljičnimi viri energije. V prvi vrsti pa je to tudi ukrep za večjo gospodarsko rast.

1.1 Pregled stanja – emisije TGP

Zgorevanje goriv v široki rabi (v gospodinjstvih, kmetijstvu in storitvenih dejavnostih) je v letu 2017 prispevalo k emisijam neETS 13,4 % (Slika 1). Delež področja se je od leta 2005 zmanjšal za 9,2 odstotne točke, od leta 2011 pa za 4 odstotne točke. Glede na leto 2016 so se emisije zmanjšale za 8,2 %. V obdobju 2005–2017 so se emisije v široki rabi zmanjšale najbolj med vsemi sektorji, in sicer za 45 % oz. za 1.205 kt CO₂ ekv (Slika 2) kot posledica investicij v izboljšanje toplotnih lastnosti stavb in drugih ukrepov učinkovite rabe energije ter tudi zamenjave kurilnega olja.

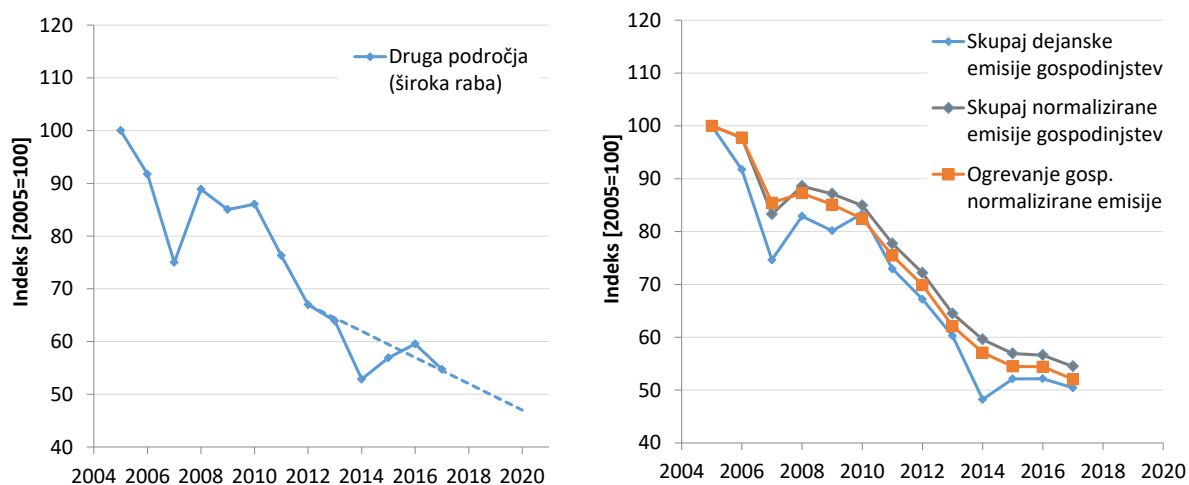

Pripravil IJS-CEU

Slika 1: Delež emisij neETS v sektorju druga področja (široka raba) v letu 2017

V emisije na področju stavb so vključene emisije rabe goriv v gospodinjstvih s 7,8-odstotnim deležem v skupnih emisijah TGP po Odločbi 406/2009/ES in emisije iz rabe goriv v institucionalnem in komercialnem sektorju s 3,3-odstotnim deležem v letu 2017. **Skupaj so stavbe torej predstavljale 11,1-odstotni delež.** Večina emisij nastaja pri rabi goriv za ogrevanje stavb, zato so emisije odvisne tudi od podnebnih razmer. V letih **2015 in 2016 je v stavbah sicer prišlo do povečanja emisij za 15,7 %, v letu 2017 pa so se emisije znatno zmanjšale** (za 9,6 %). Normalizirane vrednosti emisij glede na povprečno zimo kažejo na stabilen trend zmanjševanja v zadnjem obdobju, z izjemo leta 2016, vendar pa se je zmanjševanje emisij upočasnilo, kar je ilustrirano na sliki za podsektor rabe goriv v

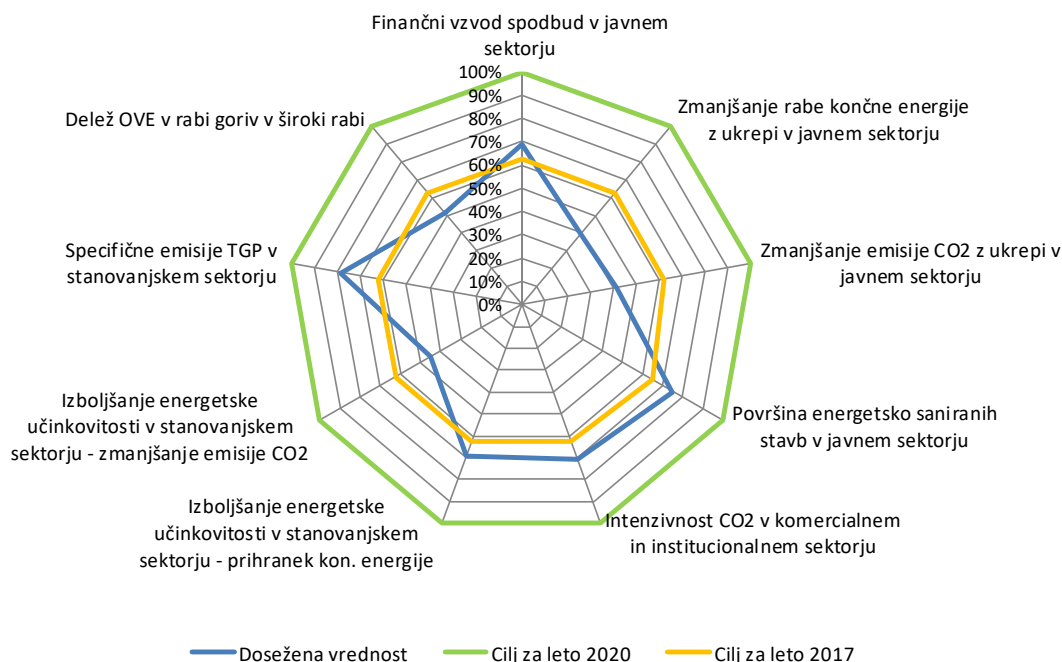
gospodinjstvih (Slika 2 desno). Da bi dosegli ambiciozno zastavljen indikativni sektorski cilj, bo potrebno zagotoviti kontinuiteto izvajanja ukrepov v tem sektorju.

Slika 2: Levo: gibanje emisij v sektorju zgorevanje goriv v široki rabi v obdobju 2005–2017 glede na indikativni sektorski cilj. Desno: gibanje emisij v gospodinjstvih, in sicer dejanskih in normaliziranih glede na povprečno zimo. Posebej so prikazane normalizirane emisije iz rabe goriv za ogrevanje (Vir:IJS-CEU).

1.2 Pregled stanja – kazalci za spremljanje izvajanja ukrepov

Dekompozicijska analiza, pripravljena v okviru projekta vzpostavitve spremljanja izvajanja OP TGP, je pokazala, da na zmanjšanje emisij najbolj vpliva zamenjava goriv z drugimi viri energije in izboljšave energetske učinkovitosti stavb. Za doseganje ciljev OP TGP je torej bistvenega pomena spodbujanje ukrepov URE in izrabe OVE, kar spremljamo s kazalci po naslednjih področjih: javni sektor, stanovanjski sektor ter splošnejša kazalca intenzivnosti CO₂ v storitvenih dejavnostih in deleža OVE v široki rabi. Leta 2017 je pet kazalcev kazalo na ugoden razvoj, vrednosti štirih kazalcev pa so za letnimi indikativnimi ciljnimi vrednostmi zaostajale (Slika 3).

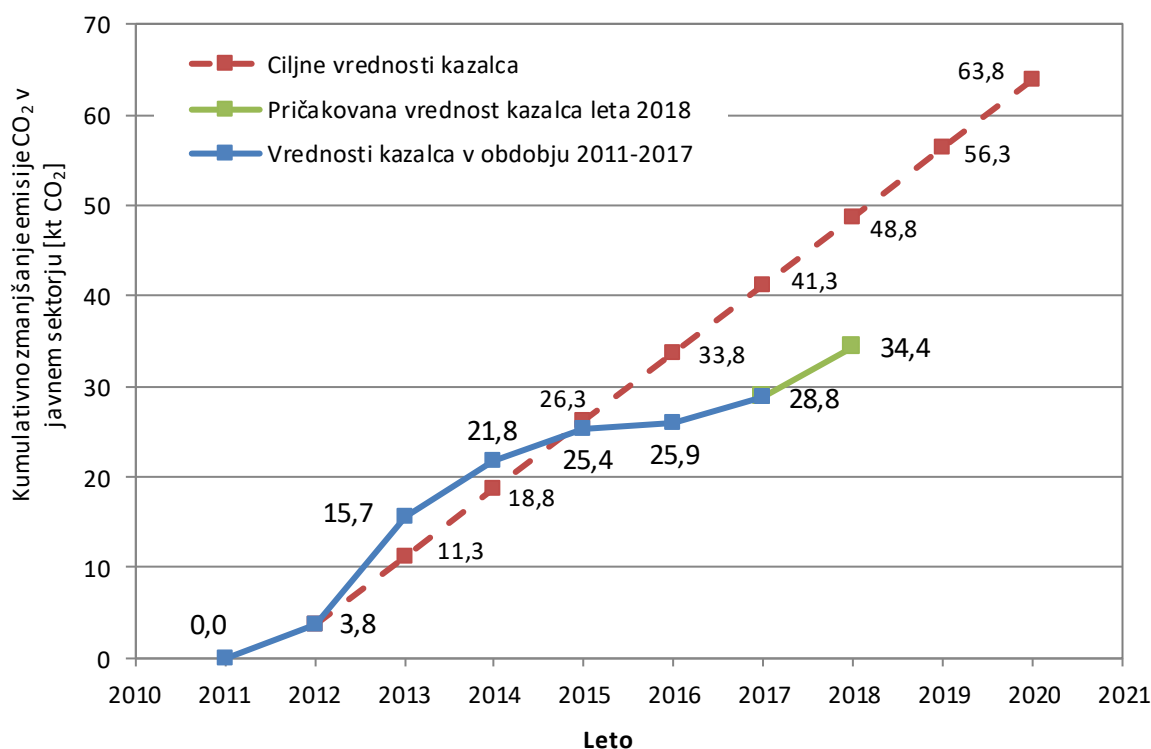
Slika 3: Dosežene vrednosti kazalcev na področju stavb, prikazane glede na letne ciljne vrednosti v opazovanem letu 2017 in glede na ciljne vrednosti v letu 2020. Prikazane so relativne vrednosti kot odstotek potrebnega napredka v obdobju 2012–2020. Negativna vrednost pomeni, da se je vrednost kazalca od leta 2012 poslabšala, torej da je šel razvoj v nasprotno smer od želene. (vir: IJS-CEU)

1.2.1 Javni sektor

Izvajanje ukrepov URE in izrabe OVE v javnem sektorju je pomembno tako zaradi pomena zgleda javnega sektorja kot tudi vpliva izvedenih ukrepov na javne finance. Do leta 2017 je bilo doseženo kumulativno zmanjšanje rabe končne energije za 128 GWh, zmanjšanje emisije CO₂ pa za 29 kt (Slika 4). Zaradi manjšega obsega vlaganj v obdobju 2015–2017, **vrednosti obeh kazalcev sedaj za indikativnima letnima ciljima vrednostima zaostajata že za 35 oz. 30 %**. Glede na predvideno izvajanje ukrepov leta 2018 pričakujemo, da bodo **vrednosti obeh kazalcev tudi v prihodnje naraščale**, vendar pa trenutno kaže, da **zaostanka pri doseganju ciljev do leta 2020 verjetno ne bo mogoče nadoknaditi**. S cilji iz OP EKP do leta 2023 je trenutno izvajanje energetske prenove javnih stavb zaenkrat skladno.

Leta 2017 je bilo v javnem sektorju končanih 14 projektov energetske prenove stavb, ki so bili podprti s sredstvi v okviru javnih programov. Leta 2014, ko je bilo takih prenov največ, je bilo izvedenih 157 projektov. Skupna vrednost površine celovito energetske saniranih stavb do leta 2017 se je povečala na 1,36 milijona m² površin, kar presega indikativni letni cilj za 15 %. Za doseganje sektorskega cilja zmanjšanja emisij TGP iz OP TGP je treba hkrati s tem kazalcem nujno upoštevati tudi ugotovitve pri kazalcih, ki spremljata zmanjšanje emisije CO₂ in prihranek končne energije, dosežena z izvedbo ukrepov v javnem sektorju, ki kažejo na to, da bo treba **energetsko prenovo stavb bolj usmerjati v celovite prenove**. Te zaradi svoje zahtevnosti, še posebej pri stavbah kulturne dediščine in drugih posebnih

skupinah stavb, zahtevajo večja vlaganja, za katera je smiselno, da se ohrani kontinuiteto spodbujanja z nepovratnimi sredstvi, poleg tega pa tudi večjo usposobljenost vseh akterjev v celotni verigi priprave in izvedbe projektov (naročniki, projektanti, izvajalci, nadzorniki itd.).

Slika 4: Kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2011–2017, pričakovana vrednost kazalca v letu 2018 in njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (vir: IJS-CEU)

Finančni vzvod spodbud, ki so bile izplačane za izvedbo naložb v URE in izrabo OVE v javnem sektorju leta 2017, je znašal **40 evro centov nepovratnih sredstev za 1 evro investicije, kar je 24 evro centov manj kot v letu 2015**. Leta 2016 finančnega vzvoda spodbud ni bilo mogoče oceniti, saj tega leta v javnem sektorju ni bila končana nobena naložba v URE in OVE, ki bi bila podprta z nepovratnimi sredstvi. Izboljšanje finančnega vzvoda je predvsem rezultat izplačanih spodbud za izvajanje projektov energetske prenove stavb javnega sektorja po modelu energetskega pogodbenišтва v okviru OP EKP². Ker se bo večina projektov tudi v prihodnje izvajala pretežno s podporo kohezijskih sredstev, je pričakovati, da bo finančni vzvod tudi v prihodnje ostal približno na ravni iz leta 2017.

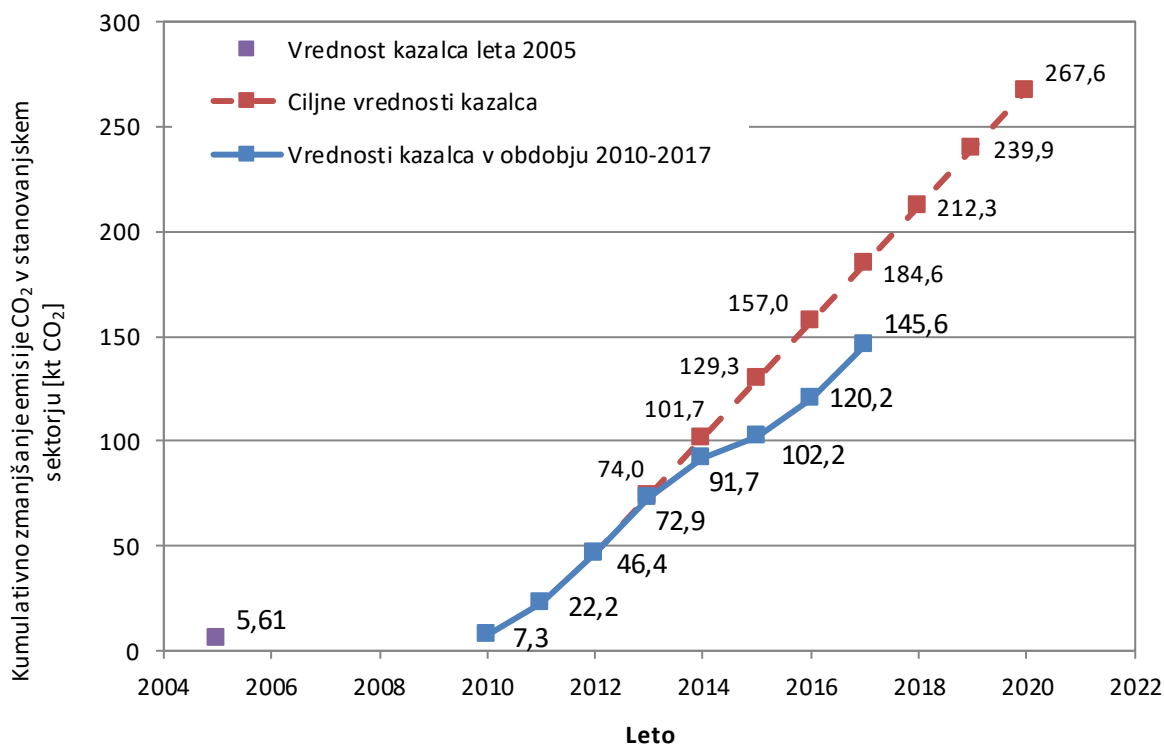
1.2.2 Stanovanjski sektor

Kumulativni prihranek končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju je do leta 2017 znašal 1.059 GWh, kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ pa 146 kt³ (Slika 5). Obseg nepovratnih sredstev Eko sklada se je sicer leta 2017 ponovno zmanjšal, s 17,1 milijoni evrov je bil glede na leto prej manjši za skoraj petino, kljub temu pa je bila rast kazalcev primerljiva s tisto iz leta 2016. Kumulativni prihranek končne

² Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, Vlada Republike Slovenije, november 2014.

³ Zmanjšanje emisije CO₂ je bilo v letih 2015 in 2016 za nekatere ukrepe Eko sklada ocenjeno. V izračunih za leti 2016 in 2017 niso več upoštevani učinki kreditov Eko sklada.

energije je bil leta 2017 7 % nad indikativno letno ciljno vrednostjo, **kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ pa je za indikativnim letnim ciljnim prihrankom zaostajalo že za 39 kt ali 21 %**. Kljub temu, da kumulativni prihranek končne energije presega ciljne vrednosti, pa še vedno zaostaja za načrtovanim v AN URE⁴.

Slika 5: Kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju leta 2005 in v obdobju 2010–2017 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (vir: IJS-CEU)

Specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju so leta 2017 znašale 9,9 kg CO₂ ekv/m². S tem so bile dobrih 3 % nižje kot leto prej in 8 % pod indikativno letno ciljno vrednostjo. Kazalec trenutno še vedno sledi cilju, vendar pa bo treba v prihodnje za doseganje cilja za leto 2020 **zagotoviti ustrezen obseg izvajanja načrtovanih ukrepov URE in izrabe OVE v gospodinjstvih**.

1.2.3 Delež OVE in intenzivnost CO₂ v storitvenih dejavnostih

Spremljamo tudi intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju in delež OVE v široki rabi (gospodinjstva, storitvene dejavnosti in kmetijstvo).

Intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju se je leta 2017 znižala, in sicer za skoraj četrtino glede na leto 2016 na 36,4 t CO₂/mio EUR₁₉₉₅, kar je 1,2 t CO₂/mio EUR₁₉₉₅ pod indikativnim letnim ciljem. Ker se energetska statistika za ta sektor izračunava

⁴ Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2014–2020 (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/an_ure_2020_sprejet_maj_2015.pdf) in Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (oboje AN URE) (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/an_ure_2017-2020_final.pdf)

kot razlika med skupno rabo energije in rabo energije v vseh drugih sektorjih, je kazalec grob, kar otežuje razlago medletnih sprememb.

Delež OVE v rabi goriv v široki rabi se je leta 2017 v primerjavi z letom prej zvišal za 1,4 odstotne točke in je znašal 57,1 %, kar je najvišja vrednost v opazovanem obdobju. Za indikativno letno ciljno vrednostjo je zaostajal za 0,9 odstotne točke. K zvišanju deleža OVE v letu 2017 je pripomoglo 6,4-odstotno zmanjšanje rabe goriv v široki rabi, ki je bilo večje od 4-odstotnega zmanjšanja rabe OVE. Zmanjšanje rabe goriv pri tem ni bilo posledica toplejše zime. V strukturi goriv se je leta 2017 delež OVE povečal, in sicer na račun zmanjšanja deleža kurilnega olja. Ocena rabe OVE v storitvenem sektorju ni najbolj zanesljiva, saj se ne spremlja sistematično in v nacionalni statistiki ni vključena.

1.3 Priporočila

Ukrepi zmanjševanja emisij TGP se na področju stavb v Sloveniji izvajajo že vrsto let in so gotovo pripomogli k zmanjšanju emisij TGP v tem sektorju v obdobju 2005–2017 za 50 %. Kljub temu pa kazalci spremljanja izvajanja OP TGP in pregled izvajanja ukrepov za leto 2018 kažejo **zaostanke pri izvajanju ukrepov in doseganju ciljev**. Za doseganje ciljev s področja URE in izrabe OVE v stavbah je treba zato čim prej vzpostaviti izvajanje ukrepov v obsegu iz *Dopolnitve Dolgoročne strategije za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS)* in prenove *Akcijskega načrta za energetske učinkovitost* za obdobje 2017–2020 (*AN URE*) ter zagotoviti ustrezno spremljanje doseženih učinkov.

1.3.1 Stavbe na splošno

PRIPOROČILO STAVBE 01/2019	
Za izpolnjevanje zahtev iz <i>Direktive o energetske učinkovitosti stavb 2010/31/EU (direktiva EPBD)</i> in <i>Energetskega zakona (EZ-1)</i> je nujno, da MOP čim hitreje zagotovi uveljavitev <i>Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o učinkoviti rabi energije (PURES-2)</i> in pri tem upošteva tudi smernice iz <i>Dopolnitve DSEPS</i> .	
<u>IZVAJALEC</u>	MOP, MZI DE
<u>UTEMELJITEV</u>	V skladu z direktivo EPBD in EZ-1, morajo biti po 31. decembru 2018 skoraj ničenergijske stavbe vse nove stavbe, ki jih javni organi uporabljajo kot lastniki, po 31. decembru 2020 pa tudi vse ostale nove stavbe. Proces za pripravo PURES-2 in pripadajoče Tehnične smernice se je začel leta 2015, vendar tudi v letu 2018 še ni bil zaključen, kar otežuje izpolnjevanje zahtev iz direktive EPBD in EZ-1.
PRIPOROČILO STAVBE 02/2019	
Za večji obseg energetske prenove stavb kulturne dediščine in drugih posebnih skupin stavb je nujno, da se čim hitreje pripravi merila za določanje upravičenih stroškov za energetske prenove in zagotovi sofinanciranje, prilagojeno tem ciljnim skupinam.	
<u>IZVAJALEC</u>	MZI DE, MZI – Projektna pisarna

UTEMELJITEV Za stavbe kulturne dediščine se pri pridobivanju sredstev za energetske prenove v okviru OP EKP uporabljajo specifična merila, ki upoštevajo, da nekaterih ukrepov za zmanjšanje rabe energije v teh stavbah zaradi njihove specifičnosti ni mogoče izvesti. Na ta način so stavbe kulturne dediščine pri dodeljevanju sredstev obravnavane enakovredno ostalim stavbam, ni pa zanje predvidena višja stopnja financiranja. Zaradi velikega deleža javnih stavb, ki so v celoti ali delno spomeniško zaščitene ali pa sodijo v katero od drugih posebnih skupin stavb, je zato potrebno vzpostaviti shemo finančnih podpor, ki bo prilagojena potrebam energetske prenove teh posebnih skupin stavb.

PRIPOROČILO STAVBE 03/2019

Za vse skupine stavb je spodbujanje energetske prenove smiselno razširiti na trajnostne prenove, ki upoštevajo še druga pomembna merila prenove stavb (potresna in požarna varnost itd.), in izvesti vzorčne projekte trajnostne prenove javnih stavb. V ta namen je potrebno pripraviti podlage za spodbujanje in financiranje tovrstne prenove. Sredstva, pridobljena za energetske prenove v okviru obstoječih programov, so lahko pri tem pogoj za pridobitev finančnih sredstev, namenjenih izpolnjevanju drugih zahtev trajnostne prenove, iz drugih virov.

IZVAJALEC MZI DE, MZI – Projektna pisarna, ostali akterji

UTEMELJITEV Trajnostna prenova stavb je pomembna za izboljšanje snovne učinkovitosti in s tem zmanjšanje emisij, vgrajenih v materialih, pa tudi z vidika zagotavljanja večje varnosti bivanja.

PRIPOROČILO STAVBE 04/2019

Vzpostaviti je treba podporno okolje za trajnostno vrednotenje stavb (vzpostavitev sistema, shema certificiranja, usposabljanje, vzdrževanje sistema, financiranje).

IZVAJALEC MOP, MZI – Projektna pisarna

UTEMELJITEV Trajnostno vrednotenje stavb pomembno izboljša presojo ekonomskih, okoljskih in družbenih vplivov gradnje in prenove stavb in s tem prispeva k večji kakovosti in učinkom prenove stavb.

PRIPOROČILO STAVBE 05/2019

Za pospeševanje energetskega pogodbeništva (EPO) je treba čim hitreje poenotiti načrte in razviti ustrezne finančne produkte (npr. sistemske rešitve za odkup terjatev ponudnikov storitev EPO), predvsem pa je potrebno zagotoviti kontinuiteto spodbujanja energetske prenove stavb z nepovratnimi sredstvi.

Nadaljnji razvoj tega mehanizma je potrebno podpreti tudi z drugimi podpornimi ukrepi: usposabljanjem, dodatno strokovno in tehnično pomočjo za pripravo projektov, programom zagotavljanja kakovosti projektov EPO, pripravo orodij za vrednotenje projektov EPO in podobno.

Potrebna je širitev mehanizma iz javnega sektorja na druge sektorje, zlasti stanovanjski.

Potrebna je tudi vzpostavitev mehanizmov za spodbujanje nastanka podjetij za energetske storitve med malimi in srednje velikimi podjetji (MSP).

<u>IZVAJALEC</u>	MZI DE, MGRT
<u>UTEMELJITEV</u>	Energetsko pogodbeništvo je pristop, ki omogoča, da se ob enakem obsegu javnih sredstev energetsko prenovi več objektov in tako doseže večje učinke. Analiza EPO projektov, ki se izvajajo v okviru OP EKP, kaže, da so ti projekti v primerjavi s projekti, kjer se prenova izvaja preko javnih naročil, učinkovitejši in cenejši, še vseeno pa bo treba v prihodnje vse projekte, ne glede na način financiranja, bolj usmerjati v celovite prenove. EPO je poleg tega pomemben tudi z vidika spodbujanja zelene gospodarske rasti. Mehanizem je v Sloveniji sicer razvit, a je za večje učinke potreben njegov nadaljnji razvoj, da se s tem omogoči energetske prenove stavb v načrtovanem obsegu. V javnem sektorju je EPO razvit predvsem v občinah, večji razvoj v širšem in ožjem javnem sektorju pa ovirata predvsem nepoznavanje tega področja in vnaprej začrtani investicijski načrti. Shema nepovratnih spodbud za javni sektor, kombinirana z energetskim pogodbeništvom, deluje dobro in je izpostavljena kot zgled dobre prakse v EU, zato je potrebno temu mehanizmu zagotoviti kontinuiteto in ga razširiti v druge sektorje. V okviru Nacionalnega energetskega podnebnega načrta (NEPN) je potrebno poenotiti načrte glede vzpostavitve garancijske sheme in drugih instrumentov razvoja EPO iz AN URE in Dopolnitve DSEPS.
PRIPOROČILO STAVBE 06/2019	
V stavbah je potrebno do leta 2020 zagotoviti najmanj 48 ktoe dodatne proizvodnje toplote in hlada iz OVE, od tega 15 ktoe v javnem sektorju in 33 ktoe v gospodinjstvih. Proizvodnjo energije iz OVE je zato potrebno v okviru pozivov Eko sklada za gospodinjstva oz. v okviru razpisov/povabil OP EKP za energetsko prenovo javnih stavb usmerjati bolj ciljno. Za javni sektor priporočamo tudi, da se preuči, ali so za izkoriščanje OVE potrebne dodatne spodbude, npr. v okviru spodbud Eko sklada in iz sredstev Sklada za podnebne spremembe.	
<u>IZVAJALEC</u>	MZI DE, Eko sklad
<u>UTEMELJITEV</u>	Dodatna proizvodnja energije iz OVE v gospodinjstvih in javnem sektorju je pomembna tako za doseganje ciljev, skladnih z indikativnimi sektorskimi cilji predloga prenove AN OVE⁵, in s tem tudi za doseganje krovnega cilja 25-odstotnega deleža OVE v rabi bruto končne energije do leta 2020, kot tudi za dolgoročno razogljičenje stavb.
PRIPOROČILO STAVBE 07/2019	
Ukrepe v stavbah (predpise, subvencije itd.) je potrebno usmerjati tako, da se sočasno s cilji za zmanjšanje rabe energije in emisij TGP ter povečanje proizvodnje energije iz OVE zasleduje tudi cilje za zmanjšanje emisije trdnih delcev PM10 in PM2,5. V okviru <i>Pravilnika</i>	

5 Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020, Vlada Republike Slovenije, julij 2010

o metodah za določanje prihrankov energije je potrebno vzpostaviti spremljanje učinkov spodbud tudi na te cilje.

IZVAJALEC MZI DE, MOP

UTEMELJITEV K visokim koncentracijam trdnih delcev PM10 in PM2,5 v zraku največ prispeva raba goriv v stavbah, pomembno pa tudi promet. Glavni vir v stavbah je nepopolno zgorevanje lesne biomase, ki je posledica starih in neučinkovitih kotlov, neustrezne mešanice goriva in zraka ter nepravilne priprave in prevelike vlažnosti goriva. Različne študije kažejo, da imajo z vidika onesnaženosti zraka prav delci najbolj negativen vpliv na zdravje. V Sloveniji so se emisije delcev PM10 v obdobju 2000–2016 povečale za 12 %, delcev PM2,5 pa za 17 %, pri čemer so mala kurišča leta 2016 prispevala 68 % vseh emisij PM10 in kar 76 % vseh emisij PM2,5⁶. Trenutno je v skladu z *Uredbo o nacionalnih zgornjih mejah emisij onesnaževal zunanjega zraka*⁷ v pripravi *Operativni program za nadzor nad onesnaževanjem zraka (OP NEC)*, v okviru katerega bodo zastavljeni ukrepi za doseganje obveznosti zmanjšanja emisij drobnih delcev in ostalih onesnaževal, med katerimi so tudi predhodniki delcev iz *Direktive NEC*⁸.

1.3.2 Stanovanjski sektor

PRIPOROČILO STAVBE 08/2019

Zaradi pomembnosti problematike energetske revščine pristojnim institucijam priporočamo, da:

- čim prej začnejo s spodbujanjem ukrepov URE v 500 gospodinjstvih z nizkimi prihodki v okviru OP EKP. Gre za neke vrste pilotni projekt na tem področju v Sloveniji, ki bo imel pomemben vpliv tudi na nadaljni razvoj aktivnosti za zmanjševanje energetske revščine;
- izboljšajo medsebojno sodelovanje z namenom izboljšanja dosega projektov;
- okrepijo podporne aktivnosti, ki bodo povečale dostopnost spodbud najrevnejšim gospodinjstvom, ki pogosto nimajo ustreznega socialnega znanja in veščin;
- oblikujejo merila za izbor upravičencev za finančne spodbude in razširijo njihov nabor tudi na prejemnike izredne socialne pomoči in varstvenega dodatka, kjer to še ni bilo izvedeno, ter na upokojece.

IZVAJALEC MZI DE, Eko sklad, ENSVET, MOP, MDDSZ

UTEMELJITEV Energetska revščina je eden od prednostnih evropskih izizov, saj ima skoraj 11 % evropskih državljanov težave pri zadostnem ogrevanju svojega

6 Kakovost zraka v Sloveniji v letu 2017, MOP-ARSO, november 2018 (https://www.arso.gov.si/zrak/kakovost%20zraka/poro%c4%8dila%20in%20publikacije/Letno_porocilo_2017_kakovost_zraka_fin.pdf)

7 Uradni list RS, št. 48/18

8 Direktiva (EU) 2016/2284 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o zmanjšanju nacionalnih emisij za nekatera onesnaževala zraka, spremembi Direktive 2003/35/ES in razveljavitvi Direktive 2001/81/ES ([UL L št. 344 z dne 17. 12. 2016, str. 1](#))

doma⁹. V skladu z Uredbo EU 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, ki je bila sprejeta decembra 2018, morajo države članice v svoje celovite nacionalne energetske in podnebne načrte vključiti tudi ukrepe za zmanjševanje energetske revščine in poročati o njihovem izvajanju. Glej tudi *Podnebno ogledalo 2018, Zvezek 4: Ukrep v središču – Energetska revščina, končno poročilo*.

PRIPOROČILO STAVBE 09/2019

Za zmanjševanje energetske revščine pristojnim institucijam priporočamo, da:

- oblikujejo celovito dolgoročno shemo za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki bi bila na osnovi opravljenih energetskih pregledov v okviru projekta ZERO dopolnjena tudi z investicijskimi sredstvi;
- poskrbijo za sistematično vključenost in usklajenost instrumentov za zmanjševanje energetske revščine in zagotovijo njihovo dolgoročno izvajanje;
- izboljšajo spremljanje izvajanja instrumentov za zmanjševanje energetske revščine in njihov učinkov, kar dolgoročno vključuje tudi poenostavitev in nadgradnjo orodja za vrednotenje učinkov v okviru projekta ZERO;
- vključijo enegetsko revščino v širšo shemo razvojne in stanovanjske politike.

IZVAJALEC MZI DE, Eko sklad, ENSVET, MOP, MDDSZ, SVRK

UTEMELJITEV Obstoječi ukrepi temeljijo na sredstvih Kohezijskega sklada in kontinuiteta izvajanja ni zagotovljena. Zaradi premajhnega odziva na ponudbo obstoječih podpor je potrebno področje urediti celostno.

PRIPOROČILO STAVBE 10/2019

Za nadaljnje zmanjševanje rabe energije in emisij TGP v gospodinjstvih, je potrebno:

- pripraviti finančni načrt spodbujanja ukrepov v gospodinjstvih (v skupnem obsegu gre za več kot 3 mrd EUR investicij do leta 2024), vključno z določitvijo virov financiranja, spodbujevalnih mehanizmov in ukrepov za odstranjevanje ključnih ovir (odločanje v stanovanjskem sektorju idr.), organizacijo spodbujanja in zagotavljanjem pomoči po principu vse na enem mestu;
- zagotoviti spodbude za pripravo projektov v stanovanjskem sektorju (s spodbujanjem za prijave na razpise tehnične pomoči institucij EU ali z domačo shemo);
- izvajati demonstracijske projekte.

V okviru delovanja Eko sklada je potrebno:

- zagotoviti čim bolj enakomerno in usmerjeno izvajanje načrtovanih ukrepov v primernem obsegu;
- poenostaviti administrativne postopke pri dodeljevanju spodbud;
- identificirati ostale ovire za povečanje izvajanja ukrepov v gospodinjstvih (npr. višina subvencije) in pripraviti odziv nanje;
- analizirati potencialne za ukrepe URE in OVE, dosegljive s spodbujevalnimi mehanizmi v tem sektorju;

9 Energy poverty and vulnerable consumers in the energy sector across the EU: analysis of policies and measures, Pye, Steve, Dobbins, Audrey, et al., maj 2015; podatek je za leto 2012
(https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/INSIGHT_E_Energy%20Poverty%20-%20Main%20Report_FINAL.pdf)

• razvijati in pripravljati nove finančne instrumente za stanovanjski sektor (skupaj z MZI); • razvijati nove poslovne modele za energetske prenove stanovanjskih stavb npr. celovita prenova sosek (skupaj z lokalnimi energetskimi agencijami (LEA) in ENSVET); • zagotoviti usklajeno in ciljno usmerjeno ozaveščanje in informiranje o URE in izrabi OVE v gospodinjstvih (skupaj z Borzenom).	
<u>IZVAJALEC</u>	Eko sklad, MZI DE, Borzen, LEA, ENSVET
<u>UTEMELJITEV</u>	Kazalec zmanjšanje emisije CO ₂ v stanovanjskem sektorju je leta 2017 zaostajal za indikativnim letnim ciljem za 21 %, hkrati pa Eko sklad tudi ne dosega cilja iz AN URE, to je 262 GWh prihranka energije na leto, za doseganje obveznosti iz 7. člena Direktive o energetske učinkovitosti (EED) ¹⁰ .
PRIPOROČILO STAVBE 11/2019	
Potrebno je okrepiti delovanje mreže ENSVET v obsegu iz <i>Dopolnitve DSEPS</i> in prenove AN URE.	
<u>IZVAJALEC</u>	Eko sklad
<u>UTEMELJITEV</u>	Za več izvedenih kakovostnih naložb v ukrepe URE in izrabo OVE je pomemben tudi nadaljnji razvoj aktivnosti ENSVET.
PRIPOROČILO STAVBE 12/2019	
Realizirati je potrebno predvidene ukrepe iz <i>Resolucije o nacionalnem stanovanjskem programu</i> , ki naslavlja vprašanje pridobivanja soglasja za izvedbo in kreditiranje projektov energetske prenove večstanovanjskih stavb.	
<u>IZVAJALEC</u>	MOP, MP, MJU
<u>UTEMELJITEV</u>	Pridobivanje soglasja za izvedbo in kreditiranje se kaže kot ena večjih ovir pri projektih energetske prenove večstanovanjskih stavb. Trenutno poteka usklajevanje predloga <i>Zakona o spremembah in dopolnitvah Stvarnopravnega zakonika</i> , ki predvideva, da lahko aktivni solastniki, katerih idealni deleži sestavljajo več kot polovico vrednosti nepremičnine, sodišču predlagajo, da o poslu, ki presega okvire rednega upravljanja, odloči v nepravdnem postopku.
PRIPOROČILO STAVBE 13/2020	
Potreben je zagon instrumentov OP TGP in AN URE, ki se še ne izvajajo: • delitev spodbud med lastnike in najemnike v večstanovanjskih stavbah; • vzpostavitev garancijske sheme; • izvedba demonstracijskega projekta celovite energetske obnove večstanovanjskih stavb po merilih skoraj ničenergijske prenove v okviru OP EKP.	
<u>IZVAJALEC</u>	MZI DE, MOP, Eko sklad, MF, SVRK

10 Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi Direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi Direktiv 2004/08/ES in 2006/32/ES, [UL L 315 z dne 14. 11. 2012, str. 1, prečiščena različica \(2013-07-01\)](#)

UTEMELJITEV Izvajanje teh instrumentov bo pospešilo izvajanje ukrepov URE in izrabe OVE v gospodinjstvih.

1.3.3 Javni sektor

PRIPOROČILO STAVBE 14/2019

Čim prej je potrebno v polnem obsegu zagotoviti izvajanje določil iz *Uredbe o upravljanju z energijo v javnem sektorju* ter nadgraditi *Uredbo* in sistem upravljanja z energijo v javnem sektorju tako, da se skladno z zahtevami EZ-1 zagotovi stalen proces spremljanja rabe energije in izvajanja ukrepov v javnem sektorju, ki vključuje tudi postavitve ciljev na ravni javne stavbe oz. ustanove.

IZVAJALEC MZI DE

UTEMELJITEV Za doseganje ciljev v okviru OP EKP in AN URE ter v prihodnosti tudi ciljev Nacionalnega energetskega podnebnega načrta (NEPN) in drugih obveznosti Slovenije na področjih zmanjševanja emisij TGP in rabe energije ter povečanja proizvodnje energije iz OVE, sta pomembna tako dobro spremljanje kot tudi učinkovito usmerjanje izvajanja ukrepov v javnem sektorju, zato je vzpostavitev ustreznega sistema upravljanja z energijo v tem sektorju nujna.

PRIPOROČILO STAVBE 15/2019

Zagotoviti je potrebno kontinuiteto nepovratnih sredstev za spodbujanje naložb energetske prenove javnih stavb in v tem okviru z ustreznim načrtovanjem javnih razpisov oz. povabil čim bolj enakomerno in predvidljivo dinamiko izvajanja naložb.

IZVAJALEC MZI DE

UTEMELJITEV Kazalec zmanjšanja emisije CO₂ v stavbah javnega sektorja je leta 2017 zaostajal za letnim ciljem, kar je posledica zaostanka pri izvajanju energetske prenove javnih stavb v okviru OP EKP v obdobju 2015–2017. Za maksimiranje dolgoročnih koristi v smislu ustvarjanja delovnih mest, stabilnih prilivov v proračun javnega sektorja in prispevka k rasti gospodarstva je pomembno, da so nepovratna sredstva za izvajanje naložb stalno na razpoago in da se naložbe izvajajo čim bolj enakomerno, brez koncentracije naložbene dejavnosti v posameznih letih oziroma krajših obdobjih in upada dejavnosti v drugih obdobjih. Glede na dobre izkušnje iz te in prejšnje finančne perspektive (OP EKP in OP ROPI), je potrebno za spodbujanje naložb energetske prenove javnih stavb tudi v prihodnje zagotoviti sofinanciranje z nepovratnimi sredstvi.

PRIPOROČILO STAVBE 16/2019

Energetsko prenovo stavb je potrebno bolj usmerjati v celovite energetske preнове. Priporočamo, da se preuči različne možne organizacijske oblike poslovnega subjekta (npr. ustanovitev javnega podjetja za energetske storitve / energetske pogodbenišvo), ki bo v

bližnji prihodnosti izvajal predvsem celovite prenove v javnem sektorju, vključno s trajnostnimi prenovami.	
<u>IZVAJALEC</u>	MZI DE, Eko sklad
<u>UTEMELJITEV</u>	Kazalec površina energetske saniranih stavb v javnem sektorju bolje sledi zastavljenim ciljem kot kazalca zmanjšanje emisije CO ₂ in prihranki končne energije, kar kaže na to, da se pri prenovi dosega manjše učinke, kot je bilo načrtovano.
PRIPOROČILO STAVBE 17/2019	
Čim prej je potrebno spodbuditi pripravo projektov v okviru pridobljenih sredstev mednarodne tehnične pomoči ELENA za energetske prenove stavb ožjega in širšega javnega sektorja in okrepiti aktivnosti na področju izobraževanja in usposabljanja vseh vključenih v pripravo in izvedbo projektov energetske prenove stavb.	
<u>IZVAJALEC</u>	MZI DE
<u>UTEMELJITEV</u>	Za doseganje zastavljenih ciljev v OP TGP, AN URE in OP EKP je potrebno izboljšati črpanje razpoložljivih sredstev v okviru razpisov/povabil OP EKP in s tem pospešiti izvedbo naložb v celovito energetske prenove predvsem stavb širšega in ožjega javnega sektorja. V okviru dosedanjih razpisov/povabil za ta del javnega sektorja je bilo dodeljenih le dobrih 28 % razpoložljivih sredstev.
PRIPOROČILO STAVBE 18/2019	
Okrepiti je potrebno aktivnosti za vzpostavitev celovitega sistema zagotavljanja kakovosti energetske prenove stavb. Aktivnosti naj vključujejo vzpostavitev sistema v okviru strukturiranega procesa sodelovanja deležnikov, certificiranje izvajalcev in procesov, izobraževanje oz. usposabljanje deležnikov in zagotavljanje vodilne vloge javnega sektorja z uveljavljanjem sistema kakovosti pri projektih energetske prenove stavb v javnem sektorju.	
<u>IZVAJALEC</u>	MZI DE, MOP
<u>UTEMELJITEV</u>	Z boljšo kakovostjo bodo naložbe v energetske prenove stavb dosegale boljše makroekonomske učinke, in sicer višjo dodano vrednost v dejavnosti, in posledično podpirale zahtevnejša delovna mesta ter boljše razvojne in izvozne priložnosti za podjetja.
PRIPOROČILO STAVBE 19/2019	
Čim prej je treba okrepiti proces priprave projektov energetske prenove javnih stavb, zlasti stavb v državni lasti, in sicer tako s pripravo sheme, v okviru katere bodo na razpolago spodbude za pripravo projektov, kot tudi z ozaveščanjem in usposabljanjem oseb, odgovornih za energetske prenove na vseh ravneh priprave in izvedbe projektov v stavbah ožjega in širšega javnega sektorja, katerih ustanovitelj je RS.	
<u>IZVAJALEC</u>	MZI DE
<u>UTEMELJITEV</u>	Trenutna dinamika izvajanja ukrepov ne zagotavlja doseganja zastavljenih ciljev na tem področju.

PRIPOROČILO STAVBE 20 /2019

Čim prej je potrebno zagotoviti ustrezne kadrovske in finančne pogoje za izvajanje vseh nalog projektne pisarne za energetske prenovi javnih stavb, opredeljenih v okviru Dopolnitve DSEPS in prenove AN URE, in začeti z njihovim izvajanjem v predvidenem obsegu.

IZVAJALEC MZI DE

UTEMELJITEV Trenutna dinamika izvajanja ukrepov ne zagotavlja doseganja zastavljenih ciljev na tem področju. Poleg tega projektne pisarne za energetske prenovi stavb še ne izvaja vseh nalog, načrtovanih v okviru DSEPS (npr. vloga pospeševalca projektov za stavbe ožje vlade idr.), temveč samo naloge, predvidene v OP EKP.

PRIPOROČILO STAVBE 21/2019

Projektne pisarne se je pokazala kot učinkovit instrument za spodbujanje energetske prenove javnih stavb, zato je smiselno, da se ta instrument ohrani ter dodatno nadgrajuje in razvija tudi v novi finančni perspektivi.

IZVAJALEC MZI DE

UTEMELJITEV Projektne pisarne si je na področju energetske prenove javnih stavb od začetka svojega delovanja v letu 2016 pridobila veliko izkušenj, zato je smiselno, da se te izkušnje ohranja tudi v prihodnje, in se vlogo pisarne pri prenovi stavb javnega sektorja tudi v okviru NEPN še dodatno nadgrajuje in razvija za opravljanje novih nalog.

2 Kazalci

Doseganje ciljev OP TGP na področju stavb spremljamo s sedmimi kazalci:

- **[PO6_STAVBE] Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju** (poglavje 2.1), ki vključuje naslednje instrumente iz spremljanja izvajanja ukrepov (poglavje 3):
 - energetske pogodbeništv;
 - nepovratne investicijske finančne spodbude za energetske sanacije stavb v javnem sektorju, usmerjene v povečanje deleža projektov izvedenih z energetskimi pogodbeništv;
 - projektna pisarna za energetsko prenovo javnih stavb;
- **[PO7_STAVBE] Zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju** (poglavje 2.2), ki vključuje naslednje instrumente iz spremljanja izvajanja ukrepov (poglavje 3):
 - energetske pogodbeništv;
 - sheme povratnih sredstev za energetsko učinkovitost v javnem sektorju;
 - nepovratne investicijske finančne spodbude za energetske sanacije stavb v javnem sektorju, usmerjene v povečanje deleža projektov izvedenih z energetskimi pogodbeništv;
 - projektna pisarna za energetsko prenovo javnih stavb;
- **[PO8_STAVBE] Površina energetsko saniranih stavb v javnem sektorju** (poglavje 0), ki vključuje naslednje instrumente iz spremljanja izvajanja ukrepov (poglavje 3):
 - energetske pogodbeništv;
 - nepovratne investicijske finančne spodbude za energetske sanacije stavb v javnem sektorju, usmerjene v povečanje deleža projektov izvedenih z energetskimi pogodbeništv;
 - projektna pisarna za energetsko prenovo javnih stavb;
- **[PO9_STAVBE] Intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju** (poglavje 2.4), ki vključuje naslednje instrumente iz spremljanja izvajanja ukrepov (poglavje 3):
 - spremembe in dopolnitve predpisov za energetsko učinkovitost stavb;
 - energetske pogodbeništv;
 - upravljanje z energijo v javnem sektorju;
 - sheme povratnih sredstev za energetsko učinkovitost v javnem sektorju;
 - nepovratne investicijske finančne spodbude za energetske sanacije stavb v javnem sektorju, usmerjene v povečanje deleža projektov izvedenih z energetskimi pogodbeništv;
 - zagotavljanje kakovosti projektov energetske prenove stavb v javnem sektorju;
 - projektna pisarna za energetsko prenovo javnih stavb;
- **[PO10_STAVBE] Izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem sektorju** (poglavje 2.5), ki vključuje naslednje instrumente iz spremljanja izvajanja ukrepov (poglavje 3):

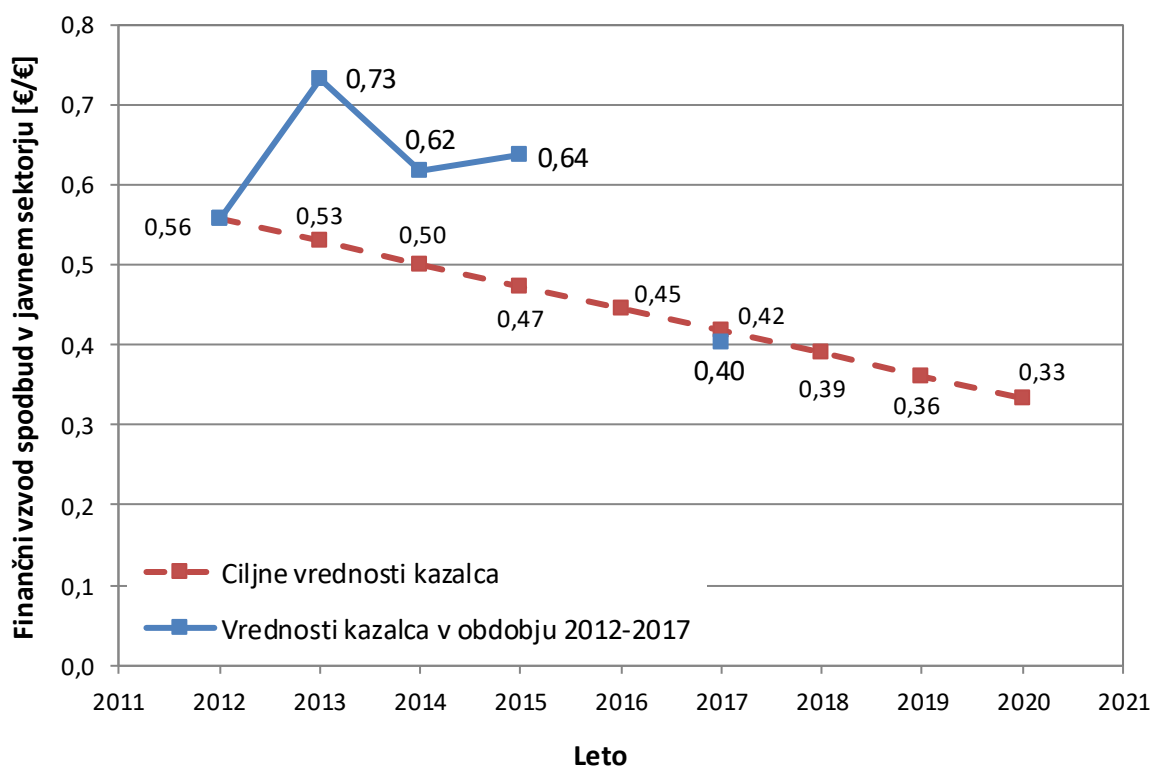
- shema pomoči za učinkovito rabo energije v gospodinjstvih za ranljive skupine prebivalstva;
 - finančne spodbude za energetske učinkovitost in rabo OVE v stanovanjskih stavbah;
 - energetska svetovalna mreža za občane – ENSVET;
 - sheme povratnih sredstev za energetske učinkovitost v gospodinjstvih: posojila Eko sklada in spodbude drugih ponudnikov zelenih posojil za stanovanjski sektor;
- **[PO11_STAVBE] Specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju** (poglavje 2.6), ki vključuje naslednje instrumente iz spremljanja izvajanja ukrepov (poglavje 3):
 - spremembe in dopolnitve predpisov za energetske učinkovitost stavb;
 - shema pomoči za učinkovito rabo energije v gospodinjstvih za ranljive skupine prebivalstva;
 - finančne spodbude za energetske učinkovitost in rabo OVE v stanovanjskih stavbah;
 - obvezna delitev in obračun stroškov za toploto v večstanovanjskih stavbah;
 - energetska svetovalna mreža za občane – ENSVET;
 - sheme povratnih sredstev za energetske učinkovitost v gospodinjstvih: posojila Eko sklada in spodbude drugih ponudnikov zelenih posojil za stanovanjski sektor;
 - **[PO12_STAVBE] Delež OVE v rabi goriv v široki rabi** (poglavje 2.7), ki vključuje naslednje instrumente iz spremljanja izvajanja ukrepov (poglavje 3):
 - finančne spodbude za energetske učinkovitost in rabo OVE v stanovanjskih stavbah;
 - energetska svetovalna mreža za občane – ENSVET;
 - sheme povratnih sredstev za energetske učinkovitost v gospodinjstvih: posojila Eko sklada in spodbude drugih ponudnikov zelenih posojil za stanovanjski sektor;
 - energetske pogodbeništv;
 - sheme povratnih sredstev za energetske učinkovitost v javnem sektorju;
 - nepovratne investicijske finančne spodbude za energetske sanacije stavb v javnem sektorju, usmerjene v povečanje deleža projektov izvedenih z energetskim pogodbeništvom;
 - projektna pisarna za energetske prenove javnih stavb.

2.1 [PO6_STAVBE] Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju

KLJUČNO SPOROČILO

Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju je leta 2017 znašal 40 evro centov subvencije za 1 evro investicije, kar je 2 evro centa boljše od indikativne letne ciljne vrednosti. Finančni vzvod se je glede na vrednosti v obdobju 2012–2015 bistveno izboljšal. Ker se večina projektov energetske prenove stavb javnega sektorja izvaja v okviru OP EKP, je pričakovati, da bo finančni vzvod tudi v prihodnje ostal približno na ravni iz leta 2017, to pa bo leta 2020 predvidoma povzročilo zaostanek za ciljno vrednostjo.

Slika 6: Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju v obdobju 2012–2017 in njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

2.1.1 Definicija

Kazalec finančni vzvod spodbud v javnem sektorju opisuje učinek porabe nepovratnih sredstev, ki so namenjena spodbujanju investicij v URE in izrabo OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov, in s tem doseganju ciljev na področjih zmanjševanja emisije CO₂, energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije. Nižji finančni vzvod omogoča doseganje večjega obsega investicij za zmanjšanje emisije CO₂ ob enaki vrednosti nepovratnih sredstev.

2.1.2 Cilji

Cilj OP TGP je zmanjšanje finančnega vzvoda spodbud v javnem sektorju. Z manjšim finančnim vzvodom se ob enakem obsegu nepovratnih sredstev spodbudi več investicij in

tako doseže večje zmanjšanje emisije CO₂. Cilj, zastavljen v OP TGP, je doseči, da bo leta 2020 finančni vzvod spodbud v javnem sektorju 1 : 3, kar pomeni, da bo 1 evro investicije v URE in izrabo OVE spodbujen z največ 33 evro centi subvencije. Ciljne vrednosti za vmesna leta so določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalca za leto 2020.

2.1.3 Komentar

Leta 2017 je bilo treba za 1 evro investicije v URE in izrabo OVE v javnem sektorju nameniti 40 evro centov nepovratnih sredstev, kar je dobro tretjino manj kot leta 2015. Primerjava z letom 2016 ni mogoča, saj tega leta v javnem sektorju ni bila končana nobena naložba v URE in OVE, ki bi bila podprta z nepovratnimi sredstvi, in zato finančnega vzvoda ni bilo mogoče oceniti. Višina finančnega vzvoda je posledica predvidene višine spodbud v javnih objavah za izvajanje projektov prenove stavb javnega sektorja v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020¹¹ (OP EKP), ki ne presega 40 % upravičenih stroškov naložbe, saj se večina projektov v javnem sektorju izvaja ravno v okviru OP EKP.

V izračunu finančnega vzvoda so zajeti projekti energetske prenove stavb v lasti in rabi občin, stavb širšega javnega sektorja in stavb ožjega javnega sektorja ter izvedba pilotnih projektov energetske prenove, vse iz OP EKP, in projekti, ki so pridobili nepovratna sredstva v okviru pozivov Eko sklada, kjer je predvideno sofinanciranje do največ 40 oz. 50 % upravičenih stroškov. Zaradi pomanjkljivih podatkov, so bili v izračunu za projekte iz OP EKP upoštevani podatki o dodeljenih namesto realiziranih nepovratnih sredstvih, hkrati pa so bili projekti po letih porazdeljeni glede na predviden zaključek operacije iz prijave in ne glede na leto, ko je bilo izvedeno zadnje izplačilo nepovratnih sredstev.

Finančni vzvod je bil leta 2017 2 evro centa boljši od indikativne letne ciljne vrednosti. Glede na to, da višina spodbud v javnih objavah za izvajanje projektov prenove stavb javnega sektorja v okviru OP EKP še naprej ostaja na ravni 40 % upravičenih stroškov naložbe, je pričakovati, da bo finančni vzvod tudi v prihodnje ostal približno na ravni iz leta 2017, to pa pomeni, da bi leta 2020 za ciljno vrednostjo zaostajal za 7 evro centov.

METODOLOŠKA POJASNILA

- **Sektor:** stavbe
- **Vrsta indikatorja glede na klasifikacijo EEA:** odzivi
- **Časovni okvir:** letni
- **Enota:** EUR/EUR

Cilji povzeti po

Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)

(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/op_tgp/op_tgp_2020.pdf)

Metodologija izračuna

Kazalec finančni vzvod spodbud v javnem sektorju je definiran kot razmerje med vrednostjo nepovratnih sredstev, ki so namenjena zmanjšanju rabe energije in s tem emisije CO₂ v javnem sektorju v okviru različnih programov, in vrednostjo investicij v ukrepe URE in izrabe OVE, ki so jih ta nepovratna sredstva spodbudila. Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- letna vrednost nepovratnih sredstev (EUR), namenjenih ukrepom URE in OVE v javnem sektorju. Znesek je izračunan kot vsota vrednosti spodbud, ki so bile v okviru različnih programov izplačane javnemu sektorju za izboljšanje energetske učinkovitosti in izrabe OVE. Podatki se nanašajo na že izvedene projekte. Zaradi

11 http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/novice/op_2014-2020/op_2014-2020_cistopis_web.pdf

pomanjkljivih podatkov, so za projekte iz OP EKP upoštevani podatki o dodeljenih namesto realiziranih nepovratnih sredstvih;

- letna vrednost investicij (mio EUR), ki so jih dodeljena nepovratna sredstva spodbudila. Znesek je izračunan kot vsota vseh naložb, spodbujenih z nepovratnimi sredstvi v okviru različnih programov. Podobno kot pri nepovratnih sredstvih se tudi pri investicijah podatki nanašajo na že izvedene projekte, investicije pa so predstavljene z vrednostmi upravičenih stroškov projektov. Pri projektih, ki so bili podprti s sredstvi Kohezijskega sklada v okviru OP ROPI v obdobju 2007–2013, podatki o dejanski vrednosti upravičenih stroškov po izvedbi projekta niso bili na voljo, zato je bila letna vrednost investicij ocenjena kot vsota vrednosti vseh investicij, določenih v pogodbah, znižana za prihranek nepovratnih sredstev. Za projekte iz OP EKP so zaradi pomanjkljivih podatkov upoštevani upravičeni stroški, predvideni v prijavah.

Število programov, v okviru katerih so na razpolago spodbude, se lahko od leta do leta razlikuje.

Potrebne nadaljnje ocene, če kazalec ne sledi cilju

V primeru, da kazalec ne sledi cilju, je treba ločeno preučiti finančne vzvode spodbud, ki so javnemu sektorju na voljo v okviru različnih programov, trenutno torej finančne vzvode spodbud za javni sektor Kohezijskega sklada, Eko sklada, brez kreditiranja okoljskih naložb, in Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov

Pregled virov in razpoložljivosti podatkov za kazalec finančni vzvod spodbud v javnem sektorju je prikazan v tabeli (Tabela 1).

Tabela 1: Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za finančni vzvod spodbud v javnem sektorju

Podatek	Enota	Vir	Razpoložljivost podatka
Vrednost nepovratnih sredstev:			
- programi Eko sklada - programi Kohezijskega sklada - programi Evropskega Sklada za regionalni razvoj	EUR	Eko sklad MzI različno	marca za preteklo leto po razpisih ¹² ni podatka
Vrednost investicij:			
- programi Eko sklada - programi Kohezijskega sklada - programi Evropskega Sklada za regionalni razvoj	mio EUR	Eko sklad MzI različno	marca za preteklo leto po razpisih ¹² ni podatka

Datum zajema podatkov za kazalec: 21. 2. 2019

Podatki za obdobje: 2012–2017; podatka za leto 2016, ko ni bila končana nobena naložba v URE in OVE, ki bi bila podprta z nepovratnimi sredstvi, ni bilo mogoče oceniti

Geografska pokritost: Slovenija

Informacije o kakovosti za ta kazalec:

Za projekte, ki so bili podprti s sredstvi Kohezijskega sklada v okviru OP ROPI v obdobju 2007–2013, je bila letna vrednost investicij ocenjena kot vsota vrednosti vseh investicij, določenih v pogodbah, znižana za prihranek nepovratnih sredstev. Za projekte iz OP EKP so bila upoštevana dodeljena, namesto realizirana nepovratna sredstva, namesto dejanskih upravičenih stroškov pa upravičeni stroški, predvideni v prijavah. Projekti iz OP EKP so bili po letih porazdeljeni glede na predviden zaključek operacije iz prijave in ne glede na leto, ko je bilo izvedeno zadnje izplačilo nepovratnih sredstev.

Datum zadnje osvežitve kazalca: 3. 4. 2019

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu projekta [LIFE ClimatePath2050](https://lifecyclepath2050.eu)

2.1.4 Vrzeli pri izračunavanju kazalca

Za konsistenten izračun kazalca bi bilo treba izboljšati tako kakovost kot tudi razpoložljivost nekaterih podatkov. Za projekte, podprte s sredstvi Kohezijskega sklada v okviru prejšnje finančne perspektive¹³, so bili na razpolago samo podatki o vrednosti investicij oz. upravičenih stroškov iz prijav, ne pa tudi vrednosti za izvedene projekte. Za projekte, ki so že bili končani v okviru OP EKP, so trenutno na razpolago samo podatki o dodeljenih in ne

¹² Četrtna in letna poročila o izvajanju OP EKP so dostopna na spletni strani <http://www.eu-skladi.si/portal/si/ekp/izvajanje/porocila-1>, vendar v njih za pripravo kazalcev ni dovolj podatkov.

¹³ Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI) 2007–2013

realiziranih nepovratnih sredstvih, namesto dejanskih upravičenih stroškov pa upravičeni stroški, predvideni v prijavah. Poleg tega so projekti iz OP EKP zaradi pomanjkanja podatkov po letih porazdeljeni glede na predviden zaključek operacije iz prijave in ne glede na leto, ko je bilo izvedeno zadnje izplačilo nepovratnih sredstev. Pregled vrzeli in priporočil za njihovo odpravo je prikazan v tabeli (Tabela 2).

Tabela 2: Vrzeli in priporočila za izboljšanje izračuna finančnega vzvoda spodbud v javnem sektorju

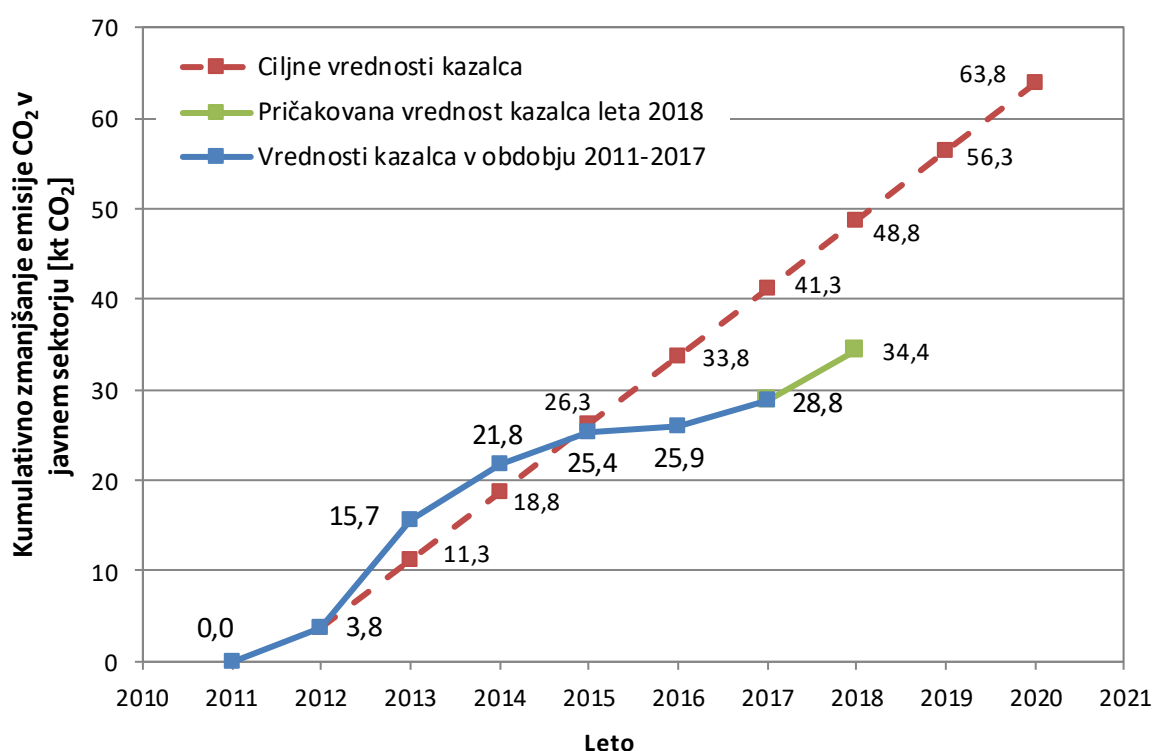
Program	Vrzel	Priporočilo
Kohezijski sklad	Razpoložljivi so samo podatki po razpisih.	Zagotoviti podatke po letih, in sicer glede na zadnje izplačilo nepovratnih sredstev.
	Ni podatkov o realiziranih nepovratnih sredstvih po izvedbi projektov.	Zagotoviti podatke o realiziranih nepovratnih sredstvih.
	Ni podatkov o dejanski vrednosti investicij in upravičenih stroškov po izvedbi projektov.	Zagotoviti podatke o dejanski vrednosti investicij in upravičenih stroškov.
Evropski sklad za regionalni razvoj	Podatki o spodbudah za naložbe v URE in OVE v javnem sektorju niso na voljo.	Zagotoviti spremljanje podatkov o nepovratnih sredstvih in naložbah za projekte URE in OVE po sektorjih (npr. s podatkom o šifri dejavnosti v skladu z SKD 2008).
Povzetek priporočil		
Vsi programi	Podatki naj se nanašajo na izvedene projekte.	
	Za vrednosti investicij naj se uporabljajo podatki o upravičenih stroških naložb.	
	Podatki morajo biti razpoložljivi po sektorjih (npr. s podatkom o šifri dejavnosti v skladu z SKD 2008).	

2.2 [PO7_STAVBE] Zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju

KLJUČNO SPOROČILO

Do leta 2017 je bilo z izvedbo ukrepov URE in izrabe OVE v javnem sektorju kumulativno doseženo zmanjšanje rabe energije za 128 GWh, zmanjšanje emisije CO₂ pa za 29 kt. Vrednosti obeh kazalcev sedaj za indikativnima letnima ciljima vrednostima zaostajata že za 35 oz. 30 %. Glede na predvideno izvajanje ukrepov leta 2018 pričakujemo, da bodo vrednosti obeh kazalcev tudi v prihodnje naraščale, vendar pa trenutno kaže, da zaostanka pri doseganju ciljev, ki je posledica manjše intenzivnosti vlaganj v obdobju 2015–2017, do leta 2020 verjetno ne bo mogoče nadoknaditi.

Slika 7: Kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2011–2017, pričakovana vrednost kazalca leta 2018 in njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

2.2.1 Definicija

Kazalec zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju prikazuje kumulativno (večletno) zmanjšanje emisije CO₂ v javnem sektorju, ki je posledica zmanjšanja rabe končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v okviru programov, ki omogočajo pridobitev nepovratnih sredstev v ta namen (Eko sklad, Kohezijski sklad, Evropski sklad za regionalni razvoj), in v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije. Večji kumulativni prihranek končne energije in zmanjšanje emisije CO₂ omogočata hitrejšo približevanje zastavljenim ciljem na področjih energetske učinkovitosti in zmanjševanja emisije CO₂.

2.2.2 Cilji

Cilj OP TGP je zmanjšanje rabe energije in s tem emisije CO₂ v javnem sektorju s spodbujanjem izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v okviru različnih programov. Cilja, zastavljena v OP TGP, sta v obdobju 2013–2020 doseči kumulativno zmanjšanje rabe energije za 300 GWh oz. v povprečju letno za 37,5 GWh in kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ za 60 kt oz. v povprečju letno za 7,5 kt. Ciljne vrednosti za vmesna leta so določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalca za leto 2020. Cilji za zmanjšanje rabe energije v javnem sektorju so opredeljeni tudi v okviru OP EKP, in sicer naj bi bilo s projekti, ki se izvajajo s podporo kohezijskih sredstev, vsako leto doseženo zmanjšanje rabe primarne energije v javnih stavbah za 16,2 GWh oz. skupno 113,7 GWh do najkasneje leta 2023¹⁴.

2.2.3 Komentar

Nepovratna sredstva za zmanjševanje rabe energije v javnem sektorju so na razpolago od leta 2010 naprej, pri čemer so bili prvi projekti končani leta 2012. Število programov, v okviru katerih se v javnem sektorju izvajajo ukrepi URE in izrabe OVE, se po letih spreminja.

Leta 2017 so bile izvedene prve naložbe energetske prenove stavb javnega sektorja iz sredstev Kohezijskega sklada, in sicer stavb v lasti in rabi občin, stavb širšega javnega sektorja in stavb ožjega javnega sektorja ter stavb v okviru pilotnih projektov energetske prenove. Izveden je bil tudi projekt, ki je sredstva prejel v okviru poziva Eko sklada za nepovratne finančne spodbude občinam za nove naložbe v gradnjo skoraj ničenergijskih stavb, ukrepi URE in izrabe OVE v javnem sektorju pa so se izvajali tudi v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanca. Zaradi izvajanja teh ukrepov je bilo leta 2017 doseženo zmanjšanje rabe energije za 13,8 GWh, emisije CO₂ pa za 2,9 kt¹⁵, kar je sicer bistveno več kot leto prej, še vedno pa je to predstavljalo le tretjino prihranka energije oz. četrtno zmanjšanja emisije CO₂ iz leta 2013, ko so bili učinki projektov, doseženi s projekti v okviru prejšnje finančne perspektive, največji. Kumulativno je bilo leta 2017 doseženo zmanjšanje rabe energije za 128 GWh, zmanjšanje emisije CO₂ pa za 29 kt CO₂. Zaostanek za indikativnima letnima ciljima vrednostima se je v primerjavi z letoma 2015 in 2016 še povečal, in sicer znaša sedaj 35 oz. 30 %.

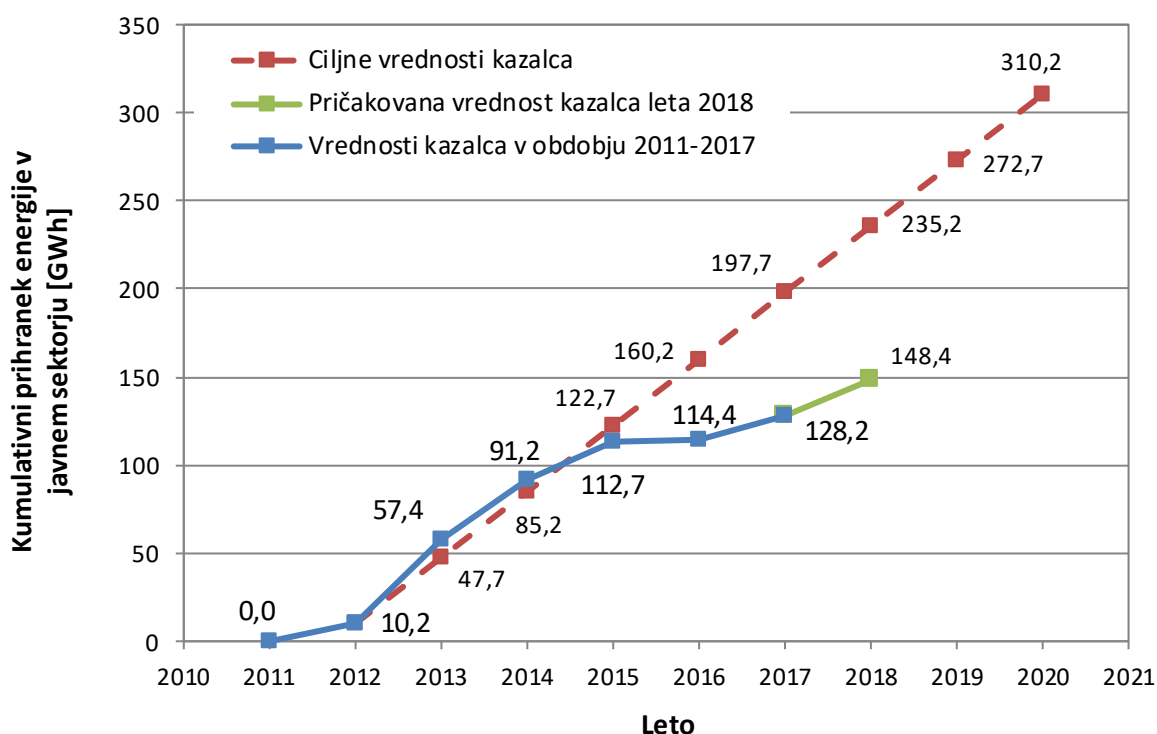
Do konca leta 2017 je bilo v okviru OP EKP izvedenih le nekaj projektov energetske prenove javnih stavb, zato je bil tudi dosežen prihranek končne energije majhen, le 7 GWh. Po podatkih projektne pisarne za energetske prenove javnih stavb je v obdobju 2018–2023 sicer pričakovati znaten porast zmanjšanja rabe energije in emisije CO₂. Prihranek končne energije iz že potrjenih operacij, zanje je predviden zaključek do vključno leta 2020, je do leta 2020 ocenjen na skupno 55 GWh, zmanjšanje emisije CO₂ pa presega 16,5 kt letno, kar pomeni, da izvajanje energetske prenove javnih stavb poteka skladno s cilji, zastavljenimi v OP EKP.

¹⁴ Cilj iz OP EKP, 3. Sprememba, 4.1

(https://www.eu-skladi.si/sl/dokumenti/kljucni-dokumenti/programme_2014si16maop001_4_1_sl.pdf)

¹⁵ Za projekte, ki so nepovratna sredstva prejeli iz Kohezijskega sklada in Eko sklada, ni na voljo ločenih podatkov o prihranku toplote in prihranku električne energije ter pripadajočem zmanjšanju emisije CO₂, zato so v izračun vključeni skupni podatki. Izračunana vrednost obeh kazalcev je tako lahko nekoliko precenjena.

Kljub vsemu pa to ne bo zadostovalo za doseganje ciljev iz OP TGP. Po prvih podatkih za leto 2018¹⁶, bo tega leta kumulativno doseženo zmanjšanje rabe energije za 148 GWh, zmanjšanje emisije CO₂ pa za 34 kt, s čimer bo zaostanek za indikativnima letnima ciljima vrednostima tudi v letu 2018 ostal na ravni tistega iz leta 2017. Podobno velja tudi za leto 2020, zanj je ob upoštevanju podatkov projektne pisarne kumulativno zmanjšanje rabe energije ocenjeno na 186 GWh, zmanjšanje emisije CO₂ pa na 46 kt, kar pomeni zaostanek za ciljem za 40 oz. 28 %. Da bi glede na trenutno stanje cilje leta 2020 lahko dosegli, bi morali v obdobju 2018–2020 rabo energije v javnem sektorju letno zmanjševati za skoraj 61 GWh, emisije CO₂ pa za 12 kt. Takšni učinki v opazovanem obdobju 2012–2017 niso bili nikoli doseženi.

Slika 8: Kumulativni prihranek končne energije z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2011–2017, pričakovana vrednost kazalca leta 2018 in njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

Glede na trenutno stanje predvidevamo, da cilja za leto 2020 verjetno ne bo mogoče doseči. Kljub vsemu je potrebno pri energetski prenovi javnih stavb, tudi zaradi doseganja cilja iz OP EKP, zagotavljati ustrezno intenzivnost vlaganj. Za zagotavljanje ustrezne kakovosti izvedenih projektov in spodbujanje zelene gospodarske rasti je ob tem treba poskrbeti za čim bolj enakomerno in predvidljivo dinamiko spodbujanja naložb. Za maksimiranje dolgoročnih koristi v smislu ustvarjanja delovnih mest, stabilnih prilivov v proračun javnega sektorja in prispevka k rasti gospodarstva je namreč pomembno tudi, da se naložbe izvajajo čim bolj enakomerno, brez koncentracije naložbene dejavnosti v posameznih letih oziroma krajših obdobjih in upada dejavnosti v drugih obdobjih. Glede na dobre izkušnje iz te in prejšnje finančne perspektive (OP EKP in OP ROPI), je potrebno za spodbujanje naložb

¹⁶ Vključeni so učinki nepovratnih sredstev iz Kohezijskega sklada in Eko sklada. Podatki o učinkih sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanca, ti so leta 2017 predstavljali skoraj polovico vseh prihrankov, v času priprave poročila še niso bili na razpolago.

energetske prenovne javnih stavb tudi v prihodnje zagotoviti sofinanciranje z nepovratnimi sredstvi.

METODOLOŠKA POJASNILA

- **Sektor:** stavbe
- **Vrsta indikatorja glede na klasifikacijo EEA:** odzivi
- **Časovni okvir:** letni
- **Enota:** GWh, kt CO₂

Cilji povzeti po

Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)

(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/op_tgp/op_tgp_2020.pdf) in

Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)

(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/novice/op_2014-2020/op_2014-2020_cistopis_web.pdf)

Metodologija izračuna

Kazalec zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju prikazuje kumulativne letne učinke ukrepov, ki so bili izvedeni v obdobju od leta 2010 do opazovanega leta. Vsebuje dva podkazalca: kumulativni prihranek končne energije in kumulativno zmanjšanje emisije CO₂. Kazalec je definiran kot vsota prihranka končne energije oz. zmanjšanja emisije CO₂ v opazovanem letu in kumulativnega (večletnega) prihranka končne energije oz. zmanjšanja emisije CO₂, doseženega v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta, zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov, ki omogočajo pridobitev nepovratnih sredstev v ta namen, in v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije¹⁷. Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- prihranek končne energije (GWh) zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov v opazovanem letu. Prihranek energije je izračunan kot vsota prihrankov energije, doseženih z različnimi ukrepi URE in OVE, za katere je mogoče pridobiti nepovratna sredstva, oz. so bili izvedeni v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije, brez prihrankov električne energije. Podatki Eko sklada in sheme za obvezno doseganje prihrankov se nanašajo na izvedene projekte, podatki Kohezijskega sklada pa so podatki iz sklenjenih pogodb za izvedene projekte. Izračunani prihranki energije so povzeti iz podatkov, ki so jih v svojih vlogah navedli prijavitelji projektov¹⁸. Ker za projekte iz OP EKP ni na voljo ločenih podatkov o prihranku toplote in prihranku električne energije ter pripadajočem zmanjšanju emisije CO₂, so v izračun vključeni skupni podatki.
- kumulativni prihranek končne energije (GWh) zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov, brez prihranka električne energije, dosežen v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta¹⁷;
- zmanjšanje emisije CO₂ (kt CO₂) zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov v opazovanem letu. Način izračuna je enak kot pri izračunu prihranka končne energije v opazovanem letu;
- kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ (kt CO₂) zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov, doseženo v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta¹⁷.

Število programov, v okviru katerih so na razpolago spodbude, se lahko od leta do leta razlikuje.

Potrebne nadaljnje ocene, če kazalec ne sledi cilju

V primeru, da kazalec ne sledi cilju, je treba preučiti dosežene prihranke končne energije in zmanjšanje emisije CO₂ v javnem sektorju zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v okviru različnih programov, trenutno torej učinke spodbud za javni sektor Kohezijskega sklada, Eko sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj ter učinke, dosežene v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije.

Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov

Pregled virov in razpoložljivosti podatkov za kazalec zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju je prikazan v tabeli (Tabela 3).

Tabela 3: Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju

Podatek	Enota	Vir	Razpoložljivost podatka
Prihranek končne energije, brez prihranka električne energije, v opazovanem letu:			

¹⁷ Glede na to, da so življenjske dobe izvedenih ukrepov URE in OVE tipično daljše do 10 let, bo navedeni način izračuna tega kazalca do leta 2020 predvidoma korekten. Po preteku življenjske dobe posameznih ukrepov bo potrebno začeti z odštevanjem njihovih učinkov od kumulativnih vrednosti.

¹⁸ Prijavitelji so te podatke povzeli iz razširjenih energetske pregledov in projektov za izvedbo predvidenih ukrepov.

- programi Eko sklada - programi Kohezijskega sklada - shema obveznega doseganja prihrankov - programi Evropskega Sklada za regionalni razvoj	GWh	Eko sklad MzI Agencija za energijo različno	marca za preteklo leto po razpisih ¹⁹ maja za preteklo leto ni podatka
Kumulativni prihranek končne energije	GWh	MOP	Podnebno ogledalo / Poročilo o spremljanju OP TGP-2020 za predpreteklo leto
Zmanjšanje emisije CO ₂ v opazovanem letu:			
- programi Eko sklada - programi Kohezijskega sklada - shema obveznega doseganja prihrankov - programi Evropskega Sklada za regionalni razvoj	kt CO ₂	Eko sklad MzI Agencija za energijo različno	marca za preteklo leto po razpisih ¹⁹ maja za preteklo leto ni podatka
Kumulativno zmanjšanje emisije CO ₂	kt CO ₂	MOP	Podnebno ogledalo / Poročilo o spremljanju OP TGP-2020 za predpreteklo leto

Datum zajema podatkov za kazalec: 21. 2. 2019

Podatki za obdobje: 2012–2017

Geografska pokritost: Slovenija

Informacije o kakovosti za ta kazalec:

Za projekte, ki so nepovratna sredstva prejeli iz Kohezijskega sklada in Eko sklada, za leto 2017 ni bilo na voljo ločenih podatkov o prihranku toplote in prihranku električne energije ter pripadajočem zmanjšanju emisije CO₂, zato so v izračun vključeni skupni podatki. Izračunana vrednost obeh kazalcev je tako lahko nekoliko precenjena. Projekti iz OP EKP so bili po letih porazdeljeni glede na predviden zaključek operacije iz prijave in ne glede na leto, ko je bilo izvedeno zadnje izplačilo nepovratnih sredstev.

Datum zadnje osvežitve kazalca: 4. 4. 2019

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu projekta [LIFE ClimatePath2050](#)

2.2.4 Vrzeli pri izračunavanju kazalca

Za konsistenten izračun kazalca bi bilo treba izboljšati tako kakovost kot tudi razpoložljivost nekaterih podatkov. Podatke o učinkih projektov, podprtih s sredstvi Kohezijskega sklada, bi bilo smiselno urejati po letih, v katerih je bilo zanje izvedeno zadnje izplačilo nepovratnih sredstev. Projekti iz OP EKP so trenutno zaradi pomanjkanja podatkov po letih porazdeljeni glede na predviden zaključek operacije iz prijave. Tako pri projektih, ki se izvajajo v okviru OP EKP, kot tudi pri projektih, ki se izvajajo v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije, bi bilo smiselno podrobneje preveriti ustreznost izračuna prihrankov energije in zmanjšanja emisije CO₂, ki je v pristojnosti prijaviteljev oz. zavezancev. Pri vseh projektih bi bilo treba zagotoviti ločene podatke o zmanjšanju emisije CO₂ zaradi izvajanja ukrepov, ki prispevajo k zmanjšanju rabe toplote oz. električne energije. Pri projektih, podprtih s sredstvi Kohezijskega sklada v okviru prejšnje finančne perspektive²⁰, bi bilo smiselno podatke o učinkih iz sklenjenih pogodb sčasoma nadomestiti s podatki o dejansko doseženih učinkih izvedenih projektov. V izogib dvojnemu šteju učinkov bi bilo smiselno preverjati, ali se izvajanje projektov v okviru sheme obveznega

19 Podatki za sklenjene pogodbe so dostopni takoj, ko so sredstva v okviru posameznega razpisa pravnomočno dodeljena. Četletna in letna poročila o izvajanju OP EKP so dostopna na spletni strani <http://www.eu-skladi.si/portal/si/ekp/izvajanje/porocila-1>, vendar v njih za pripravo kazalcev ni dovolj podatkov.

20 Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI) 2007–2013

doseganja prihrankov končne energije morda v posameznih primerih prekriva z izvajanjem drugih programov za javni sektor. Za kazalec zmanjšanja emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju je pregled vrzeli in priporočil za njihovo odpravo prikazan v tabeli (Tabela 4).

Tabela 4: Vrzeli in priporočila za izboljšanje izračuna zmanjšanja emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju

Program	Vrzel	Priporočilo
Eko sklad	Za kredite podatki niso razpoložljivi po sektorjih.	Zagotoviti podatke po sektorjih (npr. s podatkom o šifri dejavnosti v skladu z SKD 2008).
	Podatki o prihranku energije in zmanjšanju emisije CO ₂ niso povsod razpoložljivi.	Zagotoviti razpoložljivost podatkov o prihranku energije in zmanjšanju emisije CO ₂ za vse projekte, ki prejmejo kredit.
Kohezijski sklad	Razpoložljivi so samo podatki po razpisih.	Zagotoviti podatke po letih, in sicer glede na zadnje izplačilo nepovratnih sredstev.
	Ocena prihrankov energije in zmanjšanja emisije CO ₂ je povzeta po prijavi na razpis.	Za izvedene projekte zagotoviti podatke o dejansko doseženih prihrankih in zmanjšanju emisije CO ₂ , ko so ti na voljo.
	Podatka o zmanjšanju emisije CO ₂ zaradi izvajanja ukrepov, ki prispevajo k zmanjšanju rabe toplote oz. električne energije, nista ločena.	Zagotoviti ločene podatke o zmanjšanju emisije CO ₂ zaradi izvajanja ukrepov, ki prispevajo k zmanjšanju rabe toplote oz. električne energije.
Shema obveznega doseganja prihrankov	Podatke o učinkih projektov pripravljajo zavezanci. Raven kakovosti teh podatkov ni znana.	Vzpostaviti sistem za izboljšanje kakovosti podatkov o doseženih učinkih.
Evropski sklad za regionalni razvoj	Podatki o prihrankih energije in zmanjšanju emisije CO ₂ , doseženem z naložbami v URE in OVE v javnem sektorju, niso na voljo.	Zagotoviti spremljanje podatkov o prihrankih energije in zmanjšanju emisije CO ₂ za projekte URE in OVE. <u>Zagotoviti spremljanje po sektorjih.</u>
		Zagotoviti spremljanje z uporabo metodologij, predpisanih s Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije ²¹ ..
Povzetek priporočil		
Vsi programi	Podatki naj se nanašajo na izvedene projekte.	
	Podatki morajo biti razpoložljivi po sektorjih (npr. s podatkom o šifri dejavnosti v skladu z SKD 2008).	
	Preveriti je potrebno ustreznost izračuna prihrankov energije in zmanjšanja emisije CO ₂ , ki je v pristojnosti prijaviteljev oz. zavezancev.	

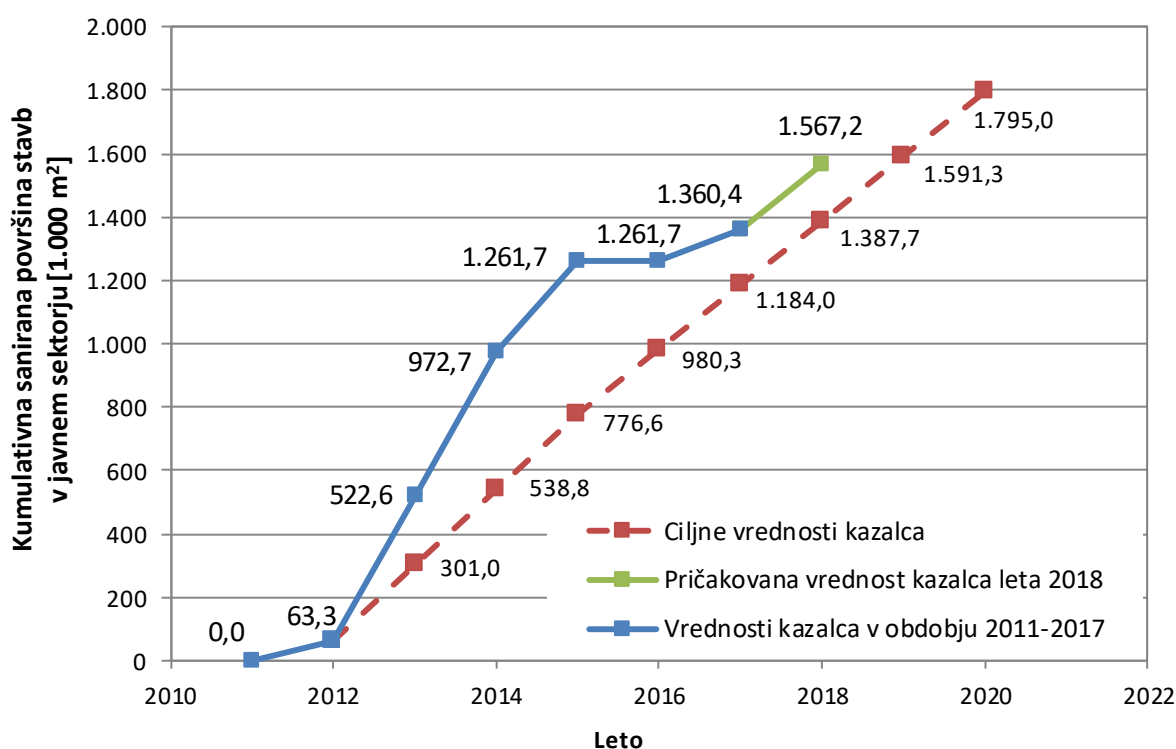
21 Uradni list RS, št. [67/15](#) in [14/17](#).

2.3 [PO8_STAVBE] Površina energetsko saniranih stavb v javnem sektorju

KLJUČNO SPOROČILO

Skupna vrednost površine celovito energetsko saniranih stavb v javnem sektorju je konec leta 2017 znašala že 1,36 milijona m² površin, kar presega indikativni letni cilj za 15 %. Leta 2017 je bilo prenovljenih slabih 99.000 m² površin, kar je napredek glede na leto 2016, še vedno pa bistveno manj kot v obdobju 2013–2015. Za doseganje cilja v letu 2020 bo treba v obdobju 2018–2020 celovito prenoviti še 145.000 m² površin javnih stavb letno. Hkrati s tem kazalcem je treba nujno upoštevati tudi ugotovitve pri kazalcih, ki spremljata zmanjšanje emisije CO₂ in prihranek končne energije, dosežena z izvedbo ukrepov v javnem sektorju.

Slika 9: Kumulativna površina celovito energetsko saniranih stavb v javnem sektorju v obdobju 2012–2017, pričakovana vrednost kazalca leta 2018 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

2.3.1 Definicija

Kazalec površina energetsko saniranih stavb v javnem sektorju prikazuje površino tistih stavb v javnem sektorju, ki so bile celovito energetsko sanirane z nepovratnimi sredstvi različnih programov (Eko sklad, Kohezijski sklad, Evropski sklad za regionalni razvoj). Z večjo sanirano površino je doseženo večje zmanjšanje rabe toplote in s tem tudi emisije CO₂, obenem pa je mogoče glede na vrednost sanirane površine spremljati tudi intenzivnost energetske prenove javnih stavb.

2.3.2 Cilji

Cilj OP TGP je povečanje površine energetske saniranih stavb v javnem sektorju, in s tem zmanjšanje rabe energije in emisije CO₂, s spodbujanjem celovite energetske prenove v okviru različnih programov. Cilj, zastavljen v OP TGP, se nanaša na celotni javni sektor²². V obdobju 2013–2015 je bilo predvideno, da bo celovito energetske saniranih dobrih 713.000 m² (237.774 m²/leto), v obdobju 2016–2020 pa dober milijon m² (203.689 m²/leto) površin javnih stavb. Vrednosti ciljev za vmesna leta za posamezno obdobje so bile določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalca za leto 2015 oziroma 2020. Cilji so na tem področju opredeljeni tudi v okviru OP EKP, in sicer naj bi bilo s projekti, ki se izvajajo s podporo kohezijskih sredstev, najkasneje do leta 2023 skupno energetske prenovljenih 1,27 milijona m² uporabne površine stavb celotnega javnega sektorja oz. v povprečju 181.600 m² letno. V OP EKP je opredeljen tudi poseben cilj za energetske prenov stavb v lasti in uporabi osrednje oz. ožje vlade, ki je skupno 127.116 m² celovito energetske prenovljenih površin do leta 2023²³. Akcijski načrt za energetske učinkovitost (AN URE)²⁴ pa v skladu s 5. členom Direktive o energetske učinkovitosti (EED)²⁵ določa, da je potrebno v obdobju 2014–2020 vsako leto prenoviti 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade, to pomeni skupno dobrih 164.000 m² površin oz. 23.500 m² letno²⁶, kar je nekoliko več od cilja, zastavljenega v OP TGP.

2.3.3 Komentar

Prvič so bila nepovratna sredstva za celovito energetske sanacijo stavb v javnem sektorju dodeljena leta 2010 iz Kohezijskega sklada, prvi projekti so bili nato končani leta 2012.

Leta 2017 je bilo energetske prenovljenih slabih 99.000 m² površin stavb javnega sektorja, kar je napredek glede na leto 2016, ko prenov sploh ni bilo, še vedno pa bistveno manj kot v obdobju 2013–2015. Skupna vrednost površine celovito energetske saniranih stavb v javnem sektorju je konec tega leta znašala že 1,36 milijona m² površin, kar presega indikativni letni cilj za 15 %. Da bi dosegli cilj za leto 2020, bi morali v obdobju 2018–2020 vsako leto prenoviti še 145.000 m² površin.

Po prvih ocenah²⁷ bo leta 2018 prenovljenih 207.000 m² površine, skupno do leta 2018 torej 1,57 milijona m² površin, kar je 13 % nad indikativno letno ciljno vrednostjo. Gibanje vrednosti kazalca bo tako še naprej ostalo ugodno, vendar pa je treba za doseganje sektorskega cilja zmanjšanja emisij TGP iz OP TGP hkrati s tem kazalcem nujno upoštevati tudi ugotovitve pri kazalcih, ki spremljata zmanjšanje emisije CO₂ in prihranek končne

22 Skupna površina javnih stavb za leto 2012 – 9.921.481 m², za leto 2015 – 10.378.508 m² in za leto 2020 – 10.873.369 m².

23 Oba cilja iz OP EKP, 3. Sprememba, 4.1

(https://www.eu-skladi.si/sl/dokumenti/kljucni-dokumenti/programme_2014si16maop001_4_1_sl.pdf)

24 Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2014–2020

(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/an_ure_2020_sprejet_maj_2015.pdf) in

Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (oboje AN URE)

(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/an_ure_2017-2020_final.pdf)

25 Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi Direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi Direktiv 2004/08/ES in 2006/32/ES, [UL L 315 z dne 14. 11. 2012, str. 1, prečiščena različica \(2013-07-01\)](#)

26 Doseganje tega cilja se spremlja v okviru spremljanja izvajanja AN-URE 2020.

27 Vključeni so samo razpisi za nepovratna sredstva iz Kohezijskega sklada. Podatki iz pozivov Eko sklada v času priprave poročila še niso bili na razpolago.

energije, dosežena z izvedbo ukrepov v javnem sektorju. Pri projektih, ki so bili podprti s sredstvi iz Kohezijskega sklada v okviru OP ROPI, je bilo na m² sanirane površine doseženo zmanjšanje rabe končne energije za 89 kWh, kar je bilo očitno premalo, da bi lahko dosegali zastavljene cilje na področju zmanjševanja rabe energije in emisije CO₂. Pri projektih, podprtih v okviru razpisov za sredstva OP EKP v letih 2016 in 2017, zaenkrat kaže, da bo prihranek energije znašal 80 kWh/m², zato je pričakovati, da se bo razklop med dejansko doseženimi prihranki energije in emisije CO₂ in ciljnim vrednostmi še nekoliko povečal. Za zmanjšanje tega razklopa bi bilo treba energetska prenova stavb bolj usmerjati v celovite prenove.

METODOLOŠKA POJASNILA

- **Sektor:** stavbe
- **Vrsta indikatorja glede na klasifikacijo EEA:** odzivi
- **Časovni okvir:** letni
- **Enota:** 1.000 m²

Cilji povezani po

Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)

(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/op_tgp/op_tgp_2020.pdf)

Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)

(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/novice/op_2014-2020/op_2014-2020_cistopis_web.pdf)

Metodologija izračuna

Kazalec površina energetska saniranih stavb v javnem sektorju predstavlja skupno površino stavb v javnem sektorju, katerih celovita energetska prenova²⁸ je bila podprta z nepovratnimi sredstvi različnih programov. Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- površina stavb v javnem sektorju (m²), katerih celovita energetska prenova je bila podprta z nepovratnimi sredstvi v okviru različnih programov. Tako za razpise Eko sklada kot tudi projekte, podprte s sredstvi Kohezijskega sklada, so trenutno dostopni podatki o ogrevani površini. Podatki Eko sklada se pri tem nanašajo na že izvedene projekte, podatki za projekte, sofinancirane iz Kohezijskega sklada, pa na sklenjene pogodbe.

Število programov, v okviru katerih so na razpolago spodbude, se lahko od leta do leta razlikuje.

Potrebne nadaljnje ocene, če kazalec ne sledi cilju

V primeru, da kazalec ne sledi cilju, je treba preučiti tudi višino nepovratnih sredstev (mio EUR), ki so namenjena celoviti energetska prenovi stavb v javnem sektorju, in pa finančni vzvod subvencij za celovito energetska prenova stavb v javnem sektorju (EUR/EUR). Večjo površino je namreč mogoče sanirati tako z več nepovratnimi sredstvi, kot tudi z boljšim finančnim vzvodom ob enaki višini nepovratnih sredstev. Oboje posledično pomeni večji prihranek končne energije in zmanjšanje emisije CO₂.

Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov

Pregled virov in razpoložljivosti podatkov za kazalec površina energetska saniranih stavb v javnem sektorju je prikazan v tabeli (Tabela 5).

Tabela 5: Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za površino energetska saniranih stavb v javnem sektorju

Podatek	Enota	Vir	Razpoložljivost podatka
Celovito energetska sanirana ogrevana površina stavb v javnem sektorju:			
• programi Eko sklada • programi Kohezijskega sklada • programi Evropskega Sklada za regionalni razvoj	m ²	Eko sklad MzI različno	marca za preteklo leto po razpisih ²⁹ ni podatka

Datum zajema podatkov za kazalec: 21. 2. 2019

28 Celovita energetska prenova zajema celovito prenovu ovoja stavbe (toplotna izolacija, zamenjava stavbnega pohištva idr.) in energetskih sistemov.

29 Podatki za sklenjene pogodbe so dostopni takoj, ko so sredstva v okviru posameznega razpisa pravnomočno dodeljena. Četrtna in letna poročila o izvajanju OP EKP so dostopna na spletni strani <http://www.eu-skladi.si/portal/si/ekp/izvajanje/porocila-1>, vendar v njih za pripravo kazalcev ni dovolj podatkov.

Podatki za obdobje: 2012–2017

Geografska pokritost: Slovenija

Informacije o kakovosti za ta kazalec:

Projekti iz OP EKP so bili po letih porazdeljeni glede na predviden zaključek operacije iz prijave in ne glede na leto, ko je bilo izvedeno zadnje izplačilo nepovratnih sredstev.

Datum zadnje osvežitve kazalca: 5. 4. 2019

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu projekta [LIFE ClimatePath2050](#)

2.3.4 Vrzeli pri izračunavanju kazalca

Pri izračunu tega kazalca se podatki Eko sklada nanašajo na že izvedene projekte, podatki za projekte, sofinancirane iz Kohezijskega sklada, pa na sklenjene pogodbe. Slednje bi bilo zaradi lažjega pregleda smiselno urejati po letih, v katerih je bilo zanje izvedeno zadnje izplačilo nepovratnih sredstev. Projekti iz OP EKP so trenutno zaradi pomanjkanja podatkov po letih porazdeljeni glede na predviden zaključek operacije iz prijave. O izvajanju morebitnih projektov energetske prenove javnih stavb s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj ni podatkov. V Uredbi o zagotavljanju prihrankov energije³⁰ je celovita obnova stavb navedena tudi kot eden od možnih ukrepov v javnem sektorju v okviru sheme obveznega doseganja prihranka končne energije, zato bi bilo smiselno v prihodnje vsaj za ta ukrep poleg spremljanja prihranka energije in zmanjšanja emisije CO₂ zagotoviti tudi spremljanje podatka o energetske sanirani površini. Ob tem bo treba v izogib dvojnemu štetju učinkov zagotoviti tudi preverjanje morebitnega hkratnega financiranja projektov iz različnih virov.

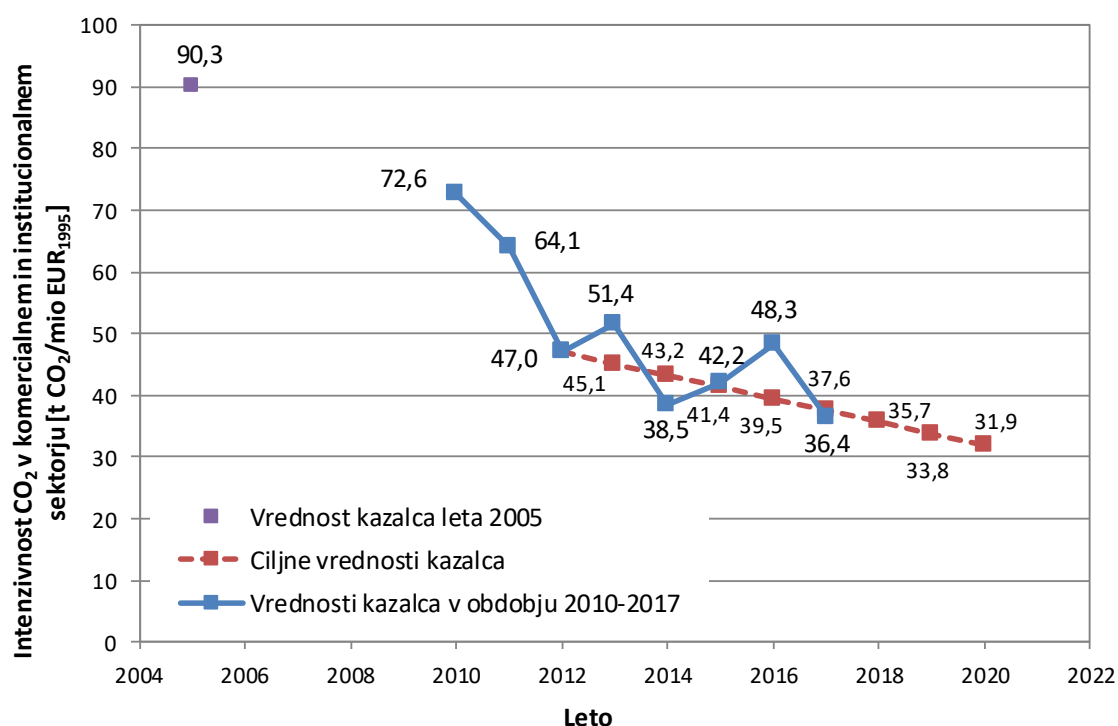
30 Uradni list RS, št. [96/14](#).

2.4 [PO9_STAVBE] Intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju

KLJUČNO SPOROČILO

Intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju se je leta 2017 v primerjavi z letom prej zmanjšala, in sicer za skoraj četrtino na 36,4 t CO₂/mio EUR₁₉₉₅, kar je 3 % pod indikativnim letnim ciljem. V primerjavi z letom 2010 je bila intenzivnost nižja za polovico. Ker se energetska statistika za ta sektor izračunava kot razlika med skupno rabo energije in rabo energije v vseh drugih sektorjih, je kazalec grob, kar otežuje razlago medletnih sprememb in napovedi glede doseganja cilja za leto 2020.

Slika 10: Intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju leta 2005, v obdobju 2010–2017 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

2.4.1 Definicija

Kazalec intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju opisuje ogljični odtis komercialnega in institucionalnega sektorja. K njegovi nižji vrednosti prispeva predvsem nižja emisija CO₂ v teh sektorjih, ki je posledica nižje rabe energije zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE, pa tudi dober gospodarski položaj komercialnega in institucionalnega sektorja.

2.4.2 Cilji

Cilj OP TGP je zmanjšanje intenzivnosti CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju, in sicer predvsem zaradi zmanjšanja rabe goriv in s tem posledično tudi emisij TGP v tem sektorju. Cilj do leta 2020, zastavljen v OP TGP, je bil popravljen v skladu z dopolnjeno metodologijo IPCC³¹, po kateri se evidence emisij izračunavajo od leta 2015 naprej, kot je predpisano v izvedbeni uredbi 749/2014³², in znaša 31,9 t CO₂/mio EUR₁₉₉₅. Ciljne vrednosti za vmesna leta so določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalca za leto 2020.

2.4.3 Komentar

Intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju je leta 2017 znašala 36,4 t CO₂/mio EUR₁₉₉₅³³. Glede na leto prej se je zmanjšala za skoraj četrtino in je bila tako boljša od indikativnega cilja za to leto, ki je bil 37,6 t CO₂/mio EUR₁₉₉₅. Da bi lahko leta 2020 dosegli cilj 32 t CO₂/mio EUR₁₉₉₅, bo potrebno intenzivnost CO₂ v obdobju 2018–2020 zmanjšati še za 12 % glede na leto 2017 oz. v povprečju za 1,5 t CO₂/mio EUR₁₉₉₅ na leto.

Zmanjšanje intenzivnosti CO₂ leta 2017 je bilo posledica tako 21-odstotnega zmanjšanja emisije CO₂, kot tudi zvišanja dodane vrednosti za dobre 4 %. Leto 2017 pri tem ni bilo bistveno hladnejše ali toplejše od let 2015 in 2016³⁴, se je pa povečal delež OVE v končni rabi energentov brez električne energije in daljinske toplote v komercialnem in institucionalnem sektorju, in sicer s 5,7 % leta 2016 na 8,5 % leta 2017. Omenjeni delež je bil v obdobju 2005–2017 z 9,5 % najvišji leta 2014. Ob tem je treba poudariti, da se rabe energije, in s tem tudi emisije, za ta segment ne spremlja statistično, ampak izračunava kot ostanek v energetske bilanci, zato vzrokov za nihanja tako rabe energije, kot tudi emisije in zato intenzivnosti CO₂ ni mogoče natančneje določiti. Vzpostavitev statističnega spremljanja rabe energije v tem segmentu bi omogočila realnejše spremljanje emisije in s tem tudi intenzivnosti CO₂. V obdobju 2010–2017 se je intenzivnost CO₂ sicer zmanjšala za polovico, in sicer tako na račun zmanjšanja emisije CO₂ za 44 % kot tudi hkratnega povečanja dodane vrednosti za 11 %.

METODOLOŠKA POJASNILA

- **Sektor:** stavbe
- **Vrsta indikatorja glede na klasifikacijo EEA:** odzivi
- **Časovni okvir:** letni
- **Enota:** t CO₂/mio EUR₁₉₉₅

Cilji povzeti po

Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)
(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/op_tgp/op_tgp_2020.pdf)

Metodologija izračuna

Kazalec intenzivnosti CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju je definiran kot razmerje med emisijo CO₂ in dodano vrednostjo za komercialni in institucionalni sektor. Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, sta potrebna naslednja podatka:

- emisija CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju (t CO₂). Gre za podatek ARSO o emisiji CO₂ zaradi rabe goriv v komercialnem in institucionalnem sektorju (CRP koda 1.A.4.a pri poročanju emisijskih evidenc TGP za UNFCCC³⁵);
- dodana vrednost komercialnega in institucionalnega sektorja (mio EUR₁₉₉₅), v katerega se v skladu s Standardno klasifikacijo dejavnosti 2008, V2 (SKD 2008) prištevajo panoge od G do S in panoga U.

31 Intergovernmental Panel on Climate Change

Podatki o dodani vrednosti v stalnih cenah 1995 niso direktno dostopni, zato jih je potrebno izračunati iz podatkov SURS-a, in sicer iz dodane vrednosti v tekočih cenah leta 1995 in letnih sprememb obsega dodane vrednosti do opazovanega leta za posamezne panoge.

Potrebne nadaljnje ocene, če kazalec ne sledi cilju

V primeru, da kazalec ne sledi cilju, je lahko v pomoč pri njegovi nadaljnji razlagi delež OVE v končni rabi energentov brez električne energije in daljinske toplote v komercialnem in institucionalnem sektorju (%). Večji delež OVE pomeni manjše emisije TGP in s tem tudi manjšo intenzivnost CO₂ in obratno.

Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov

Pregled virov in razpoložljivosti podatkov za kazalec intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju je prikazan v tabeli (Tabela 6).

Tabela 6: Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju

Podatek	Enota	Vir	Razpoložljivost podatka
Emisija CO ₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju	kt CO ₂	ARSO	marca za predpreteklo leto ³⁶
Dodana vrednost panog G–S in U za leto 1995 v tekočih cenah	mio EUR ₁₉₉₅	SURS	obstoječ podatek
Letna sprememba obsega dodane vrednosti panog G–S in U od leta 1996 do leta X-1	%	SURS	avgusta za preteklo leto

Datum zajema podatkov za kazalec: 7. 3. 2019

Podatki za obdobje: 2005, 2010–2017

Geografska pokritost: Slovenija

Informacije o kakovosti za ta kazalec:

Rabe energije, in s tem tudi emisije CO₂, se za komercialni in institucionalni sektor ne spremlja statistično, ampak izračunava kot ostanek v energetske bilanci, to pa otežuje razlago medletnih sprememb in napovedi prihodnjega dogajanja.

Datum zadnje osvežitve kazalca: 8. 3. 2019

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu projekta [LIFE ClimatePath2050](#)

2.4.4 Vzeli pri izračunavanju kazalca

V skladu z Uredbo o mehanizmu za spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih ter za sporočanje drugih informacij v zvezi s podnebnimi spremembami na nacionalni ravni in ravni Unije³⁷ se vsi finančni podatki, uporabljeni v kazalcih, navajajo v stalnih cenah 1995. SURS na portalu SI-STAT trenutno objavlja podatke v stalnih cenah 2010, zato je mogoče podatke v stalnih cenah 1995 pridobiti samo z lastnim izračunom. Glede na razpoložljivost podatkov bi bilo morda smiselno, da bi se v izračunu upoštevali podatki v stalnih cenah 2010, ki so objavljeni na spletu, seveda pa lahko tudi pri razpoložljivosti teh podatkov v prihodnje pride do kakšnih sprememb (npr. SURS se odloči za objavo podatkov v stalnih cenah za drugo referenčno leto).

32 Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 749/2014 z dne 30. junija 2014 o strukturi, obliki, postopkih predložitve in pregledu informacij, ki jih sporočajo države članice v skladu z Uredbo (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta, UL L 203, z dne 11. 7. 2014

33 Za izračun intenzivnosti za leto 2017 je bil za emisijo CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju uporabljen preliminarni podatek, ki je bil objavljen januarja 2019.

34 Povprečni letni temperaturni primanjkljaj za Slovenijo (v K°dni/leto): 2015 – 2.841, 2016 – 2.873, 2017 – 2.892 (izračun IJS-CEU).

35 United Nations Framework Convention on Climate Change.

36 Prva verzija podatkov za predpreteklo leto je na voljo 15. januarja. Rok za poročanje končnih podatkov za EU je 15. marec, za UNFCCC pa 15. april.

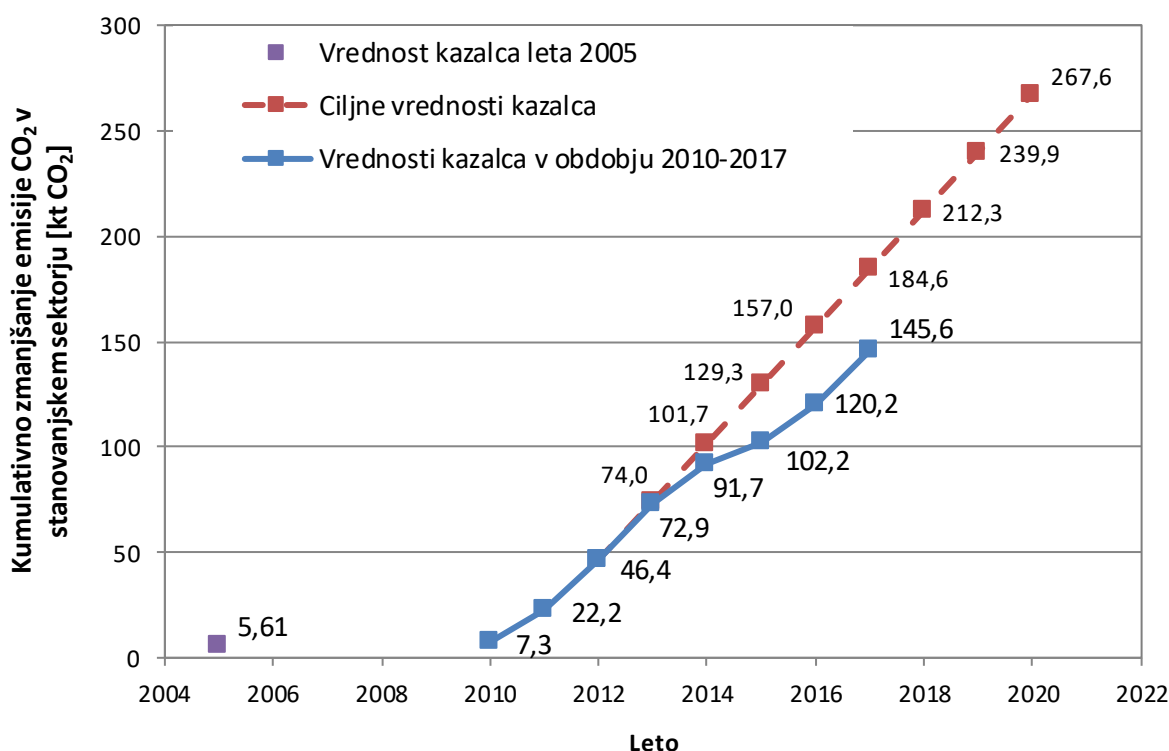
37 Uredba (EU) št. 525/2013.

2.5 [PO10_STAVBE] Izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem sektorju

KLJUČNO SPOROČILO

Kumulativni prihranek končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju je do leta 2017 znašal 1.059 GWh, kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ pa 146 kt. V primerjavi z letom prej je bilo zmanjšanje rabe energije, doseženo v letu 2017, večje za 10 %, zmanjšanje emisije CO₂ pa za 41 %. Kumulativni prihranek končne energije je bil leta 2017 7 % nad letno indikativno ciljno vrednostjo, kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ pa je za indikativnim letnim ciljem zaostajalo za 39 kt ali 21 %. Kljub temu, da kumulativni prihranek končne energije presega ciljne vrednosti, pa še vedno zaostaja za načrtovanim v AN URE.

Slika 11: Kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju leta 2005 in v obdobju 2010–2017 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

2.5.1 Definicija

Kazalec izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem sektorju prikazuje kumulativno (večletno) zmanjšanje emisije CO₂ v stanovanjskem sektorju, ki je posledica zmanjšanja rabe končne energije zaradi izvajanja ukrepov učinkovite rabe energije (URE) in izrabe obnovljivih virov energije (OVE). Večji kumulativni prihranek končne energije in zmanjšanje emisije CO₂ omogočata hitrejše približevanje zastavljenim ciljem na področjih energetske učinkovitosti in zmanjševanja emisije CO₂.

2.5.2 Cilji

Cilj OP TGP je zmanjšanje rabe energije in s tem emisije CO₂ v stanovanjskem sektorju s spodbujanjem izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v okviru različnih programov. Cilja, zastavljena v OP TGP, sta v obdobju 2013–2020 doseči kumulativno zmanjšanje rabe energije za 1.106 GWh oz. v povprečju letno za 138 GWh in kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ za 221 kt oz. v povprečju letno za 28 kt. Ciljne vrednosti za vmesna leta so določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalca za leto 2020. Cilji za zmanjšanje rabe energije v stanovanjskem sektorju so opredeljeni tudi v Akcijskem načrtu za energetske učinkovitost (AN URE), in sicer naj bi Eko sklad v obdobju 2014–2020 zagotovil 262 GWh prihrankov končne energije letno³⁸, od tega predvidoma 242 GWh v gospodinjstvih.

2.5.3 Komentar

Leta 2017 je bilo z ukrepi URE in OVE v stanovanjskem sektorju doseženo zmanjšanje rabe končne energije za 157,2 GWh, emisije CO₂ pa za 25,4 kt, kar je 10 oz. 41 % več kot leto prej. Velika večina tako prihranka končne energije (87 %) kot tudi zmanjšanja emisije CO₂ (67 %) je bila pri tem dosežena z ukrepi, ki so bili podprti z nepovratnimi sredstvi Eko sklada. Obseg nepovratnih sredstev Eko sklada se je sicer leta 2017 ponovno zmanjšal, s 17,1 milijoni evrov je bil glede na leto prej manjši za skoraj petino. Kumulativni prihranek končne energije, torej ob upoštevanju vseh ukrepov, izvedenih v obdobju 2010–2017, je ob koncu leta 2017 znašal 1.059 GWh³⁹ in je za 71,9 GWh (7 %) presegal indikativni letni cilj. Nekoliko drugače je bilo pri kumulativnem zmanjšanju emisije CO₂, ki je leta 2017 znašalo 146 kt in je s tem za 39 kt (21 %) zaostajalo za indikativnim letnim ciljem.

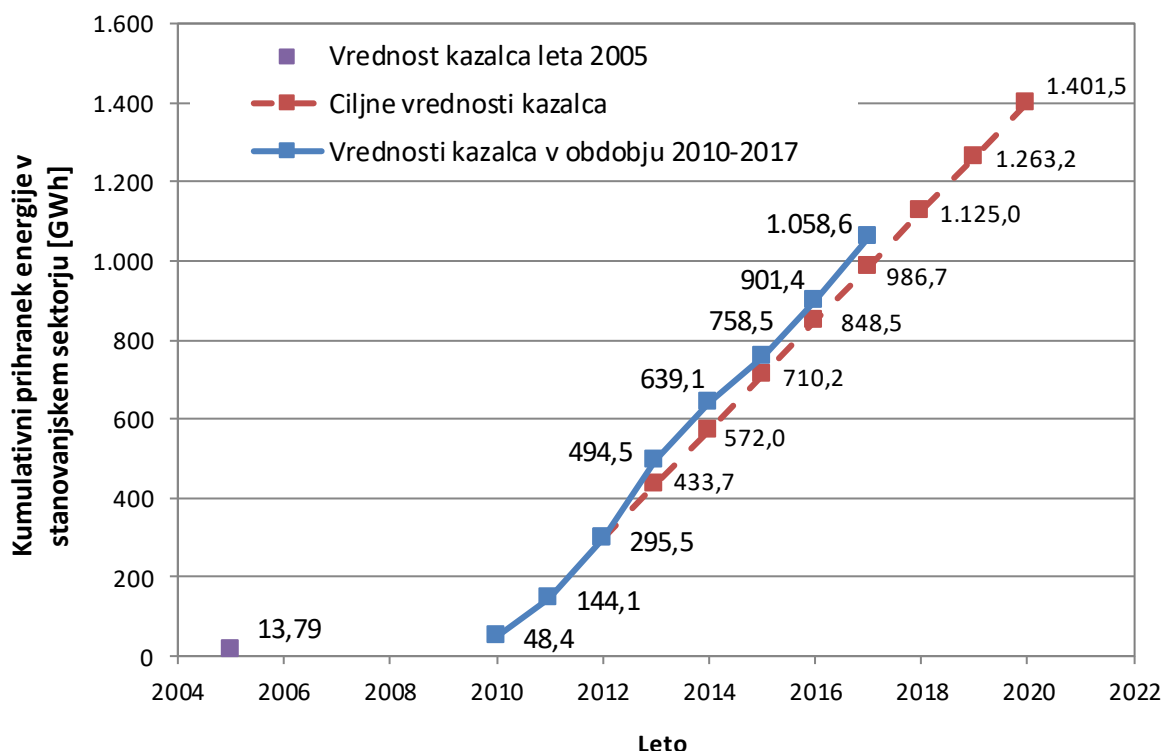
Poleg učinkov naložb, podprtih z nepovratnimi sredstvi Eko sklada, so bili v izračun vključeni tudi učinki ukrepov, ki so bili izvedeni v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanke. Zaradi pomanjkanja podatkov, v izračunih od leta 2016 dalje niso več upoštevani učinki kreditov Eko sklada. Nepovratna sredstva za naložbe v OVE je mogoče pridobiti tudi v okviru Programa razvoja podeželja⁴⁰, vendar o učinkih teh naložb ni podatkov.

Da bi dosegli cilj za kumulativni prihranek končne energije v obdobju 2013–2020, ki je 1.106 GWh, bo treba v prihodnje rabo končne energije v stanovanjskem sektorju vsako leto zmanjšati za 114 GWh, kar je 27 % manj od prihranka iz leta 2017. Za doseganje cilja pri kumulativnem zmanjšanju emisije CO₂ pa bo treba vsako leto doseči skoraj 41 kt manjšo emisijo CO₂, to pa je skoraj dve tretjini več od doseženega zmanjšanja emisije v letu 2017.

38 V AN-URE 2020 je do konca leta 2020 predvidenih 1.357 GWh prihranka končne energije v gospodinjstvih, vendar so v prihrankih upoštevani učinki vseh ukrepov, ne samo tistih, ki bodo podprti z nepovratnimi sredstvi.

39 S spremembo Pravilnika o metodah za določanje prihrankov energije leta 2015 so se pri ukrepih Eko sklada pojavile težave pri korektnosti izračuna zmanjšanja emisije CO₂, zato sta bila podatka za leti 2015 in 2016 ocenjena. V izračunih za leti 2016 in 2017 niso več upoštevani učinki kreditov Eko sklada.

40 Sredstva se črpajo iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP).

Slika 12: Kumulativni prihranek končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju leta 2005 in v obdobju 2010–2017 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

Tudi v prihodnje lahko pričakujemo, da se bo zmanjševanje rabe končne energije in s tem posledično tudi emisije CO₂ v stanovanjskem sektorju nadaljevalo, vendar pa bo treba za doseganje ciljev, zlasti cilja zmanjšanja emisije CO₂, nekoliko intenzivirati prizadevanja in zagotoviti izvajanje načrtovanih ukrepov v načrtovanem obsegu v okviru AN URE, in to čim bolj enakomerno in usmerjeno zaradi sočasnega doseganja ciljev zelene gospodarske rasti. V primeru, da bi se izvajanje ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju v obdobju 2018–2020 nadaljevalo z intenzivnostjo iz leta 2017, bi bili leta 2020 prihranki energije 9 % nad ciljem, pri zmanjšanju emisije CO₂ pa bi za ciljem zaostajali 17 %. Prvi podatki o nepovratnih subvencijah Eko sklada za leto 2018 kažejo, da so bili doseženi prihranki v primerjavi z letom 2017 še nekoliko večji, in sicer za 22 %, zmanjšanje emisije CO₂ pa je bilo večje za četrtino. Znesek izplačanih nepovratnih sredstev Eko sklada se je povečal na 24,2 milijona evrov, kar je kar 41 % več kot leto prej.

METODOLOŠKA POJASNILA

- **Sektor:** stavbe
- **Vrsta indikatorja glede na klasifikacijo EEA:** odzivi
- **Časovni okvir:** letni
- **Enota:** GWh, kt CO₂

Cilji povezani po

Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)

(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/op_tgp/op_tgp_2020.pdf)

Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2014–2020

(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/an_ure_2020_sprejet_maj_2015.pdf) in

Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (oboje AN URE)

(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/an_ure_2017-2020_final.pdf)

Metodologija izračuna

Kazalec izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem sektorju prikazuje kumulativne letne učinke ukrepov, ki so bili izvedeni v obdobju od leta 2010 do opazovanega leta. Vsebuje dva podkazalca: kumulativni prihranek končne energije in kumulativno zmanjšanje emisije CO₂. Kazalec je definiran kot vsota prihranka končne energije oz. zmanjšanja emisije CO₂ v opazovanem letu in kumulativnega (večletnega) prihranka končne energije oz. zmanjšanja emisije CO₂ doseženega v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju⁴¹. Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- prihranek končne energije (GWh) zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju v okviru različnih programov v opazovanem letu. Prihranek končne energije je izračunan kot vsota prihrankov končne energije, doseženih z različnimi ukrepi URE in OVE, za katere je mogoče pridobiti nepovratna sredstva. Pri podatkih Eko sklada je prihranek končne energije za posamezni ukrep izračunan v skladu z metodologijo, ki je predpisana s Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije⁴². V vsoti so pri kreditih izzeti kreditiranje proizvodnje električne energije (sončne elektrarne), okolju prijaznejših prevoznih sredstev in nakupa energetske učinkovite gospodinskih aparatov, pri nepovratnih sredstvih pa zamenjava električnega bojlerja za pripravo sanitarne tople vode. Pri projektih, ki so za izvedbo pridobili tako nepovratna sredstva kot tudi kredit Eko sklada, se v izogib podvajanju polovica doseženih prihrankov upošteva pri učinkih nepovratnih sredstev, polovica pa pri učinkih kreditov. Tako pri nepovratnih sredstvih kot tudi kreditih se podatki nanašajo na že izvedene projekte. V izračunu so upoštevani tudi podatki o učinkih projektov, izvedenih v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanca, podatkov o učinkih naložb v izrabo OVE v okviru Programa razvoja podeželja pa ni;
- kumulativni prihranek končne energije (GWh) zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju v okviru različnih programov, brez prihranka električne energije, dosežen v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta⁴¹
- zmanjšanje emisije CO₂ (kt CO₂) zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju v okviru različnih programov v opazovanem letu. Način izračuna je enak kot pri izračunu prihranka končne energije v opazovanem letu;
- kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ (kt CO₂) zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju v okviru različnih programov, doseženo v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta⁴¹.

Število programov, v okviru katerih so na razpolago spodbude, se lahko od leta do leta razlikuje.

Potrebne nadaljnje ocene, če kazalec ne sledi cilju

V primeru, da kazalec ne sledi cilju, je lahko v pomoč pri njegovi nadaljnji razlagi višina nepovratnih sredstev (mio EUR), ki so namenjena občanom za naložbe v ukrepe URE in izrabe OVE v okviru razpisov Eko sklada in Programa razvoja podeželja. Z več sredstvi je mogoče podpreti več ukrepov, kar posledično pomeni večji prihranek končne energije in zmanjšanje emisije CO₂. Za izvajanje ukrepov v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanca javno finančna sredstva niso več na razpolago.

Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov

Pregled virov in razpoložljivosti podatkov za kazalec izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem sektorju je prikazan v tabeli (Tabela 7).

Tabela 7: Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem sektorju

Podatek	Enota	Vir	Razpoložljivost podatka
Prihranek končne energije v opazovanem letu:			
• nepovratna sredstva Eko sklada • krediti Eko sklada • shema obveznega doseganja prihrankov • nepovratna sredstva Programa razvoja podeželja	GWh	Eko sklad Eko sklad Agencija za energijo MKGP	marca za preteklo leto marca za preteklo leto maja za preteklo leto ni podatka
Kumulativni prihranek končne energije	GWh	MOP	Podnebno ogledalo / Poročilo o spremljanju OP TGP-2020 za predpreteklo leto
Zmanjšanje emisije CO ₂ v opazovanem letu:			
• nepovratna sredstva Eko sklada • krediti Eko sklada	GWh	Eko sklad Eko sklad Agencija za energijo	marca za preteklo leto marca za preteklo leto

41 Glede na to, da so življenjske dobe izvedenih ukrepov URE in OVE tipično daljše do 10 let, bo navedeni način izračuna tega kazalca do leta 2020 predvidoma korekten. Po preteku življenjske dobe posameznih ukrepov bo potrebno začeti z odštevanjem njihovih učinkov od kumulativnih vrednosti.

42 Ur.l. RS, št. 67/15 in 14/17

• shema obveznega doseganja prihrankov • nepovratna sredstva Programa razvoja podeželja		MKGP	maja za preteklo leto ni podatka
Kumulativno zmanjšanje emisije CO ₂	kt CO ₂	MOP	Podnebno ogledalo / Poročilo o spremljanju OP TGP-2020 za predpreteklo leto

Datum zajema podatkov za kazalec: 22. 3. 2019

Podatki za obdobje: 2005, 2010–2017

Geografska pokritost: Slovenija

Informacije o kakovosti za ta kazalec:

Razpoložljivost podatkov o porabi sredstev za naložbe občanov v ukrepe URE in izrabe OVE in njihovih učinkih je pri Eko skladu zadovoljiva. S spremembo *Pravilnika o metodah za določanje prihrankov energije*⁴² leta 2015 so se pojavile težave pri korektnosti izračuna zmanjšanja emisije CO₂, zato je bil ta podatek za leti 2015 in 2016 ocenjen. Pri ukrepih, ki se izvajajo v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije, je kakovost razpoložljivih podatkov slabša.

Datum zadnje osvežitve kazalca: 29. 3. 2019

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu projekta [LIFE ClimatePath2050](#)

2.5.4 Vrzeli pri izračunavanju kazalca

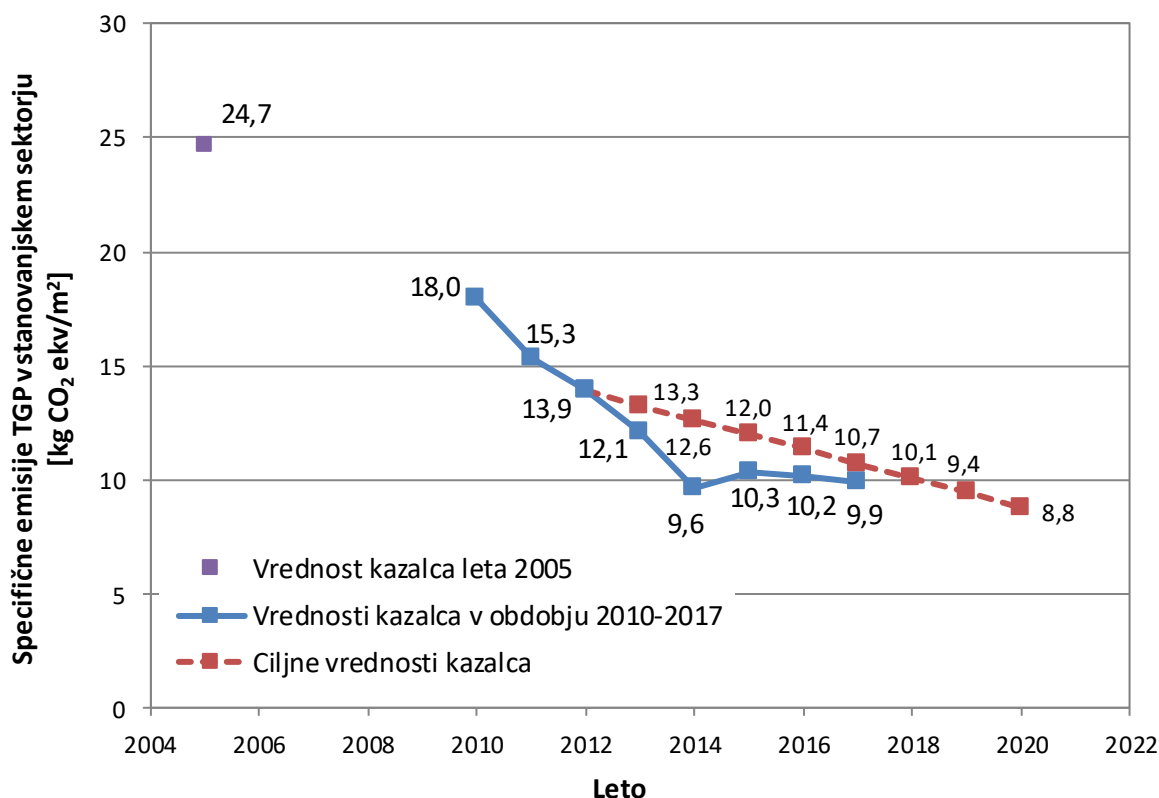
Razpoložljivost podatkov o porabi sredstev za naložbe občanov v ukrepe URE in izrabe OVE in njihovih učinkih je pri Eko skladu zadovoljiva. S spremembo *Pravilnika o metodah za določanje prihrankov energije*⁴² leta 2015 so se pojavile težave pri korektnosti izračuna zmanjšanja emisije CO₂, zato je bil ta podatek za leti 2015 in 2016 ocenjen. Pri ukrepih, pri katerih gre tudi za zamenjavo energenta, bi bilo mogoče podatke o zmanjšanju emisije CO₂ izboljšati z zbiranjem podatkov o vrsti prvotnega energenta, s čimer bi se bilo mogoče pri emisijskih faktorjih izogniti izračunom zmanjšanja emisije CO₂ z upoštevanjem sektorskega povprečja. Zanimiv bi bil tudi podatek o tlorisni površini stanovanj, ki letno prejmejo podporo v okviru razpisov Eko sklada, vendar je verodostojnost tega podatka vprašljiva (vprašanje večkratnega štetja iste tlorisne površine, za katero so bila sredstva pridobljena večkrat in v različne namene). Pri ukrepih, ki se izvajajo v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije, je kakovost razpoložljivih podatkov slabša, zato bi bilo smiselno podrobneje preveriti ustreznost izračuna prihrankov energije in zmanjšanja emisije CO₂, ki je v pristojnosti zavezancev. Pri porabi sredstev za naložbe občanov v ukrepe OVE v okviru Programa razvoja podeželja bo potrebno vzpostaviti sistem spremljanja učinkov teh projektov, saj teh podatkov ni na razpolago.

2.6 [PO11_STAVBE] Specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju

KLJUČNO SPOROČILO

Specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju so leta 2017 znašale 9,9 kg CO₂ ekv/m² ali 3 % manj kot leto prej. K zmanjšanju je v največji meri prispevalo zmanjšanje emisij TGP iz rabe goriv v tem sektorju. Specifične emisije so bile 8 % pod indikativno letno ciljno vrednostjo, za doseganje zastavljenega cilja pa jih bo treba do leta 2020 zmanjšati še za 11 % oz. za 0,4 kg CO₂ ekv/m² na leto, kar je nekoliko več od zmanjšanja, doseženega v zadnjem letu.

Slika 13: Specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju leta 2005 in v obdobju 2010–2017 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

2.6.1 Definicija

Kazalec specifične emisije toplogrednih plinov (TGP) v stanovanjskem sektorju opisuje gibanje emisij TGP zaradi rabe goriv v gospodinjstvih v odvisnosti od površine stanovanj. Nižje specifične emisije TGP so pri tem lahko posledica tako nižjih emisij TGP v stanovanjskem sektorju zaradi izvajanja ukrepov URE in OVE, kot tudi večje skupne površine stanovanj.

2.6.2 Cilji

Cilj OP TGP je zmanjšanje specifičnih emisij TGP v stanovanjskem sektorju, in sicer predvsem zaradi zmanjšanja rabe goriv in s tem posledično tudi emisij TGP v tem sektorju. Cilj do leta 2020, zastavljen v OP TGP, je bil popravljen v skladu z dopolnjeno metodologijo IPCC⁴³, po kateri se evidence emisij izračunavajo od leta 2015 naprej, kot je predpisano v izvedbeni uredbi 749/2014⁴⁴, in znaša 8,8 kg CO₂ ekv/m². Ciljne vrednosti za vmesna leta so določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalca za leto 2020.

2.6.3 Komentar

Specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju so se leta 2017 glede na leto prej zmanjšale za 3 % in so znašale 9,9 kg CO₂ ekv/m², kar je bilo 8 % pod indikativno letno ciljno vrednostjo⁴⁵. Da bi lahko leta 2020 dosegli cilj 8,8 kg CO₂ ekv/m², bo treba specifične emisije TGP v obdobju 2018–2020 letno zmanjševati za 0,4 kg CO₂ ekv/m², kar je nekoliko več od zmanjšanja, doseženega v zadnjem letu. Ob trendu zmanjševanja iz leta 2017 bi leta 2020 za ciljem sicer zaostajali le za slaba 2 %.

Kazalec, njegova vrednost se je leta 2017 zmanjšala predvsem zaradi zmanjšanja emisij TGP za skoraj 3 % glede na leto prej, zaenkrat tako še vedno sledi cilju, vendar pa bo za doseganje cilja za leto 2020 potrebna ustrezna intenzivnost izvajanja načrtovanih ukrepov URE in izrabe OVE v gospodinjstvih. Delež OVE v končni rabi energentov brez električne energije in daljinske toplote v gospodinjstvih oz. stanovanjskem sektorju, ki tudi prispeva k zmanjševanju emisij TGP in se je v obdobju 2010–2017 povečal s 55,4 na 66,5 %, se je leta 2017 glede na leto prej sicer zmanjšal za 0,6 odstotne točke.

METODOLOŠKA POJASNILA

- **Sektor:** stavbe
- **Vrsta indikatorja glede na klasifikacijo EEA:** odzivi
- **Časovni okvir:** letni
- **Enota:** kg CO₂ ekv/m²

Cilji povzeti po

Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)

(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/op_tgp/op_tgp_2020.pdf)

Metodologija izračuna

Kazalec specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju je definiran kot razmerje med emisijami TGP iz rabe goriv v stanovanjskem sektorju in površino stanovanj. Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, sta potrebna naslednja podatka:

- emisije TGP iz rabe goriv v stanovanjskem sektorju (kt CO₂ ekv). V tem podatku so vključeni podatki ARSO o emisijah CO₂, CH₄ in N₂O zaradi rabe goriv v stanovanjskem sektorju (CRP koda 1.A.4.b pri poročanju emisijskih evidenc TGP za UNFCCC⁴⁶);
- površina stanovanj (m²) je skupna površina vseh stanovanj na območju Republike Slovenije (naseljenih, nenaseljenih, za občasno uporabo) po podatkih SURS. Površina stanovanja je pri tem seštevek uporabne površine vseh sob, kuhinje in drugih pomožnih prostorov (kopalnice, stranišča, predsobe). Podrobnejša metodološka pojasnila pri oceni stanovanjskega sklada, stanovanj po številu sob in površini, so dostopna na spletni strani SURS⁴⁷. Metodologija izračuna površine stanovanj, ki se uporablja v izračuna kazalca, se je

43 Intergovernmental Panel on Climate Change

44 Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 749/2014 z dne 30. junija 2014 o strukturi, obliki, postopkih predložitve in pregledu informacij, ki jih sporočajo države članice v skladu z Uredbo (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta, UL L 203, z dne 11. 7. 2014

46 United Nations Framework Convention on Climate Change.

47 <http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.aspx?IdDatoteke=8224>

leta 2015 zaradi spremembe načina spremljanja površine stanovanj, spremenila. Podatek o površini stanovanj je sedaj dostopen samo za leta, ko je bil izveden popis, zato se vrednosti za vmesna leta določijo z linearno interpolacijo, v času do novega popisa pa z upoštevanjem podatka o dokončanih stanovanjih in popravljenega podatka o zmanjšanju stanovanjske površine zaradi rušenja v posameznem letu.

Potrebne nadaljnje ocene, če kazalec ne sledi cilju

V primeru, da kazalec ne sledi cilju, je treba preučiti še delež OVE v končni rabi energentov brez električne energije in daljinske toplote v gospodinjstvih oz. stanovanjskem sektorju (%). Večji delež OVE v stanovanjskem sektorju pomeni manjše emisije TGP in s tem tudi manjše specifične emisije TGP in obratno.

Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov

Pregled virov in razpoložljivosti podatkov za kazalec specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju je prikazan v tabeli (Tabela 8).

Tabela 8: Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju

Podatek	Enota	Vir	Razpoložljivost podatka
Emisija CO ₂ iz rabe goriv v stanovanjskem sektorju	Gg	ARSO	marca za predpreteklo leto ⁴⁸
Emisija CH ₄ iz rabe goriv v stanovanjskem sektorju			
Emisija N ₂ O iz rabe goriv v stanovanjskem sektorju			
Stanovanjska površina	m ²	SURS	vsaka 3 do 4 leta, odvisno od popisa

Datum zajema podatkov za kazalec: 7. 3. 2019

Podatki za obdobje: 2005, 2010–2017

Geografska pokritost: Slovenija

Informacije o kakovosti za ta kazalec:

Podatki o rabi OVE v gospodinjstvih se od leta 2009 dalje računajo modelsko, zato podatki o rabi energije v tem sektorju od leta 2009 dalje niso primerljivi s podatki pred tem letom. Pri izračunu kazalca se uporabljajo površine vseh stanovanj, ne samo naseljenih, kjer se dejansko porablja energijo. Podatki o površinah naseljenih stanovanj sicer obstajajo, vendar temeljijo na podatkih o prijavah bivališča in veljajo zato za podcenjene. Z letom 2015 se je spremenil tudi način spremljanja površine stanovanj, zato podatek sedaj ni več dostopen na letni ravni in se za vmesna leta ocenjuje na način, ki je opisan v metodoloških pojasnilih.

Datum zadnje osvežitve kazalca: 8. 3. 2019

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu projekta [LIFE ClimatePath2050](#)

2.6.4 Vrzeli pri izračunavanju kazalca

Vrzel se nanaša na rabo energije v gospodinjstvih leta 2005, saj ta podatek ni primerljiv s podatki po letu 2008. Od leta 2009 dalje se raba obnovljivih virov energije v gospodinjstvih računa modelsko, pred tem letom pa se je za rabo lesne biomase uporabljala konstanta številka. Druga vrzel se nanaša na površino stanovanj, saj se pri izračunu kazalca uporabljajo površine vseh stanovanj, ne samo naseljenih, kjer se dejansko porablja energijo. Podatki o površinah naseljenih stanovanj sicer obstajajo, vendar temeljijo na podatkih o prijavah bivališča in veljajo zato za podcenjene. SURS je poleg tega z letom 2015 spremenil način spremljanja površine stanovanj, zato podatek sedaj ni več dostopen na letni ravni in se za vmesna leta ocenjuje na način, ki je opisan v metodoloških pojasnilih.

⁴⁷ <http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8224>

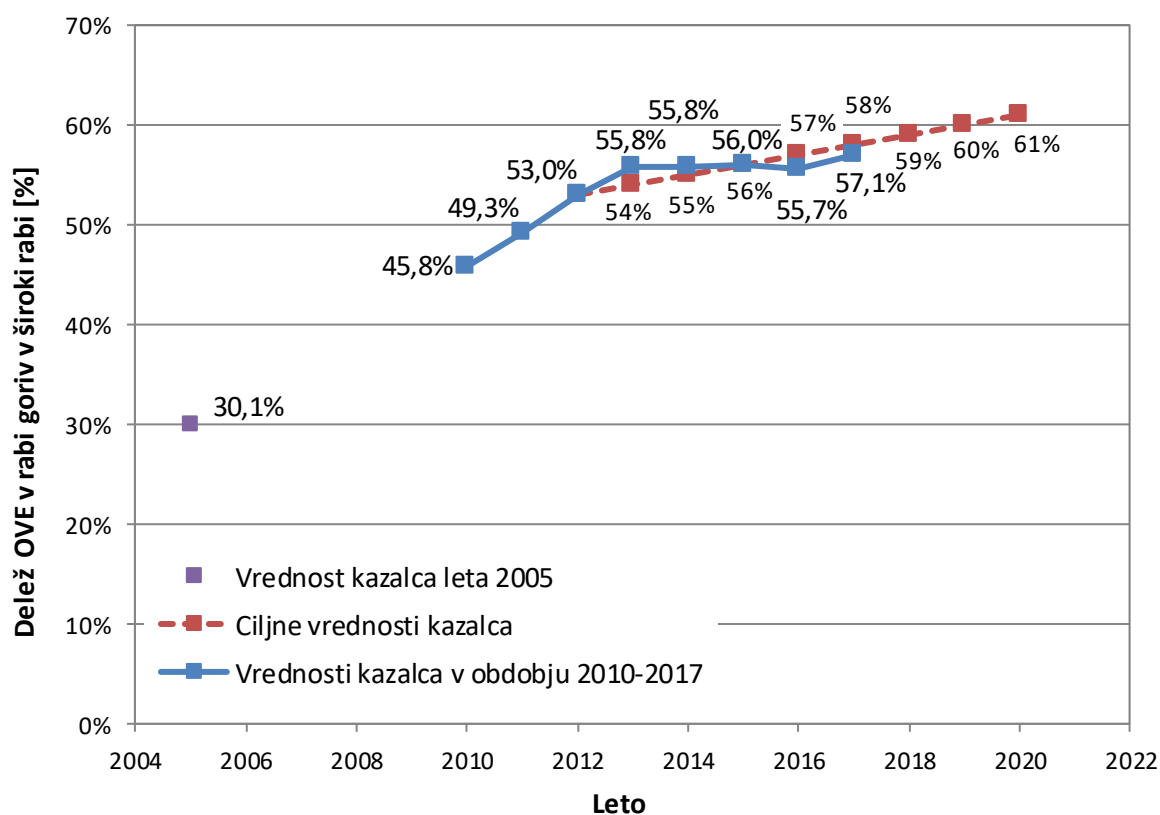
⁴⁸ Prva verzija podatkov za predpreteklo leto je na voljo 15. januarja. Rok za poročanje končnih podatkov za EU je 15. marec, za UNFCCC pa 15. april.

2.7 [PO12_STAVBE] Delež OVE v rabi goriv v široki rabi

KLJUČNO SPOROČILO

Delež OVE v rabi goriv v široki rabi se je leta 2017 v primerjavi z letom prej povečal za 2,5 % in je znašal 57,1 %, kar je najvišja vrednost v obdobju 2010–2017. K povečanju je predvsem pripomoglo 6,4-odstotno zmanjšanje rabe goriv v široki rabi. Za indikativno letno ciljno vrednostjo je doseženi delež OVE zaostajal za 0,9 odstotne točke. Da bi dosegli cilj za leto 2020, bo potrebno delež OVE v rabi goriv v široki rabi povečati še za 3,9 odstotne točke, ali približno 1,3 odstotne točke na leto, kar je primerljivo z rastjo deleža OVE iz leta 2017.

Slika 14: Delež OVE v rabi goriv v široki rabi leta 2005, v obdobju 2010–2017 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

2.7.1 Definicija

Kazalec delež obnovljivih virov energije (OVE) v rabi goriv v široki rabi opisuje, kako se spreminja delež OVE v končni rabi energentov brez električne energije in daljinske toplote v storitvenih dejavnostih in gospodinjstvih. Z večjim deležem OVE v široki rabi, ki je posledica izvajanja ukrepov za pospeševanje izrabe OVE, se zmanjšuje emisija CO₂. Spremljanje tega kazalca omogoča spremljanje intenzivnosti nadomeščanja fosilnih goriv z obnovljivimi viri energije pri proizvodnji toplote v storitvenih dejavnostih in gospodinjstvih.

2.7.2 Cilji

Cilj OP TGP je povečanje deleža OVE v široki rabi. K povečanju deleža OVE prispevata tako večja končna raba OVE, kot tudi manjša skupna končna raba energentov, to pa oboje prispeva k zmanjševanju emisij TGP. Cilj do leta 2020 je doseči 61 % OVE v široki rabi. Ciljne vrednosti za vmesna leta so določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalca za leto 2020.

2.7.3 Komentar

Delež OVE je leta 2017 predstavljal 57,1 % končne rabe energentov brez električne energije in daljinske toplote v široki rabi. Glede na leto prej se je povečal za 2,5 %, od indikativne letne ciljne vrednosti pa je bil nižji za 0,9 odstotne točke. K zvišanju deleža OVE v letu 2017 je pripomoglo 6,4-odstotno zmanjšanje rabe goriv v široki rabi, ki je bilo večje od 4-odstotnega zmanjšanja rabe OVE. Zmanjšanje rabe goriv v primerjavi s predhodnim letom ni bilo posledica toplejše zime, saj je bil temperaturni primanjkljaj v obdobju 2015–2017 na približno enaki ravni⁴⁹. V strukturi goriv se je leta 2017 na račun povečanja deleža OVE zmanjšal delež kurilnega olja, ki je sedaj 24,3-odstoten. Da bi lahko leta 2020 dosegli cilj 61-odstotnega deleža OVE v rabi goriv v široki rabi, bo potrebno ta delež povečati za 3,9 odstotne točke, ali približno 1,3 odstotne točke na leto, kar je primerljivo z rastjo deleža OVE iz leta 2017.

Vrednost kazalca se je v obdobju 2010–2017 povečala za skoraj četrtno oz. 11,3 odstotne točke, pri čemer se je raba goriv v široki rabi zmanjšala za 24 %, raba OVE v široki rabi pa za 5 %. Delež OVE v rabi goriv v gospodinjstvih se je v obdobju 2010–2017 povečal s 55,4 na 66,5 %, se je pa leta 2017 glede na leto prej zmanjšal za 0,6 odstotne točke. Tudi v storitvenih dejavnostih se je delež OVE v rabi goriv v opazovanem obdobju povečal, in sicer s 7,4 na 8,5 %, pri čemer je v zadnjem letu prišlo do povečanja za skoraj 3 odstotne točke. Večino, skoraj 98 % celotne rabe OVE v široki rabi pri tem predstavlja raba OVE v gospodinjstvih. Ocena rabe obnovljivih virov energije v storitvenem sektorju sicer ni najbolj zanesljiva, saj se ne spremlja sistematično in v nacionalni statistiki ni vključena.

METODOLOŠKA POJASNILA

- **Sektor:** stavbe
- **Vrsta indikatorja glede na klasifikacijo EEA:** odzivi
- **Časovni okvir:** letni
- **Enota:** %

Cilji povzeti po

Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)
(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/op_tgp/op_tgp_2020.pdf)

Metodologija izračuna

Kazalec delež OVE v rabi goriv v široki rabi je definiran kot razmerje med končno rabo OVE in končno rabo vseh energentov v storitvenih dejavnostih in gospodinjstvih, brez upoštevanja električne energije in daljinske toplote. Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- raba OVE v široki rabi (toe) je izračunana iz podatkov SURS o rabi obnovljivih virov in odpadkov ter geotermalne in sončne energije v gospodinjstvih in ostali rabi;

49 Povprečni letni temperaturni primanjkljaj za Slovenijo (v K°dni/leto): 2015 – 2.841, 2016 – 2.873, 2017 – 2.892 (izračun IJS-CEU).

- končna raba energentov v široki rabi brez električne energije in daljinske toplote (toe) je izračunana kot razlika med skupno rabo energetskih virov ter rabo električne energije in toplote v gospodinjstvih in ostali rabi iz podatkov SURS.

Potrebne nadaljnje ocene, če kazalec ne sledi cilju

V primeru, da kazalec ne sledi cilju, je treba preučiti tudi podrejena kazalca, to sta delež OVE v končni rabi energentov brez električne energije in daljinske toplote v gospodinjstvih oz. stanovanjskem sektorju (%) in delež OVE v končni rabi energentov brez električne energije in daljinske toplote v storitvenem sektorju (%).

Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov

Pregled virov in razpoložljivosti podatkov za kazalec delež OVE v rabi goriv v široki rabi je prikazan v tabeli (Tabela 9).

Tabela 9: Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za delež OVE v rabi goriv v široki rabi

Podatek	Enota	Vir	Razpoložljivost podatka
Raba OVE v gospodinjstvih	toe	SURS	oktobra za preteklo leto
Raba OVE v ostali rabi			
Končna raba energentov brez električne energije in daljinske toplote v gospodinjstvih			
Končna raba energentov brez električne energije in daljinske toplote v ostali rabi			

Datum zajema podatkov za kazalec: 6. 3. 2019

Podatki za obdobje: 2005, 2010–2017

Geografska pokritost: Slovenija

Informacije o kakovosti za ta kazalec:

Podatki o rabi OVE v gospodinjstvih se od leta 2009 dalje računajo modelsko in niso primerljivi s podatki pred tem letom. Za ostalo rabo (storitveni sektor) podatki o rabi OVE ne zajemajo celotne rabe OVE v tem sektorju, torej je delež OVE izrazito podcenjen.

Datum zadnje osvežitve kazalca: 7. 3. 2019

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu projekta [LIFE ClimatePath2050](#)

2.7.4 Vrzeli pri izračunavanju kazalca

Podatki o rabi OVE v gospodinjstvih se od leta 2009 dalje računajo modelsko in niso primerljivi s podatki pred tem letom. Za ostalo rabo (storitveni sektor) podatki o rabi OVE ne zajemajo celotne rabe OVE v tem sektorju, torej je delež OVE izrazito podcenjen. Izboljšanje statistike OVE je v pristojnosti SURS-a.

3 Spremljanje izvajanja ukrepov

V okviru spremljanja izvajanja ukrepov v stavbah so zajeti instrumenti, predstavljeni v spodnji tabeli (Tabela 10).

Tabela 10: Pregled izvajanja instrumentov v stavbah

Ime instrumenta	Strateške podlage		Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
SPODBUJANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V STAVBAH NA SPLOŠNO					
Spremembe in dopolnitve predpisov za energetske učinkovitost stavb	OP TGP	✓	predpis	MOP, MZI DE	da
	AN URE	✓			
Prenova stavb kulturne dediščine in drugih posebnih skupin stavb	OP TGP	✓	sklop instrumentov	MZI DE	da
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
Energetsko pogodbeništvo	OP TGP	✓	ekonomski	MZI DE	da
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
Izdelava trajnostnih kriterijev za stavbe	AN URE	✓	načrtovanje	MOP, MZI DE	da
SPODBUJANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V STAVBAH V GOSPODINJSTVIH					
Shema pomoči za učinkovito rabo energije v gospodinjstvih za ranljive skupine prebivalstva	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude) in podpirne aktivnosti	MZI DE, Eko sklad, ENSVET, MOP	da
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
Finančne spodbude za energetske učinkovitost in rabo OVE v stanovanjskih stavbah	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude)	MZI DE, MOP, Eko sklad, MKGP	da
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
	AN OVE	✓			
Instrumenti za financiranje prenove v stavbah z več lastniki	OP TGP	✓	ekonomski	Eko sklad, MZI DE, MF, SVRK	da
	AN URE	✓			
Obvezna delitev in obračun stroškov za toploto v večstanovanjskih stavbah	OP TGP	✓	predpis	MZI DE	/
	AN URE	✓			
Energetsko svetovalna mreža za občane – ENSVET	OP TGP	✓	informiranje / ozaveščanje	MZI DE, Eko sklad	da
	AN URE	✓			
Sheme povratnih sredstev za energetske učinkovitost v gospodinjstvih: posojila Eko sklada in spodbude drugih ponudnikov zelenih posojil za stanovanjski sektor	OP TGP	✓	ekonomski	Eko sklad, poslovne banke	/
	AN URE	✓			
Delitev spodbud med lastnike in najemnike v večstanovanjskih stavbah	AN URE	✓	predpis	MZI DE, MOP	da
Vzpostavitev garancijske sheme	AN URE	✓	ekonomski (finančne spodbude)	Eko sklad, MZI DE, MF, SVRK	da
SPODBUJANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V STAVBAH JAVNEGA SEKTORJA					
Upravljanje z energijo v javnem sektorju	OP TGP	✓	drugo (spremljanje, poročanje in podpirne aktivnosti)	MZI DE	da
	AN URE	✓			

Ime instrumenta	Strateške podlage		Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
Sheme povratnih sredstev za energetska učinkovitost v javnem sektorju	OP TGP	✓	ekonomski	Eko sklad	da
	AN URE	✓			
Nepovratne investicijske finančne spodbude za energetska sanacijo stavb v javnem sektorju, usmerjene v povečanje deleža projektov izvedenih z energetskim pogodbeništvom	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude)	MzI DE, Eko sklad	/
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
Zagotavljanje kakovosti projektov energetske prenove stavb v javnem sektorju	OP TGP	✓	sklop instrumentov	MzI DE, Projektna pisarna	da
	AN URE	✓			
Projektna pisarna za energetska prenovo javnih stavb	AN URE	✓	drugo (organizacijski ukrep)	MzI DE	da
	OP EKP	✓			
	AN OVE	✓			

3.1 Spodbujanje energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije v stavbah na splošno

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE PREDPISOV ZA ENERGETSKO UČINKOVITOST STAVB

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NS-1 AN URE: V.1	
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – splošno	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	predpis	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOP, MzI DE	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒
	zmanjšanje emisij TGP	☒
	povečanje rabe OVE	☒
	drugo: _____	☐
KRATEK OPIS	Predvidena je dopolnitev obstoječih predpisov (npr. PURES) z zahtevami za uvajanje skoraj ničenergijskih stavb in njihova nadgradnja glede zahtev za prenovo stavb, rabo OVE v stavbah in zmanjševanja emisij TGP v življenjski dobi.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS) Akcijski načrt za skoraj nič-energijske stavbe za obdobje do leta 2020 (AN sNES)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	V skladu z 9. členom <i>Direktive o energetske učinkovitosti stavb 2010/31/EU (direktiva EPBD)</i> ter 330. in 542. členom <i>Energetskega zakona (EZ-1)</i>, morajo biti po 31. decembru 2018 skoraj ničenergijske stavbe vse nove stavbe, ki jih javni organi uporabljajo kot lastniki, po 31. decembru 2020 pa tudi vse ostale nove stavbe. V ta namen je bila skladno z AN URE in tudi AN sNES predvidena prenova PURES, med drugim tudi dopolnitev z minimalnimi tehničnimi zahtevami za skoraj ničenergijsko stavbo. Proces za pripravo <i>Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o učinkoviti rabi energije (PURES-2)</i> in pripadajoče <i>Tehnične smernice za graditev TSG-1-004:2010 Učinkovita raba energije</i> se je začel leta 2015,
-----------------	--

vendar tudi v letu 2018 še ni bil zaključen, kar otežuje izpolnjevanje zahtev iz direktive EPBD in EZ-1.

DOSEŽENI UČINKI Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE Predpis bo predvidoma sprejet v letu 2019.

PREDVIDENI UČINKI Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Za izpolnjevanje zahtev iz direktive EPBD in EZ-1 je nujno, da MOP čim hitreje zagotovi uveljavitev PURES-2 in pri tem upošteva tudi smernice iz *Dopolnitve DSEPS*.

VIRI PODATKOV

- MOP, Mzi DE
- Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb, UL L 153, z dne 18. 6. 2010 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32010L0031>), revizija Direktiva 2018/844
- Energetski zakon (EZ-1), Ur. l. RS, št. [17/14](#) in [81/15](#)

DATUM PRIPRAVE

22. marec 2019

PRENOVA STAVB KULTURNE DEDIŠČINE IN DRUGIH POSEBNIH SKUPIN STAVB

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NS-6 AN URE: J.6 OP EKP: prednostna os 4, prednostna naložba 4.1	
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – splošno	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl DE	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☐ drugo: _____ ☐	
KRATEK OPIS	V okviru ukrepa bodo pripravljena merila za prenovo stavbne kulturne dediščine in drugih posebnih skupin stavb. Predvidena je izvedba demonstracijskih projektov, razvoj in uvajanje primernih tehnologij, vzpostavitev sheme finančne podpore in zagotovitev finančnih sredstev za obdobje 2014–2020.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS) Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Instrument se še naprej izvaja samo delno. <i>Smernice za energetske prenove stavb kulturne dediščine</i> sta Mzl in MK izdala že leta 2016, leta 2017 pa je bil potrjen pilotni projekt energetske prenove petih stavb Ministrstva za kulturo, s skupno tlorisno površino skoraj 55.500 m², po modelu energetskega pogodbeništva. V letu 2018 je bil objavljen javni razpis za podelitev koncesije za izvedbo tega projekta, ki je trenutno v drugi fazi konkurenčnega dialoga. V okviru razpisov za energetske prenove stavb javnega sektorja se za stavbe kulturne dediščine upoštevajo specifična merila za ocenjevanje, in sicer se lahko v izračunu upošteva tudi prihranek tistih ukrepov, ki jih zaradi varovanja kulturne dediščine ni mogoče izvesti v celoti ali delno. V skladu z <i>Dopolnitvijo DSEPS</i> so bila omenjena merila januarja 2019 v okviru prenove
-----------------	---

Navodil za delo posredniških organov in upravičencev pri ukrepu energetske prenove stavb javnega sektorja še nekoliko nadgrajena.

V *Dopolnitvi DSEPS* je za stavbe kulturne dediščine predvidena tudi prilagoditev višine dodeljenih sredstev glede na zahtevnost in obseg posegov, ki zaenkrat še ni bila vzpostavljena, enako pa velja tudi za shemo finančnih podpor za projekte energetske prenove stavb kulturne dediščine. Takšna shema bi bila zaradi velikega deleža javnih stavb, ki so v celoti ali delno spomeniško zaščitene, nujna, za njeno delovanje pa bo potrebno zagotoviti ustrezne finančne spodbude.

DOSEŽENI UČINKI Spremljanje učinkov je predvideno samo za pilotni projekt, ki pa leta 2018 še ni bil izveden.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE Predvideno je izvajanje pilotnega projekta.

PREDVIDENI UČINKI V okviru pilotnega projekta je predvideno:

- zmanjšanje rabe energije: 3,5 GWh/leto
- povečanje proizvodnje energije iz OVE: 81 MWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 0,7 kt/leto

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Za večji obseg energetske prenove stavb kulturne dediščine in drugih posebnih skupin stavb je nujno, da MzI DE čim hitreje vzpostavi izvajanje ukrepa v celotnem obsegu iz *Dopolnitve DSEPS* in zagotovi sofinanciranje, prilagojeno tem ciljnim skupinam (npr. tudi v ločenih razpisih oz. pozivih).

VIRI PODATKOV

- MzI DE, Projektna pisarna za energetske prenove
- MzI, Portal energetika, Projektna pisarna za energetske prenove
(<http://www.energetika-portal.si/podrocja/energetika/energetska-prenova-javnih-stavb/projektna-pisarna/>)

DATUM PRIPRAVE

22. marec 2019

ENERGETSKO POGODBENIŠTVO

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-11 AN URE: H.1 OP EKP: prednostna os 4, prednostna naložba 4.1	
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – splošno	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl DE	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: elektromobilnost _____ ☒	
KRATEK OPIS	Vzpostavljeno je podporno okolje za izvedbo ukrepov energetskega pogodbenišтва (EPO) in spodbujanje izvajanja projektov pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije, še zlasti v okviru celovite energetske prenove stavb javnega sektorja in znotraj tega osrednje oziroma ožje vlade. Predvideni so tudi razvoj in testiranje novih finančnih produktov, izvedba pilotnih projektov, zagotovitev sistemskih spodbud za pripravo projektov EPO, vzpostavitev sistema za kvalifikacijo ponudnikov EPO in usposabljanje odgovornih za energetske prenove na vseh ravneh priprave in izvedbe projekta EPO.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	Direktiva 2012/27/EU o energetske učinkovitosti (revizija: Direktiva 2018/2002)
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS) Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Po podatkih projektne pisarne za energetske prenove stavb pri Mzl je bilo v obdobju 2016–2018 ⁵⁰ v okviru razpisov za energetske prenove stavb občin ter ožjega in širšega javnega sektorja ter izvedbo pilotnih projektov v okviru
-----------------	--

⁵⁰ Povzeto je celotno stanje za obdobje, ko se projektom EPO za energetske prenove stavb javnega sektorja dodeljujejo nepovratna sredstva v okviru OP EKP. Projekti EPO v Sloveniji se drugače izvajajo že od leta 2001, in sicer predvsem v občinah.

izvajanja OP EKP skupaj odobrenih 71 projektov – 45 projektov v občinah, po 4 projekti v stavbah ožjega javnega sektorja ter pilotni projekti in 18 projektov v stavbah širšega javnega sektorja. Po modelu pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije se izvaja 45 % teh projektov, ki pa predstavljajo kar tri četrtine neto tlorisne površine vseh v energetske prenovi zajetih stavb. V primerjavi s projekti, kjer se prenova izvaja preko javnih naročil, je pri projektih EPO pričakovano zmanjšanje rabe energije na enoto površine večje, in sicer 86 v primerjavi z 68 kWh/m²leto. Za večje učinke bo treba prenove v prihodnje, ne glede na način financiranja projektov, bolj usmerjati v celovite prenove, vključno s trajnostnimi prenovami. Pri projektih energetske prenove občinskih stavb se delež projektov EPO iz leta v leto povečuje – v okviru razpisa iz leta 2016 je bilo projektov EPO le 29 %, skupaj so predstavljali skoraj polovico vse neto tlorisne površine, v okviru razpisa iz leta 2018 pa je bilo projektov EPO, ki so skupaj zajeli kar 95 % vse v prenovi zajete neto tlorisne površine, že 72 %. Do konca leta 2018 je bil sicer končanih 11 projektov EPO s skupno okoli 150.000 m² neto tlorisne površine.

Leta 2017 je bilo MZL odobrenih do 1,7 milijonov evrov mednarodne tehnične pomoči ELENA (projekt GovDER) za sofinanciranje izdelave tehnične in ekonomske dokumentacije za projekte energetske prenove stavb ožjega in širšega javnega sektorja, ki se bodo potegovali za nepovratna sredstva v okviru OP EKP, kar vključuje tudi presojo primernosti in pripravo dokumentacije za izvedbo projektov po modelu EPO, vendar leta 2018 do črpanja teh sredstev še ni prišlo. Ravno tako se še vedno ni izvajalo usposabljanje akterjev, vključenih v pripravo in izvedbo projektov EPO.

MZL je leta 2018 objavil tudi razpis za podelitev koncesije storitve za izvedbo projekta energetskega pogodbenišтва za celovito energetske prenovi določenih objektov MNZ in MZL. Koncesija do konca leta 2018 še ni bila podeljena.

Oktober 2019 je MZL objavil seznam ponudnikov energetske storitve – model pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije, na katerem je trenutno 6 ponudnikov. Seznam se redno posodablja.

Za doseganje večjega obsega energetske prenov po modelu EPO je bil instrument nadgrajen v okviru *Dopolnitve DSEPS* in prenove *AN URE*. *Dopolnitev DSEPS* predvideva razvoj ustreznih finančnih produktov, prenova *AN URE* pa to dopolnjuje še z drugimi podpornimi ukrepi npr. testiranjem finančnih produktov na pilotnih projektih, zagotovitev sistemskih spodbud za pripravo projektov EPO, vzpostavitev sistema za kvalifikacijo ponudnikov EPO in pospeševalcev projektov EPO, pripravo priročnika za izvedbo projektov EPO itd. Leta 2018 se instrument v novem obsegu iz *Dopolnitve DSEPS* in prenove *AN URE* še ni izvajal.

DOSEŽENI UČINKI

Z izvedbo projektov EPO, ki so bili podprti z nepovratnimi sredstvi v okviru OP EKP, je bilo leta 2018 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 11,7 GWh/leto
- povečanje proizvodnje energije iz OVE: 2,3 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 3,2 kt/leto

Učinki so bili povzeti po projektni dokumentaciji. Zaradi pomanjkanja podatkov, je bilo zmanjšanje emisije CO₂, doseženo z dvema projektoma EPO v občinah v okviru razpisa JOB2016, ocenjeno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE	Leta 2019 so že bila oz. bodo v okviru OP EKP ponovno razpisana sredstva za energetske prenove stavb občin ter ožjega in širšega javnega sektorja v skupni vrednosti 33,5 milijonov evrov (razpisi JOB-2019, OJS 2019 in ŠJS 2019). Izvajali se bodo projekti EPO, za katere so bila sredstva v okviru OP EKP odobrena do konca leta 2018. Predvidoma se bo začelo tudi črpanje sredstev mednarodne tehnične pomoči ELENA (projekt GovDER) za sofinanciranje izdelave tehnične in ekonomske dokumentacije za projekte energetske prenove javnih stavb. Koncesija za izvedbo projekta energetskega pogodbenišтва za celovito energetske prenove določenih objektov MNZ in MZL bo predvidoma podeljena v drugi polovici leta 2019. Z začetkom leta 2019 se je pod vodstvom MOP začel projekt <i>LIFE IP CARE4CLIMATE (Spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do 2020 s pogledom do 2030 – promocija trajnostne mobilnosti, učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije in rabe tal, usmerjene v blaženje podnebnih sprememb, z namenom prehoda v nizkoogljično družbo)</i>, v okviru katerega je na področju EPO predvideno tudi usposabljanje za EPO za državne in občinske uslužbenke ter podjetja (skupno 150 udeležencev) ter razvoj modela EPO za celovito energetske prenove stanovanjskih stavb. Podrobnejši terminski načrt teh aktivnosti zaenkrat še ni znan.
PREDVIDENI UČINKI	Za oceno učinkov projektov EPO v obdobju 2019–2020 podatki še niso razpoložljivi.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Za pospeševanje energetskega pogodbenišтва (EPO) je treba čim hitreje poenotiti načrte in razviti ustrezne finančne produkte (npr. sistemske rešitve za odkup terjatev ponudnikov storitev EPO), predvsem pa je potrebno zagotoviti kontinuiteto spodbujanja energetske prenove stavb z nepovratnimi sredstvi.

Nadaljnji razvoj tega mehanizma je potrebno podpreti tudi z drugimi podpornimi ukrepi: usposabljanjem, dodatno strokovno in tehnično pomočjo za pripravo projektov, programom zagotavljanja kakovosti projektov EPO, pripravo orodij za vrednotenje projektov EPO in podobno. Preučiti je potrebno tudi različne možne organizacijske oblike poslovnega subjekta (npr. ustanovitev javnega podjetja za energetske storitve / energetske pogodbeništv), ki bo v bližnji prihodnosti izvajal predvsem celovite prenove v javnem sektorju, vključno s trajnostnimi prenovami.

Potrebna je širitev mehanizma iz javnega sektorja na druge sektorje, zlasti stanovanjski. Potrebna je tudi vzpostavitev mehanizmov za spodbujanje nastanka podjetij za energetske storitve med malimi in srednje velikimi podjetji (MSP).

VIRI PODATKOV

- MZL DE, Projektna pisarna za energetske prenove
- MZL, Portal energetika, Javne objave (<http://www.energetika-portal.si/javne-objave/>)
- MZL, Portal energetika, Seznam ponudnikov energetskih storitev – model pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije (<http://www.energetika-portal.si/podrocja/energetika/energetska-prenova-javni-h-stavb/esco-ponudniki/>)
- Staničič, Damir: Vizija razvoja energetskega pogodbenišтва, posvet Perspektive energetskega pogodbenišтва in financiranje prenove stavb v Sloveniji v obdobju 2020–2030, februar 2018 (<https://www.podnebnapot2050.si/wp-content/uploads/2018/09/Vizija-razvoja-EPO-STD-3-Stanicic.pdf>)

-
- Projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE*, interno gradivo

DATUM PRIPRAVE

25. marec 2019

IZDELAVA TRAJNOSTNIH KRITERIJEV ZA STAVBE

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	AN URE: J.7	
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – splošno	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOP, MZI DE	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐	
KRATEK OPIS	Predvidena je priprava trajnostnih kriterijev kot inštrumenta za odločanje oz. presoje ekonomskih, okoljskih in družbenih vplivov gradnje in prenove stavb, še posebej javnih stavb. Poudarek je tudi na upoštevanju okoljskih učinkov v življenjski dobi stavb.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	V okviru projekta <i>Pregled sistemov trajnostnih kriterijev s predlogom prenosa</i>, ki je bil končan leta 2017, je bil pripravljen predlog akcijskega načrta za vpeljavo sistema trajnostnih kazalnikov, ki vključuje tudi nadaljnje preverjanje možnosti prenosa trajnostnih kazalnikov v slovenski prostor. Omenjeni predlog (še) ni bil potrjen in izvajanje akcijskega načrta v letu 2018 ni potekalo. Vzpostavitev sistema za spodbujanje celostnih trajnostnih prenov je vključena tudi v <i>Dopolnitvi DSEPS</i>, vendar se instrument leta 2018 v obsegu iz <i>Dopolnitve DSEPS</i> ni izvajal.
DOSEŽENI UČINKI	Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE	Z začetkom leta 2019 se je pod vodstvom MOP začel projekt <i>LIFE IP CARE4CLIMATE (Spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do 2020 s pogledom do 2030 – promocija trajnostne mobilnosti, učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije in rabe tal, usmerjene v blaženje podnebnih sprememb, z namenom prehoda v nizkoogljico družbo)</i> , v
----------------------	--

okviru katerega je, približno v obsegu iz predloga akcijskega načrta, predviden tudi razvoj trajnostnih kriterijev za stavbe. V prvih dveh letih je predviden razvoj prve verzije sistema kazalnikov trajnostne gradnje (TG), vključno z vzpostavitvijo podpornega okolja (baze podatkov, programska orodja) in oblikovanjem meril za vrednotenje kazalnikov. Podrobnejši terminski načrt teh aktivnosti zaenkrat še ni znan.

PREDVIDENI UČINKI

Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočamo, da MOP v sodelovanju z MzL – projektno pisarno čim prej vzpostavi podporno okolje za trajnostno vrednotenje stavb (vzpostavitev sistema, shema certificiranja, usposabljanje, vzdrževanje sistema, financiranje) ter pripravi podlage za spodbujanje in financiranje tovrstne prenove. Priporočamo tudi, da se spodbujanje razširi tudi na celovite prenove stavb (ki upoštevajo še vse druge pomembne kriterije prenove stavb: potresna varnost ipd.), kar je pomembno za izboljšanje snovne učinkovitosti in s tem zmanjšanje emisij, vgrajenih v materialih. Sredstva, pridobljena za energetska prenova v okviru obstoječih programov, so lahko pri tem pogoj za pridobitev finančnih sredstev, namenjenih izpolnjevanju drugih zahtev trajnostne prenove, iz drugih virov.

VIRI PODATKOV

- ZRMK, ZAG: *Pregled sistemov trajnostnih kriterijev s predlogom prenosa, Poročilo 3. faze – Dopolnitev*
(http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/graditev/sistem_trajnostnih_kriterijev_porocilo3.pdf)
- Projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE*, interno gradivo

DATUM PRIPRAVE

26. marec 2019

3.2 Spodbujanje energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije v stavbah v gospodinjstvih

SHEMA POMOČI ZA UČINKOVITO RABO ENERGIJE V GOSPODINJSTVIH ZA RANLJIVE SKUPINE PREBIVALSTVA

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-6 AN URE: G.3, G.10 OP EKP: prednostna os 4, prednostna naložba 4.1	
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – gospodinjstva	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude) in podporne aktivnosti	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MzI DE, Eko sklad, ENSVET, MOP	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☐ drugo: _____ ☐	
KRATEK OPIS	Predvideno je izvajanje ukrepov za učinkovitejše ravnanje z energijo v gospodinjstvih, ki imajo težave z energetsko revščino. Ukrepi so namenjeni tako investicijam kot tudi svetovanju in spremembi vedenjskih navad.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o varstvu okolja (ZVO-1)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetsko učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenovne stavb (DSEPS) Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Socialno šibki občani so bili pri razpisih Eko sklada za dodeljevanje subvencij za energetsko prenovu starejših večstanovanjskih stavb upravičeni do spodbude v višini 100 % priznanih stroškov naložbe ter do 100 % priznanih stroškov pri zamenjavi starih kurilnih naprav na trdna goriva. Leta 2018 je bilo v okviru večjih naložb v starejših večstanovanjskih stavbah izplačanih 8 spodbud za socialno šibke v skupni vrednosti dobrih 27.400 evrov, 12 naložb zamenjave starih kurilnih naprav na trdna goriva pa je bilo podprtih s skoraj 56.400 evri nepovratnih sredstev. V prvem primeru se spodbude izplačujejo iz
-----------------	---

sredstev, zbranih s prispevkom na rabo energije za povečanje energetske učinkovitosti, v drugem pa iz sredstev Sklada za podnebne spremembe.

V okviru *Dopolnitve DSEPS* in prenove *AN URE* je predvidena nadgradnja modela financiranja socialno šibkih občanov na podlagi presoje smiselnosti uvedbe dodatnega modela diferenciacije lastnikov glede na socialno in finančno stanje njihovih gospodinjstev ter presoje smiselnosti uvedbe delne prilagoditve višine sofinanciranja. Predvidena razširitev nabora upravičenih oseb na upokojene občane in občine kot lastnice stanovanj, ki jo je Eko sklad načrtoval za obdobje 2018–2019, še ni bila izvedena.

Eko sklad je leta 2018 iz Centrov za socialno delo prejel kar 243 prijavnic upravičenih občanov za obisk in paket ZERO (zmanjševanje energetske revščine občanov) oz. 69 % več kot leto prej. Opravljenih je bilo 282 obiskov, 224 na podlagi prijavnic iz leta 2018 in 58 na podlagi prijavnic iz leta 2017, nekaj obiskov je še v izvajanju. K povečanju zanimanja za ukrep zmanjševanja energetske revščine je prispevala tudi njegova promocija v okviru posvetov preko Slovenske filantropije in Karitasa ter z nekaterimi upravniki in Podjetniškim inkubatorjem Kočevje.

V OP EKP je za obdobje 2014–2020 predvidenih 5 milijonov evrov za subvencioniranje ukrepov URE v 500 gospodinjstvih z nizkimi prihodki. Javni razpis za dodelitev teh sredstev še vedno ni bil objavljen, saj se še rešujejo sistemska vprašanja glede dodeljevanja sredstev. Glede na odgovor FURS, da lahko subvencije, ki bi bile oproščene plačila dohodnine, izplačujeta samo MZ ali Eko sklad, so v zadnjem trimesečju 2018 potekale dejavnosti, da se kot upravičenec za dodeljevanje subvencij določi Eko sklad.

DOSEŽENI UČINKI

Učinki, doseženi z izplačilom nepovratnih spodbud socialno šibkim občanom, so vključeni v učinkih pri instrumentu *Finančne spodbude za energetske učinkovitost in rabo OVE v stanovanjskih stavbah*. V okviru projekta ZERO se učinkov ne spremlja.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE

Eko sklad bo aprila 2019 objavil nov poziv za zamenjavo starih kurilnih naprav na trdna goriva, ki bo razširjen na celotno Slovenijo in ne samo na območja z Odloki o načrtu za kakovost zraka. Nabora upravičenih oseb pri tem ne bo razširil.

Za svetovanje o ukrepih URE in nakup blaga socialno šibkim gospodinjstvom za reševanje energetske revščine ima Eko sklad preko ENSVET v obdobju 2019–2020 predvidenih do 100.000 evrov letno iz Sklada za podnebne spremembe.

V letu 2019 bodo na Eko sklad prenesena sredstva za subvencioniranje ukrepov URE v 500 gospodinjstvih z nizkimi prihodki v okviru OP EKP. Poziv za dodelitev sredstev bo objavljen proti koncu leta 2019 oz. v začetku leta 2020.

PREDVIDENI UČINKI

Predvideni učinki instrumenta niso načrtovani.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Energetska revščina je eden od prednostnih evropskih izivov, saj ima skoraj 11 % evropskih državljanov težave pri zadostnem ogrevanju svojega doma. V skladu z *Uredbo EU 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov*, ki je bila sprejeta decembra 2018, morajo

države članice v svoje celovite nacionalne energetske in podnebne načrte vključiti tudi ukrepe za zmanjševanje energetske revščine in poročati o njihovem izvajanju. Evropska komisija je leta 2018 za izmenjavo informacij s tega področja vzpostavila tudi spletno mesto *Energy Poverty Observatory* (<https://www.energypoverty.eu/>).

Zaradi pomembnosti problematike energetske revščine zato pristojnim institucijam priporočamo, da:

- oblikujejo merila za izbor upravičencev za finančne spodbude in razširijo njihov nabor tudi na prejemnike izredne socialne pomoči in varstvenega dodatka, kjer to še ni bilo izvedeno, ter na upokojece;
- čim prej začnejo s spodbujanjem ukrepov URE v 500 gospodinjstvih z nizkimi prihodki v okviru OP EKP. Gre za neke vrste pilotni projekt na tem področju v Sloveniji, ki bo imel pomemben vpliv tudi na nadaljni razvoj aktivnosti za zmanjševanje energetske revščine;
- okrepijo podporne aktivnosti, ki bodo povečale dostopnost spodbud najrevnejšim gospodinjstvom, ki pogosto nimajo ustreznega socialnega znanja in veščin;
- izboljšajo medsebojno sodelovanje z namenom izboljšanja dosega projekta ZERO;
- oblikujejo celovito shemo za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki bi bila na osnovi opravljenih energetskih pregledov v okviru projekta ZERO dopolnjena tudi z investicijskimi sredstvi. Z oblikovanjem celovite sheme izboljšanja energetske učinkovitosti bi se povečala tudi dolgoročnost ukrepov, ki temeljijo na izvedenem obisku energetskega strokovnjaka mreže ENSVET;
- poskrbijo za sistematično vključenost in usklajenost instrumentov za zmanjševanje energetske revščine in zagotovijo njihovo dolgoročno izvajanje;
- izboljšajo spremljanje izvajanja instrumentov za zmanjševanje energetske revščine in njihov učinkov, kar dolgoročno vključuje tudi poenostavitev in nadgradnjo orodja za vrednotenje učinkov v okviru projekta ZERO;
- vključijo eno energetsko revščino v širšo shemo razvojne in stanovanjske politike.

VIRI PODATKOV

- Eko sklad, osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2018, februar 2019
- Eko sklad, Poslovna politika Eko sklada v obdobju od 2016 do 2020, marec 2016 (<https://www.ekosklad.si/o-eko-skladu/publikacije>)
- Odlok o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v letu 2019 (Ur. l. RS, št. 83/18), priloga Program porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v letu 2019 (<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ODLO1961>)
- Poročilo o izvajanju Evropske kohezijske politike 2014–2020 za obdobje od januarja 2014 do konca decembra 2018, februar 2019 (http://www.svrk.gov.si/fileadmin/svrk.gov.si/pageuploads/kako_crpamo/Koriscenje_sredstev_EKP_14-20_do_konca_dec_2018.pdf)
- Plesca, Mirela, ANRE Romania: EnR Position Paper on Energy Poverty in EUROPE and MS – 2018, interno gradivo projekta The Concerted Action of the Energy Efficiency Directive (CA EED; <https://www.ca-eed.eu/>)
- Uredba EU 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, UL L 328, z dne 21. 12. 2018 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32018R1999>)

DATUM PRIPRAVE

28. marec 2019

FINANČNE SPODBUDE ZA ENERGETSKO UČINKOVITOST IN RABO OVE V STANOVANJSKIH STAVBAH

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-7 AN URE: G.1, G.2 OP EKP: prednostna os 4, prednostna naložba 4.1 AN OVE: ukrepi 7, 8, in 9		
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – gospodinjstva		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐	
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl DE, MOP, Eko sklad, MKGP		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐		
KRATEK OPIS	Glavni instrument za večjo energetske učinkovitost in rabo OVE v gospodinjstvih so finančne spodbude, ki jih naložbam v eno- in dvostanovanjskih stavbah od leta 2008, v večstanovanjskih stavbah pa od leta 2009 dodeljuje Eko sklad. Instrument je z vključitvijo sredstev v okviru OP EKP nadgrajen z demonstracijskimi projekti energetske prenove večstanovanjskih stavb zasebnega in javnega sektorja v okviru energetskega pogodbenišтва, demonstracijskimi projekti celovite energetske prenove večstanovanjskih stavb po merilih skoraj ničenergijske prenove in energetske prenove stavb v okviru celostnih teritorialnih naložb (CTN) v izbranih urbanih mestnih območjih. V okviru izvajanja instrumenta je pri Eko skladu predviden tudi razvoj novih finančnih instrumentov za stanovanjski sektor in okrepitev spremljajočih programov obveščanja in ozaveščanja. Za naložbe v OVE je mogoče pridobiti nepovratna sredstva tudi v okviru Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020 (PRP).		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o varstvu okolja (ZVO-1)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS)

Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)
Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN OVE)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA

Nepovratna sredstva Eko sklada se od leta 2014 financirajo iz dveh virov: iz prispevka na rabo energije za povečanje energetske učinkovitosti in Sklada za podnebne spremembe. Leta 2018 je bilo za izvajanje ukrepov URE in OVE v gospodinjstvih izplačanih 24,2 milijonov evrov, kar je 41 % več kot leto prej in hkrati samo pol milijona evrov manj kot leta 2013, ko je bil znesek izplačanih nepovratnih spodbud v obdobju 2011–2018 največji. Z ukrepi doseženo zmanjšanje rabe energije je bilo v primerjavi z letom 2017 večje za 22 %, vendar še vseeno manjše od načrtovanega v AN URE, kar ima za posledico tudi zaostanek pri doseganju cilja v skladu s 7. členom *Direktive o energetske učinkovitosti (EED)*.

V *Dopolnitvi DSEPS* je predvidena nadgradnja dejavnosti Eko sklada, in sicer tudi z analizo ovir za povečanje izvajanja ukrepov URE in OVE v gospodinjstvih ter razvojem novih finančnih instrumentov in krepitvijo spremljajočih programov obveščanja in ozaveščanja za to ciljno skupino.

V okviru povabila k oddaji vlog za sofinanciranje energetske prenove večstanovanjskih stavb v nad 75-odstotni javni lasti v okviru izvajanja celostnih teritorialnih naložb (CTN) v OP EKP, ki ga je marca 2017 objavilo Združenje mestnih občin Slovenije (ZMOS), je SVRK po končani drugi fazi postopka avgusta 2018 do konca leta izdal odločitve o podpori za 7 projektov, za katere predvidena vrednost sofinanciranja znaša skoraj milijon evrov. Ena vloga je še v usklajevanju med upravičencem in MzL. Višina nepovratnih sredstev, razpisana v okviru tega povabila, je sicer znašala 11,8 milijona evrov.

O naložbah v OVE v okviru PRP ni podatkov, razpisi za izvedbo demonstracijskih projektov pa še niso bili objavljeni.

DOSEŽENI UČINKI

Z izvedbo projektov URE in OVE v gospodinjstvih, ki so bili podprti z nepovratnimi sredstvi Eko sklada, je bilo leta 2018 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 166,5 GWh/leto
- povečanje proizvodnje energije iz OVE: 61,5 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 21,2 kt/leto

Učinki so bili izračunani v skladu s *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije (Ur. l. RS, št. 67/15 in 14/17)*.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE

V letih 2019 in 2020 ima Eko sklad za izvedbo ukrepov URE in OVE v stanovanjskih stavbah na letni ravni predvidenih do 44 milijonov evrov (28 milijonov evrov iz prispevka in do 16 iz Sklada za podnebne spremembe).

Izvajali se bodo projekti, sofinancirani v okviru CTN. Projekti morajo biti končani najkasneje 24 mesecev po sklenitvi pogodbe o sofinanciranju. Novo povabilo k oddaji vlog za sofinanciranje energetske prenove večstanovanjskih stavb v nad 75-odstotni javni lasti v okviru izvajanja celostnih teritorialnih naložb (CTN) v okviru OP EKP je predvideno proti koncu leta 2019 oz. v začetku leta 2020. Razpisanih sredstev bo približno 0,4 milijona evrov. Preostala sredstva, ki so bila predvidena v ta namen, so bila s spremembo OP EKP prenesena na ukrep trajnostne mobilnosti, ravno tako v okviru izvajanja celostnih teritorialnih naložb (CTN).

Z začetkom leta 2019 se je pod vodstvom MOP začel projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE (Spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do 2020 s pogledom do 2030 – promocija trajnostne mobilnosti, učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije in rabe tal, usmerjene v blaženje podnebnih sprememb, z namenom prehoda v nizkoogljično družbo)*, v okviru katerega je predvidena priprava podlag za nove finančne instrumente za spodbujanje energetske prenove stavb v stanovanjskem sektorju, vključno z izvedbo demonstracijskega projekta. Aktivnosti v okviru te naloge se bodo predvidoma začele izvajati v letu 2019.

PREDVIDENI UČINKI

V skladu z AN URE znaša ciljni prihranek energije za Eko sklad 262 GWh letno. Prihranek se ne nanaša izključno na stanovanjske stavbe, ampak vključuje prihranke vse programov spodbujanja z nepovratnimi sredstvi, ki jih izvaja Eko sklad, in prihranke, dosežene v okviru energetske svetovalne mreže za občane ENSVET.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Za nadaljnje zmanjševanje rabe energije in emisij TGP v gospodinjstvih, je potrebno:

- pripraviti finančni načrt spodbujanja ukrepov v gospodinjstvih (v skupnem obsegu gre za več kot 3 mrd EUR investicij do leta 2024), vključno z določitvijo virov financiranja, spodbujevalnih mehanizmov in ukrepov za odstranjevanje ključnih ovir (odločanje v stanovanjskem sektorju idr.), organizacijo spodbujanja in zagotavljanjem pomoči po principu vse na enem mestu;
- zagotoviti spodbude za pripravo projektov v stanovanjskem sektorju (s spodbujanjem za prijave na razpise tehnične pomoči institucij EU ali z domačo shemo);
- izvajati demonstracijske projekte.

V okviru delovanja Eko sklada je potrebno:

- zagotoviti čim bolj enakomerno in usmerjeno izvajanje načrtovanih ukrepov v primernem obsegu;
- poenostaviti administrativne postopke pri dodeljevanju spodbud;
- identificirati ostale ovire za povečanje izvajanja ukrepov v gospodinjstvih (npr. višina subvencije) in pripraviti odziv nanje;
- v sodelovanju z MZL razvijati in pripravljati nove finančne instrumente za stanovanjski sektor;
- skupaj z lokalnimi energetskimi agencijami (LEA) in ENSVET razvijati nove poslovne modele za energetske prenove stanovanjskih stavb npr. celovita prenova sosek;
- skupaj z Borzenom zagotoviti usklajeno in ciljno usmerjeno ozaveščanje in informiranje o URE in izrabi OVE v gospodinjstvih;
- okrepiti delovanje mreže ENSVET in
- nadgraditi shemo podpor za ranljive skupine.

Poleg tega priporočamo tudi, da Eko sklad, skladno z indikativnimi sektorskimi cilji iz osnutka prenove AN OVE in krovnim ciljem 25-odstotnega deleža OVE v rabi bruto končne energije do leta 2020, do leta 2020 s spodbudami zagotovi najmanj 33 ktoe dodatne proizvodnje toplote in hlada iz OVE v stanovanjskem sektorju. V obdobju 2017–2018 je bilo spodbujenih 104,7 GWh ali 9 ktoe dodatne proizvodnje toplote iz OVE, kar predstavlja samo 27 % z osnutkom prenove AN OVE predvidene proizvodnje.

Čim prej je potrebno začeti tudi z izvajanjem demonstracijskih projektov celovite energetske obnove večstanovanjskih stavb po merilih skoraj ničenergijske prenove, predvidenih za sofinanciranje v okviru OP EKP.

VIRI PODATKOV

- Eko sklad, ZMOS
- Eko sklad, Poslovna politika Eko sklada v obdobju od 2016 do 2020, marec 2016 (<https://www.ekosklad.si/o-eko-skladu/publikacije>)

- Odlok o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v letu 2019 (Ur. l. RS, št. [83/18](#)), priloga Program porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v letu 2019 (<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ODLO1961>)
- Poročilo o izvajanju Evropske kohezijske politike 2014–2020 za obdobje od januarja 2014 do konca decembra 2018, februar 2019 (http://www.svrk.gov.si/fileadmin/svrk.gov.si/pageuploads/kako_crpamo/Koriscenje_sredstev_EKP_14-20_do_konca_dec_2018.pdf)
- Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, UL L 315 z dne 14. 11. 2012 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex%3A32012L0027>), revizija Direktiva 2018/2002
- Osnutek prenove Akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN OVE) iz leta 2017; (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ove/posodobitev_2017/an_ove_2010-2020_posod-2017.pdf)
- Projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE*, interno gradivo

DATUM PRIPRAVE

27. marec 2019

INSTRUMENTI ZA FINANCIRANJE PRENOVE V STAVBAH Z VEČ LASTNIKI

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-8 AN URE: G.6
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – gospodinjstva
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Eko sklad, MZI DE, MF, SVRK
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☐ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	Instrument je usmerjen v spremembo predpisov s področja stvarnega prava, stanovanjske zakonodaje in zakonodaje s področja poslovnih prostorov, ki urejajo odločanje (o prenovi, zadolževanju) v stavbah z več lastniki.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Podlaga za spremembo predpisov stanovanjske zakonodaje je <i>Resolucija o nacionalnem stanovanjskem programu 2015-2025 (ReNSP15–25; Ur. l. RS, št. 92/15)</i>. Akcijski načrt te Resolucije predvideva ukrepe, znotraj katerih bodo pristojna ministrstva poiskala načine reševanja problema pridobivanja soglasja za izvedbo in kreditiranja projektov energetske prenove večstanovanjskih stavb. Instrument na tem področju zaenkrat ni doživel nobenih sprememb. Instrument je bil nadgrajen v okviru <i>Dopolnitve DSEPS</i> in prenove <i>AN URE</i>. Predvidena je vključitev poslovnih bank v proces oblikovanja finančnih instrumentov v skladu z opredeljenimi problemi trga ter njihovo informiranje, izobraževanje in usposabljanje s področja energetske prenove stavb. Leta 2018 se instrument v novem obsegu iz <i>Dopolnitve DSEPS</i> in prenove <i>AN URE</i> še ni izvajal.
DOSEŽENI UČINKI	Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE

Z začetkom leta 2019 se je pod vodstvom MOP začel projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE (Spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do 2020 s pogledom do 2030 – promocija trajnostne mobilnosti, učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije in rabe tal, usmerjene v blaženje podnebnih sprememb, z namenom prehoda v nizkoogljično družbo)*, v okviru katerega je predviden tudi razvoj vsaj dveh finančnih instrumentov za spodbujanje naložb v celovito energetske prenovi stanovanjskih stavb. Podrobnejši terminski načrt načrtovanih aktivnosti zaenkrat še ni znan.

Trenutno poteka usklajevanje predloga *Zakona o spremembah in dopolnitvah Stvarnopravnega zakonika*, ki predvideva, da lahko aktivni solastniki, katerih idealni deleži sestavljajo več kot polovico vrednosti nepremičnine, sodišču predlagajo, da o poslu, ki presega okvire rednega upravljanja, odloči v nepravdnem postopku.

PREDVIDENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Realizirati je potrebno predvidene ukrepe iz Resolucije o nacionalnem stanovanjskem programu, ki naslavlja vprašanje pridobivanja soglasja za izvedbo in kreditiranje projektov energetske prenovi večstanovanjskih stavb.

VIRI PODATKOV

- Prenova AN URE, december 2017 (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/an_ure_2017-2020_final.pdf)
- Dopolnitev DSEPS, februar 2018 (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/dseps/dopolnitev_dseps_feb_2018.pdf)
- Projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE*, interno gradivo

DATUM PRIPRAVE

22. marec 2019

OBVEZNA DELITEV IN OBRAČUN STROŠKOV ZA TOPLOTO V VEČSTANOVANJSKIH STAVBAH

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-9 AN URE: G.4		
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – gospodinjstva		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐	
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	predpis		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl DE		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☐	
	drugo: _____	☐	
KRATEK OPIS	Instrument uvaja obvezno delitev in obračun stroškov za toploto glede na dejansko rabo v večstanovanjskih in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli, ki se oskrbujejo s toploto iz skupnega sistema ogrevanja.		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetska učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Delitev in obračun stroškov za toploto sta postala obvezna s 1. oktobrom 2011. Podatkov o tem, ali je bil instrument ustrezno in v celoti izveden, ni. Instrument ni leta 2018 doživel nobenih sprememb.
DOSEŽENI UČINKI	Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE	Načrtovano je nadaljnje izvajanje instrumenta.
PREDVIDENI UČINKI	Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Ni posebnih priporočil.

VIRI PODATKOV

- MZI, Portal energetika, Pravilnik o načinu delitve in obračunu stroškov za toploto v stanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli (<http://www.energetika-portal.si/podrocja/energetika/delitev-stroškov-za-energijo/pravilnik-delilniki/>)

DATUM PRIPRAVE

22. marec 2019

ENERGETSKO SVETOVALNA MREŽA ZA OBČANE – ENSVET

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-10 AN URE: G.5
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – gospodinjstva
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	informiranje / ozaveščanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl DE, Eko sklad
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	Mreža energetske svetovalnih pisarn ENSVET, ki je aktivna že od leta 1993, zagotavlja občanom neodvisno energetske svetovanje ter informacijske, izobraževalne in ozaveševalne aktivnosti za promocijo ukrepov učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije v lokalnem okolju. Sodeluje tudi v okviru sheme pomoči za učinkovito rabo energije v gospodinjstvih za ranljive skupine prebivalstva.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Energetski zakon (EZ-1)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Leta 2018 je v 55 pisarnah mreže ENSVET delovalo 58 usposobljenih neodvisnih energetske svetovalcev, ki so realizirali 9.546 aktivnosti (nasveti s pisnim poročilom, e-nasveti, članki, RTV prispevki, predavanja, šole itd.). Med temi aktivnostmi je bilo 7.870 pisnih nasvetov, kar je le 2 % manj od načrtovanih 8.000 nasvetov iz letnega programa dela za leto 2018 in največ v vsem obstoju mreže ENSVET. Svetovalci so na terenu tudi obiskali in ocenili kakovost izvedbe 148 projektov, podprtih z nepovratnimi sredstvi Eko sklada leta 2017. Kar 96 % projektov je bilo izvedenih skladno s pogoji javnega poziva. Končana je bila izvedba nove celostne podobe. Sodelovanje v okviru sheme pomoči za ranljive skupine je opisano pri instrumentu <i>Shema pomoči za učinkovito rabo energije v gospodinjstvih za ranljive skupine prebivalstva</i>.
-----------------	--

V oktobru 2018 je na desetih lokacijah izbranih trgovskih centrov po Sloveniji ponovno potekal Teden energetskega svetovanja. Svetovalci so bili aktivni tudi pri promociji mreže ENSVET in ozaveščanju preko medijev, organiziranih predavanj za občane in nastopov v šolah.

Instrument je bil nadgrajen v okviru *Dopolnitve DSEPS* in prenove *AN URE*. Z nadgradnjo je predvidena okrepitev prepoznavnosti ENSVET (promocija, mobilna informacijska enota, nadgradnja svetovalne ponudbe z novimi storitvami, organizacija in izvedba izobraževanj) in okrepitev usposabljanja ENSVET svetovalcev. Leta 2018 se instrument v novem obsegu iz *Dopolnitve DSEPS* in prenove *AN URE* še ni v celoti izvajal.

DOSEŽENI UČINKI

S svetovanjem v okviru mreže ENSVET je bilo leta 2018 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 18,1 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 4,7 kt/leto

Učinki so bili izračunani v skladu s *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije* (Ur. l. RS, št. [67/15](#) in [14/17](#)).

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE

Načrtovano je nadaljnje izvajanje instrumenta. V letu 2020 je zastavljen cilj 10.000 nasvetov na osnovi neposrednega razgovora.

PREDVIDENI UČINKI

Za leti 2019 in 2020 ocenjeni skupni učinki svetovanja v okviru mreže ENSVET znašajo:

- zmanjšanje rabe energije: 48,1 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 12,5 kt/leto

Učinki so bili izračunani v skladu s *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije* (Ur. l. RS, št. [67/15](#) in [14/17](#)).

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Za več izvedenih kakovostnih naložb v ukrepe URE in izrabo OVE je pomemben tudi nadaljnji razvoj aktivnosti ENSVET, zato Eko skladu priporočamo, da nadaljuje z razvojem instrumenta v obsegu iz *Dopolnitve DSEPS* in prenove *AN URE* ter še okrepi delovanje mreže ENSVET.

VIRI PODATKOV

- Eko sklad, osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2018, februar 2019
- Eko sklad, Poročilo o terenskih ogledih energetskih svetovalcev mreže ENSVET naključno izbranih izvedenih naložb javnih pozivov Eko sklada (<https://www.ekosklad.si/o-eko-skladu/informacije/nadzor-nad-nalozbami>)

DATUM PRIPRAVE

22. marec 2019

SCHEMA POVRATNIH SREDSTEV ZA ENERGETSKO UČINKOVITOST V GOSPODINSTVIH: POSOJILA EKO SKLADA IN SPODBUDE DRUGIH PONUDNIKOV ZELENIH POSOJIL ZA STANOVANJSKI SEKTOR

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NS-2a AN URE: G.1, G.2		
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – gospodinjstva		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐	
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Eko sklad, poslovne banke		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☒	
	drugo: _____	☐	
KRATEK OPIS	Eko sklad spodbuja okoljske naložbe v gospodinjstvih s posojili z ugodno obrestno mero. Za energetske prenove stanovanjskih stavb je mogoče pridobiti tudi posojila nekaterih drugih ponudnikov.		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o varstvu okolja (ZVO-1)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Instrument se izvaja. Leta 2018 je Eko sklad z občani podpisal 1.836 kreditnih pogodb za izvedbo naložb v ukrepe URE in izrabe OVE ali še enkrat več kot leto prej. 838 naložbam v ukrepe URE je Eko sklad namenil 15,3, 998 naložbam v izrabo OVE pa 9,6 milijonov evrov. Skupna vrednost podpisanih pogodb je znašala skoraj 25 milijonov evrov, kar je 89 % več kot leto prej. Za prenovo stanovanjskih stavb je mogoče pridobiti tudi posojila lokalnih skupnosti (npr. Javni stanovanjski sklad MOL) in posojila nekaterih poslovnih bank.
DOSEŽENI UČINKI	Učinki posojil Eko sklada so za naložbe, ki hkrati pridobijo tudi nepovratna sredstva Eko sklada, zajeti pri instrumentu <i>Finančne spodbude za energetske učinkovitost in rabo OVE v stanovanjskih stavbah</i> . Učinkov ostalih posojil se ne spremlja.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE	Načrtovano je nadaljnje izvajanje ukrepa. V skladu s poslovno politiko naj bi Eko sklad tudi v letih 2019 in 2020 za občane predvidoma letno razpisal za 8 milijonov evrov kreditnih sredstev oz. še več, v kolikor bo dovolj razpoložljivih sredstev in potreb po kreditih. Na <i>Javnem pozivu 59OB17 za kreditiranje okoljskih naložb občanov</i> iz leta 2017, ki je v marcu 2019 še odprt, se je razpisani znesek v letu 2018 povečal s 15 na 45 milijonov evrov. Skupaj s 14 milijoni evrov, razpisanimi v okviru razpisa <i>55OB16</i> iz leta 2016, je Eko sklad v obdobju 2016–2018 tako razpisal že 59 milijonov evrov kreditnih sredstev za občane, kar je skoraj polovico več od zneska, ki je v poslovni politiki predviden za celotno obdobje 2016–2020.
PREDVIDENI UČINKI	Učinki posojil Eko sklada bodo za naložbe, ki hkrati pridobijo tudi nepovratna sredstva Eko sklada, zajeti pri instrumentu <i>Finančne spodbude za energetske učinkovitost in rabo OVE v stanovanjskih stavbah</i> . Učinkov ostalih posojil se ne spremlja.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Ni posebnih priporočil.

VIRI PODATKOV

- Eko sklad, osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2018, februar 2019
- Eko sklad, Poslovna politika Eko sklada v obdobju od 2016 do 2020, marec 2016 (<https://www.ekosklad.si/o-eko-skladu/publikacije>)

DATUM PRIPRAVE

22. marec 2019

DELITEV SPODBUD MED LASTNIKE IN NAJEMNIKE V VEČSTANOVANJSKIH STAVBAH

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	AN URE: G.8
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – gospodinjstva
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	predpis
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl DE, MOP
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☐ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	Predvidena je vzpostavitev možnosti delitve koristi ukrepov energetske učinkovitosti med lastnike in najemnike v večstanovanjskih stavbah.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Sprememba najemninskega modela, ki je predvidena skladno z <i>Resolucijo o nacionalnem stanovanjskem programu 2015-2025 (ReNSP15–25; Ur. l. RS, št. 92/15)</i> , ni bila izvedena. Instrument se ne izvaja.
DOSEŽENI UČINKI	Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE	O predvidenem izvajanju instrumenta v obdobju 2019–2020 ni podatkov.
PREDVIDENI UČINKI	Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Potrebno je zagotoviti izvedbo instrumenta.

VIRI PODATKOV

- Prenova AN URE, december 2017
(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/an_ure_2017-2020_final.pdf)

DATUM PRIPRAVE

22. marec 2019

VZPOSTAVITEV GARANCIJSKE SHEME

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	AN URE: G.9
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – gospodinjstva
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Eko sklad, MZI DE, MF, SVRK
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☐ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	Vzpostavljena bo garancijska shema, ki bo omogočala zavarovanje kreditov, najetih v okviru rezervnega sklada večstanovanjske stavbe.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA Instrument se ne izvaja. V okviru prenove AN URE je predvideno zagotavljanje lažjega dostopa do finančnih sredstev, ki bi izboljšala kreditno sposobnost fizičnih oseb, v *Dopolnitvi DSEPS* pa je vzpostavitev garancijske sheme omenjena samo kot ena od možnosti za razvoj novih finančnih instrumentov.

DOSEŽENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE O predvidenem izvajanju instrumenta v obdobju 2019–2020 ni podatkov.

PREDVIDENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Potrebno je zagotoviti izvedbo instrumenta.

VIRI PODATKOV

- Prenova AN URE, december 2017 (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/an_ure_2017-2020_final.pdf)
- Dopolnitev DSEPS, februar 2018 (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/dseps/dopolnitev_dseps_feb_2018.pdf)

DATUM PRIPRAVE

22. marec 2019

3.3 Spodbujanje energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije v stavbah javnega sektorja

UPRAVLJANJE Z ENERGIJO V JAVNEM SEKTORJU

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-12 AN URE: J.3		
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – javni sektor		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS	☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	drugo (spremljanje, poročanje in podporne aktivnosti)		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MzI DE		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☒	
	drugo: _____	☐	
KRATEK OPIS	Upravljanje z energijo v javnem sektorju uvaža <i>Energetski zakon (EZ-1; Ur. l. RS, št. 17/14 in 81/15)</i> . Skladno z <i>Uredbo o upravljanju z energijo v javnem sektorju (Ur. l. RS, št. št. 52/16)</i> je upravljanje z energijo sestavljeno iz energetskega knjigovodstva, izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE ter poročanja o stroških energije in izvajanju ukrepov.		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Energetski zakon (EZ-1) Uredba o upravljanju z energijo v javnem sektorju
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Aksijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Sistem energetskega knjigovodstva za stavbe javnega sektorja za poročanje zavezancev, vključno s stalno tehnično in vsebinsko pomočjo, je vzpostavljen. Marca 2018 je bilo organizirano prvo usposabljanje za poročanje po <i>Uredbi o upravljanju z energijo v javnem sektorju</i>, ki mu je sledilo več usposabljanj za različne deležnike (šolstvo, kultura, zdravstvo, regijska usposabljanja...). V skladu z <i>Uredbo</i> so morali zavezanci sistem upravljanja z energijo vzpostaviti najkasneje do 31. 12. 2017. <i>Uredba</i> določa tudi, da morajo zavezanci v primeru, da je to ekonomično, v stavbah in delih stavb, opredeljenih v 2. členu <i>Uredbe</i>, do konca leta 2018 zagotoviti merjenje rabe električne energije, zemeljskega plina in toplote. Analiza o tem, v kolikšni meri je to že bilo izvedeno, konec leta 2018 še ni bila narejena.
-----------------	--

DOSEŽENI UČINKI Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE Načrtovano je nadaljnje izvajanje ukrepa. Leta 2019 bo po roku za poročanje, ta je v skladu z *Uredbo* vsako leto 31. marca za predhodno leto, predvidoma narejena analiza poročanja.

PREDVIDENI UČINKI Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

MzI priporočamo, da čim prej v polnem obsegu zagotovi izvajanje določil iz *Uredbe o upravljanju z energijo v javnem sektorju*, ter da nadgradi *Uredbo* in sistem upravljanja z energijo v javnem sektorju tako, da skladno z zahtevami EZ-1 zagotovi stalen proces spremljanja rabe energije in izvajanja ukrepov v javnem sektorju, ki vključuje tudi postavitve ciljev na ravni javne stavbe oz. ustanove.

VIRI PODATKOV

- MzI DE
- MzI, Portal energetika, Upravljanje z energijo v javnem sektorju (<http://www.energetika-portal.si/podrocja/energetika/upravljanje-z-energijo-v-javnem-sektorju/>)

DATUM PRIPRAVE

3. april 2019

SHEME POVRATNIH SREDSTEV ZA ENERGETSKO UČINKOVITOST V JAVNEM SEKTORJU

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NS-2b AN URE: J.2
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – javni sektor
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Eko sklad
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	Eko sklad spodbuja okoljske naložbe v javnem sektorju, med katerimi so tudi naložbe v ukrepe za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (TGP), s posojili z ugodno obrestno mero.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o varstvu okolja (ZVO-1)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetska učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Ukrep se izvaja. V okviru javnega poziva za kreditiranje okoljskih naložb občin (60LS17) s 5 milijoni evrov razpoložljivih sredstev je bil odobren 1 kredit⁵¹, v okviru javnih pozivov za kreditiranje naložb občin v gradnjo novih skoraj ničenergijskih stavb splošnega družbenega pomena (61ONS17 in 58ONS16) pa so bili odobreni trije krediti. V okviru razpisa 61ONS17 se je leta 2018 razpisani znesek povečal z 10 na 20 milijonov evrov. Skupni znesek v letu 2018 odobrenih sredstev je znašal 5,3 milijona evrov. Poraba kreditov za financiranje naložb občin v letu 2018 je znašala 5,1 milijona evrov, in sicer so bila sredstva namenjena za izvajanje 7 naložb, ki so bile odobrene v okviru javnih pozivov 57LS16 (2 naložbi)⁵¹, 58ONS16 (3 naložbe) in 61ONS17 (2 naložbi). Znesek porabljenih kreditov je bil v primerjavi z letom prej večji za 44 %. Glej tudi instrument <i>Posojila Eko sklada s subvencionirano obrestno mero za okoljske naložbe</i> v poglavju večsektorskih instrumentov.
-----------------	---

⁵¹ Podatka o namenu kredita nimamo, zato naložba ni nujno usmerjena v zmanjšanje emisij TGP.

DOSEŽENI UČINKI Učinkov se ne spremlja na način, ki bi omogočal vrednotenje vpliva naložb na zmanjšanje emisij TGP.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE Načrtovano je nadaljnje izvajanje ukrepa. Eko sklad bo v letih 2019 in 2020 za občine predvidoma razpisal za 8 milijonov evrov kreditnih sredstev letno.

PREDVIDENI UČINKI Učinkov se ne spremlja na način, ki bi omogočal vrednotenje vpliva naložb na zmanjšanje emisij TGP.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Eko skladu priporočamo, da izboljša spremljanje učinkov naložb, ki prejmejo kredite Eko sklada, na zmanjšanje rabe energije in emisij TGP ter povečanje proizvodnje energije iz OVE.

VIRI PODATKOV

- Eko sklad, osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2018, februar 2019
- Eko sklad, Poslovna politika Eko sklada v obdobju od 2016 do 2020, marec 2016 (<https://www.ekosklad.si/o-eko-skladu/publikacije>)

DATUM PRIPRAVE

29. marec 2019

NEPOVRATNE INVESTICIJSKE FINANČNE SPODBUDE ZA ENERGETSKO SANACIJO STAVB V JAVNEM SEKTORJU, USMERJENE V POVEČANJE DELEŽA PROJEKTOV IZVEDENIH Z ENERGETSKIM POGODBENIŠTVOM

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NS-3 AN URE: J.2, J.4 OP EKP: prednostna os 4, prednostna naložba 4.1	
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – javni sektor	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl DE, Eko sklad	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐	
KRATEK OPIS	Ukrep se v obdobju 2014–2020 nadaljuje s financiranjem v okviru OP EKP. Predvidena je energetska prenova stavb javnega sektorja, ki so v lasti in rabi neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov ter občin, izvedba projektov energetske sanacije stavb javnega sektorja v okviru energetskega pogodbenišтва, leta 2014 naj bi bilo 25 %, leta 2020 pa 80 % vseh finančnih podpor za energetske sanacije javnih stavb usmerjenih v spodbujanje energetskega pogodbenišтва, in izvedba demonstracijskih projektov celovite energetske obnove različnih tipov stavb javnega sektorja po merilih skoraj ničenergijske prenove, kjer bo to mogoče (stavbe osrednje oz. ožje vlade, stavbe kulturne dediščine).	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Leta 2018 so se izvajali projekti, ki so v okviru OP EKP prejeli nepovratna sredstva za energetske prenove stavb v lasti in rabi občin, stavb širšega javnega sektorja in stavb ožjega javnega sektorja v sklopu razpisov iz let 2016 in 2017. Skupno je bilo prenovljenih dobrih 205.000 m ² neto tlorisne
-----------------	--

površine stavb, kar je še enkrat več kot leto prej. Za izvedbo naložb je bilo dodeljenih 14,7 milijona evrov, kar je 135 % več kot leto prej.

Leta 2018 je bilo v okviru razpisa za energetske prenove stavb v lasti in rabi občin 18 naložbam dodeljenih 18 milijonov evrov (JOB 2018), energetska prenova 6 stavb širšega javnega sektorja v lasti države je bila podprta s 5,3 milijoni evrov (ŠJS 2018), za energetske prenove 1 stavbe ožjega javnega sektorja pa je bilo dodeljenih 0,4 milijona evrov (OJS 2018). V okviru teh treh razpisov je bilo skupno razpisanih 48,2 milijonov evrov nepovratnih sredstev, dodeljenih pa približno polovica te vrednosti, kar je vseeno nekoliko boljše kot v okviru razpisov iz let 2016 in 2017, ko je bilo dodeljenih le 39 % razpisanega zneska. Črpanje sredstev je bilo najslabše pri stavbah ožjega javnega sektorja.

V okviru javnega poziva Eko sklada, namenjenega občinam za nove naložbe v gradnjo skoraj ničenergijskih stavb splošnega družbenega pomena iz leta 2016, je bilo leta 2018 za 10 naložb izplačanih 5,2 milijona evrov (40SUB-LS16). V okviru podobnega razpisa iz leta 2017, ki je poleg občinam namenjen tudi ministrstvu (56SUB-LSRS17), se je leta 2018 razpisani znesek povišal na 24 milijonov evrov. Zaenkrat je bilo podpisanih 18 pogodb, izplačil pa še ni bilo.

V okviru poziva za izvedbo posameznih ukrepov URE in izrabe OVE v javnem sektorju je bilo za 15 naložb izplačanih skupaj 0,2 milijona evrov (52SUB-JS17). Poziv je še odprt, znesek razpisanih sredstev pa se je leta 2018 povišal na 7 milijonov evrov. Za milijon evrov sredstev, namenjenih energetski prenovi stavb, ki so v upravljanju Ministrstva za obrambo, tudi v letu 2018 ni bilo zanimanja (58SUB-MORS17).

DOSEŽENI UČINKI

Z energetske prenove stavb javnega sektorja je bilo leta 2018 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 17,2 GWh/leto
- povečanje proizvodnje energije iz OVE: 3,9 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 4,8 kt/leto

Učinki so bili povzeti po projektni dokumentaciji. Zaradi pomanjkanja podatkov, je bilo zmanjšanje emisije CO₂, doseženo s projekti v občinah v okviru razpisa JOB2016, ocenjeno. Podatki še niso dokončni.

S spodbudami Eko sklada za zmanjšanje rabe energije in povečanje proizvodnje energije iz OVE v javnem sektorju je bilo leta 2018 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 2,4 GWh/leto
- povečanje proizvodnje energije iz OVE: 1,2 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 0,6 kt/leto

Učinki so bili povzeti po projektni dokumentaciji oz. izračunani v skladu s *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije (Ur. l. RS, št. 67/15 in 14/17)*.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE

Tudi leta 2019 je MZL za energetske prenove stavb javnega sektorja že razpisal nepovratne finančne spodbude iz sredstev Kohezijskega sklada, in sicer za stavbe širšega javnega sektorja v lasti države v vrednosti 14,1 milijonov evrov (ŠJS 2019) in za stavbe ožjega javnega sektorja v vrednosti 7,6 milijonov evrov (OJS 2019). Oba razpisa sta odprta do porabe sredstev oz. najkasneje do konca novembra 2019, projekti pa morajo biti zaključeni do septembra 2021. Enaki pogoji veljajo tudi za nov razpis za energetske prenove stavb v lasti in rabi občin (JOB 2019), ki je bil objavljen maja 2019. V njegovem okviru bo za črpanje na razpolago 17,6 milijonov evrov.

Pri Eko skladu so za javni sektor zaenkrat še odprti trije pozivi iz leta 2017, in sicer za gradnjo skoraj ničenergijskih stavb splošnega družbenega pomena (56SUB-LSRS17), za posamične ukrepe URE in izrabe OVE (52SUB-JS17) in za energetska prenova stavb Ministrstva za obrambo (58SUB-MORS17).

Za prenove javnih stavb ima Eko sklad sicer v obdobju 2019–2020 letno predvidenih 1,5 milijona evrov nepovratnih sredstev, za ukrepe URE in izrabe OVE v industriji, storitvah in javnem sektorju pa 2,5 milijona evrov.

PREDVIDENI UČINKI

Za oceno učinkov projektov EPO v obdobju 2019–2020 podatki še niso razpoložljivi.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Ni posebnih priporočil.

VIRI PODATKOV

- MzI DE, Projektna pisarna za energetska prenova
- MzI, Portal energetika, Javne objave (<http://www.energetika-portal.si/javne-objave/>)
- Eko sklad, osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2018, februar 2019
- Eko sklad, Poslovna politika Eko sklada v obdobju od 2016 do 2020, marec 2016 (<https://www.ekosklad.si/o-eko-skladu/publikacije>)

DATUM PRIPRAVE

29. marec 2019

ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI PROJEKTOV ENERGETSKE PRENOVE STAVB V JAVNEM SEKTORJU

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NS-4 AN URE: J.8
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – javni sektor
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl DE, Projektna pisarna
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☐ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	Instrument zagotavljanja kakovosti naj bi se izvajal na vseh ravneh priprave in izvedbe projektov energetske prenoval stavb v javnem sektorju. Predvideni instrumenti obsegajo: zagotavljanje meril kakovosti v javnem naročanju, uvajanje sistemov za upravljanje energije, programe usposabljanja, uveljavljanje nacionalnih ali mednarodnih standardov kakovosti tako za vgrajeno opremo kot tudi za inštalaterje oziroma monterje, razvoj standardov kakovosti za storitve kot je energetska pogodbenišstvo in uvajanje certificiranja izvajalcev in procesov. Po DSEPS in AN URE je zagotavljanje kakovosti na področju učinkovite rabe energije v državnih stavbah ena od nalog Projektne pisarne za energetska prenoval javnih stavb.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetska učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenoval stavb (DSEPS)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	V okviru <i>Dopolnitve DSEPS</i> in prenoval AN URE je bil instrument leta 2017 razširjen na vse stavbe. Predvidena je priprava smernic, ki bodo določale načela zagotavljanja kakovosti energetske prenoval stavb v skladu z načeli trajnostne gradnje za vse faze življenjskega cikla stavb (projektiranje, gradnja/obnova, upravljanje/obratovanje...). V tem okviru je potrebno:
-----------------	--

- pri oblikovanju in vzpostavitvi celovitega sistema zagotavljanja kakovosti energetske prenove stavb izpeljati strukturiran proces sodelovanja deležnikov;
- okrepiti usposabljanje oseb, odgovornih za energetsko prenovo, na vseh ravneh priprave in izvedbe projekta;
- uvesti certificiranje izvajalcev in procesov;
- povezati instrument z vzpostavljanjem trajnostnih kriterijev za stavbe (glej tudi instrument *Izdelava trajnostnih kriterijev za stavbe* v poglavju *Stavbe – splošno*).

Instrument se leta 2018 ni izvajal.

DOSEŽENI UČINKI Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO
IZVAJANJE

Z začetkom leta 2019 se je pod vodstvom MOP začel projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE (Spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do 2020 s pogledom do 2030 – promocija trajnostne mobilnosti, učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije in rabe tal, usmerjene v blaženje podnebnih sprememb, z namenom prehoda v nizkoogljično družbo)*, v okviru katerega je predviden tudi razvoj celovitega sistema za zagotavljanje kakovosti pri energetske prenovi javnih stavb. Narejena bo analiza projektov energetske prenove javnih stavb, ki so bili sofinancirani s kohezijskimi sredstvi, ter pripravljene smernice in podpora orodja za zagotavljanje kakovosti pri energetske prenovi javnih stavb. Podrobnejši terminski načrt teh aktivnosti zaenkrat še ni znan.

PREDVIDENI UČINKI Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Potrebno je zagotoviti izvedbo ukrepa.

VIRI PODATKOV

- Prenova AN URE, december 2017 (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/an_ure_2017-2020_final.pdf)
- Dopolnitev DSEPS, februar 2018 (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/dseps/dopolnitev_dseps_feb_2018.pdf)
- Projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE*, interno gradivo

DATUM PRIPRAVE

29. marec 2019

PROJEKTNA PISARNA ZA ENERGETSKO PRENOVO JAVNIH STAVB

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	AN URE: J.5 AN OVE: ukrep 35 OP EKP: prednostna os 4, tehnična pomoč	
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – javni sektor	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	drugo (organizacijski ukrep)	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MzI DE	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐	
KRATEK OPIS	Projektna pisarna, ki deluje v sklopu MzI, od leta 2016 operativno izvaja projekt <i>Energetske prenove stavb v državni in občinski lasti</i> v okviru izvajanja OP EKP. Pisarna nudi podporno okolje pri pripravi ustrezne investicijske dokumentacije, strokovno podporo posredniškim in izvajalskim organom ter drugim deležnikom pri prenovi. Vodi evidenco javnih stavb ožjega javnega sektorja, ki bodo energetske prenovljene, ter spremlja in izvaja kontrolo nad operacijami. Eden izmed ciljev je tudi prenos znanja in izkušenj pri naložbah v prenovu stavb med različnimi segmenti javne uprave. V skladu s prenovu AN URE in <i>Dopolnitvijo DSEPS</i> je obseg dela pisarne razširjen še z usposabljanjem oseb, odgovornih za energetske prenovu na vseh ravneh priprave in izvedbe projektov, in nekaterimi razvojnimi nalogami (npr. vzpostavitev sistema kakovosti za projekte energetske prenove javnih stavb, ekonomska analiza in analiza kakovosti že izvedenih projektov itd.). Projektna pisarna je načrtovana in tudi sofinancirana v okviru <i>Tehnične pomoči za OP EKP</i>, prednostne osi <i>Trajnostna raba in proizvodnja energije ter pametna omrežja</i>.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/

NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE

Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)

Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS)

Dopolnitev Dolgoročne strategije za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (Dopolnitev DSEPS)

Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN OVE)

Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018
POTEK IZVAJANJA

Projektna pisarna je leta 2018 izvajala naslednje naloge:

- objavila je tri razpise/povabila za energetsko prenovo stavb občin (JOB-2018), stavb širšega javnega sektorja v lasti države (ŠJS 2018) in stavb ožjega javnega sektorja (OJS 2018);
- vodi pripravo in spremlja izvedbo pilotnih projektov; do konca leta 2018 sta bila končana 2 pilotna projekta, 2 sta še v teku;
- vodi postopek podelitve koncesije za izvedbo projekta energetskega pogodbenišтва za celovito energetsko prenovo določenih objektov MNZ in MzL.

Pisarna je leta 2018 doživela precej kadrovske spremembe, zaradi katerih še ni začela s sofinanciranjem izdelave tehnične in ekonomske dokumentacije za projekte energetske prenove javnih stavb v okviru mednarodne tehnične pomoči ELENA (projekt GovDER).

Energetska prenova javnih stavb se zenkrat spremlja na ravni razpisov oz. programa OP EKP. V pripravi je enovita sistemska rešitev za spremljanje doseganje kazalnikov v okviru informacijskega sistema e-MA.

Leta 2018 se je zaključil tudi vladni projekt energetske prenove stavb v državni in občinski lasti, v okviru katerega je bila projektna pisarna vzpostavljena.

Glej tudi instrumente: *Energetsko pogodbenišтво* (poglavje *Stavbe – splošno*), *Demonstracijski projekti* (poglavje *Večsektorski ukrepi*), Zagotavljanje kakovosti projektov energetske sanacije stavb v javnem sektorju (poglavje *Stavbe – javni sektor*) in *Nepovratne investicijske finančne spodbude za energetsko sanacijo stavb v javnem sektorju, usmerjene v povečanje deleža projektov izvedenih z energetskim pogodbeništvom* (poglavje *Stavbe – javni sektor*).

DOSEŽENI UČINKI

Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020
PREDVIDENO IZVAJANJE

V začetku leta 2019 je projektna pisarna:

- posodobila navodila za delo posredniških organov in upravičencev pri ukrepu energetske prenove stavb javnega sektorja;

- objavila dve novi povabili za energetske prenovi stavb širšega javnega sektorja v lasti države (ŠJS 2019) in stavb ožjega javnega sektorja (OJS 2019).

Poziv za sofinanciranje priprave projektov celovitih energetskih prenov javnih stavb iz sredstev mednarodne tehnične pomoči ELENA (projekt GovDER) je MZI objavil maja leta 2019. V obdobju 2019–2020 je predvidena tudi vzpostavitev sistema kakovosti za projekte energetske prenov javnih stavb.

PREDVIDENI UČINKI

Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

MZI priporočamo, da čim prej zagotovi ustrezne kadrovske in finančne pogoje za izvajanje dodatnih nalog pisarne, opredeljenih v okviru *Dopolnitve DSEPS* in prenove *AN URE*, in začne z njihovim izvajanjem v predvidenem obsegu.

Čim prej je treba okrepiti proces priprave projektov energetske prenov javnih stavb, zlasti stavb v državni lasti, in sicer tudi z ozaveščanjem in usposabljanjem oseb, odgovornih za energetske prenovi na vseh ravneh priprave in izvedbe projektov v stavbah ožjega in širšega javnega sektorja, katerih ustanovitelj je RS, saj trenutna poraba sredstev ne zagotavlja doseganja zastavljenih ciljev na tem področju.

Celovite energetske prenovi javnih stavb v okviru OP EKP s predpisano ravni zmanjšanja rabe energije in izrabe OVE v skladu s svojim obsegom prispevajo tudi k cilju predloga prenove AN OVE, v katerem je za javni sektor predvideno, da se do leta 2020 spodbudi 15 ktOE dodatne proizvodnje toplote in hlada iz OVE. Za stavbe, katerih prenova je bila do zdaj podprta v okviru OP EKP (brez JOB-2018), je v prijavah sicer predvideno skupno povečanje proizvodnje energije iz OVE za 0,9 ktOE. Priporočamo, da se spodbude v okviru razpisov/povabil OP EKP bolj ciljno usmerja tudi v doseganje ciljnega deleža OVE. Priporočamo tudi, da se preuči, ali so potrebne dodatne spodbude za izkoriščanje obnovljivih virov energije v javnem sektorju, npr. v okviru spodbud Eko sklada in iz sredstev Sklada za podnebne spremembe.

VIRI PODATKOV

- MZI DE, Projektna pisarna za energetske prenovi
- MZI, Portal energetika, Projektna pisarna za energetske prenovi (<http://www.energetika-portal.si/podrocja/energetika/energetska-prenova-javnih-stavb/projekt-pisarna/>)
- Smolnikar. Tilen: Zaključno poročilo projekta, Projekt P1 – Energetska prenova stavb v državni in občinski lasti, junij 2018 (http://www.vlada.si/fileadmin/dokumenti/si/projekti/2015/PP/Zakljucno_porocilo_P1.pdf)
- Osnutek prenove Akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN OVE) iz leta 2017; (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ove/posodobitev_2017/an_ove_2010-2020_posod-2017.pdf)

DATUM PRIPRAVE

2. april 2019

4 Oznake, slike in tabele

4.1 Seznam oznak in kratic

AN OVE	Akcijski načrt za obnovljive vire energije
AN S NES	Akcijski načrt za skoraj nič-energijske stavbe za obdobje do leta 2020
AN URE	Akcijski načrt za učinkovito rabo energije
AR SO	Agencija Republike Slovenije za okolje
BDP	bruto domači proizvod
CSD	center za socialno delo
CTN	celostna teritorialna naložba
DE	Direktorat za energijo
DSEPS	Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb
EED	Direktiva 2012/27/EU o energetske učinkovitosti (Energy Efficiency Directive)
EK	Evropska komisija
ELENA	tehnična pomoč Evropske investicijske banke na področju energetske učinkovitosti (European Local Energy Assistance)
EN SVET	Energetsko svetovalna mreža za občane
EPBD	Direktiva o energetske učinkovitosti stavb 2010/31/EU (Energy Performance of Buildings Directive)
EPO	energetsko pogodbenišтво
ETS	shema za trgovanje z emisijami EU (EU Emission Trading Scheme)
EU	Evropska unija (European Union)
EU-28	države članice EU (28 držav)
EU-ETS	shema za trgovanje z emisijami EU (EU Emission Trading Scheme)
EZ-1	Energetski zakon
IPCC	Medvladni forum za spremembo podnebja (Intergovernmental Panel on Climate Change)
LEA	lokalna energetska agencija
LEK	lokalni energetski koncept
LIFE	Evropski program - instrument financiranja na področju okolja
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MF	Ministrstvo za finance
MGRT	Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
MIZŠ	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
MJU	Ministrstvo za javno upravo
MOL	Mestna občina Ljubljana
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
MSP	mala in srednje velika podjetja

MZI	Ministrstvo za infrastrukturo
NEPN	Nacionalni energetske podnebni načrt
neETS	naprave, emisije ali sektorji zunaj sheme EU-ETS
NOD	nizkoogljična družba
OP EKP	Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020
OP TGP	Operativni program ukrepov za zmanjševane emisij toplogrednih plinov do leta 2020
OVE	obnovljivi viri energije
PURES	Pravilnik o učinkoviti rabi energije
ReNSP15–25	Resolucija o nacionalnem stanovanjskem programu 2015–2025
SRS	Strategija razvoja Slovenije
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
SVRK	Služba vlade razvoj in kohezijsko politiko
TGP	toplogredni plini
UL	Uradni list
UNFCCC	Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja (United Nations Framework Convention on Climate Change)
URE	učinkovita raba energije
ZMOS	Združenje mestnih občin Slovenije
ZVO	Zakon o varstvu okolja

4.2 Seznam slik

Slika 1:	Delež emisij neETS v sektorju druga področja (široka raba) v letu 2017	6
Slika 2:	Levo: gibanje emisij v sektorju zgorevanje goriv v široki rabi v obdobju 2005–2017 glede na indikativni sektorski cilj. Desno: gibanje emisij v gospodinjstvih, in sicer dejanskih in normaliziranih glede na povprečno zimo. Posebej so prikazane normalizirane emisije iz rabe goriv za ogrevanje (Vir: IJS-CEU).....	7
Slika 3:	Dosežene vrednosti kazalcev na področju stavb, prikazane glede na letne ciljne vrednosti v opazovanem letu 2017 in glede na ciljne vrednosti v letu 2020. Prikazane so relativne vrednosti kot odstotek potrebnega napredka v obdobju 2012–2020. Negativna vrednost pomeni, da se je vrednost kazalca od leta 2012 poslabšala, torej da je šel razvoj v nasprotno smer od zelene. (vir: IJS-CEU)	8
Slika 4:	Kumulativno zmanjšanje emisije CO ₂ z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2011–2017, pričakovana vrednost kazalca v letu 2018 in njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (vir: IJS-CEU)	9
Slika 5:	Kumulativno zmanjšanje emisije CO ₂ zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju leta 2005 in v obdobju 2010–2017 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (vir: IJS-CEU)	10
Slika 6:	Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju v obdobju 2012–2017 in njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	22
Slika 7:	Kumulativno zmanjšanje emisije CO ₂ z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2011–2017, pričakovana vrednost kazalca leta 2018 in njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	26

Slika 8:	Kumulativni prihranek končne energije z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2011–2017, pričakovana vrednost kazalca leta 2018 in njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU).....	28
Slika 9:	Kumulativna površina celovito energetske saniranih stavb v javnem sektorju v obdobju 2012–2017, pričakovana vrednost kazalca leta 2018 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	32
Slika 10:	Intenzivnost CO ₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju leta 2005, v obdobju 2010–2017 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	36
Slika 11:	Kumulativno zmanjšanje emisije CO ₂ zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju leta 2005 in v obdobju 2010–2017 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	39
Slika 12:	Kumulativni prihranek končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju leta 2005 in v obdobju 2010–2017 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	41
Slika 13:	Specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju leta 2005 in v obdobju 2010–2017 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	44
Slika 14:	Delež OVE v rabi goriv v široki rabi leta 2005, v obdobju 2010–2017 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	47

4.3 Seznam tabel

Tabela 1:	Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za finančni vzvod spodbud v javnem sektorju	24
Tabela 2:	Vrzeli in priporočila za izboljšanje izračuna finančnega vzvoda spodbud v javnem sektorju	25
Tabela 3:	Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za zmanjšanje emisije CO ₂ z ukrepi v javnem sektorju	29
Tabela 4:	Vrzeli in priporočila za izboljšanje izračuna zmanjšanja emisije CO ₂ z ukrepi v javnem sektorju	31
Tabela 5:	Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za površino energetske saniranih stavb v javnem sektorju	34
Tabela 6:	Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za intenzivnost CO ₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju	38
Tabela 7:	Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem sektorju	42
Tabela 8:	Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju	46
Tabela 9:	Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za delež OVE v rabi goriv v široki rabi	49
Tabela 10:	Pregled izvajanja instrumentov v stavbah	50